ANTONII SANDERI
PRESBYTERI
S. Theologiæ Licentiati
DE
GANDAVENSIBVS ERVDITIONIS FAMA CLARIS
Libri Tres.

AD
NOBILISSIMVM ET AMPLISSIMVM
REIP. GANDAVENSIS SENATVM.

ANTVERPIÆ
APVD GVLIELMVM A TONGRIS
M. DC. XXIV.

3

AMPLISSIMIS AC NOBILISSIMIS
VIRIS

IVDOCO TRIEST Equiti, Toparcho de Riddershoue, Louendeghem, Merelbeke, &c.
LVDOVICO DE BLASERE Toparcho de Idewalle. } COSS.

IOANNI DE STOPPELAER.
IVDOCO DE VVLDERE.
CORNELIO WYFS Domino de Lembexſche.
IACOBO DE NORMAN Domino de Oxelaer S. Aldegondis, &c.
ANTONIO VANDEN HEEDE.
NICOLAO DAMMAN.
ÆGIDIO VANDER MEERE.
CAROLO DE VIRON.
REYNAVLDO DIERKIND.
IOANNI DE BAECKE Medico.
ÆGIDIO HEBBRECHT.

Prudentiſſimis Reip. Gandauenſis Senatoribus ac Dominis ſuis plurimùm colendis.

ANTONIVS SANDERVS PRESBYTER
D D.

VIRI NOBILISSIMI; Vt adfectum rurſus erga patriam, ſtudiumque in vos meum probem, Catalogum hunc, eorum, quos reperire potui, Scriptorū, nomini veſtro inſcribo.

Tertius liber rerum Gandauenſium erit, nam primus de antiquitatibus ac publicis eius vrbis operibus iam publici juris factus: alter de Diuis Eccleſiæ noſtræ, Viriſque ſanctitate conſpicuis, ad vmbilicum pænè adductus (Deo aſpirante) lucem aliquando videbit. Elogia etiam hinc inde aliqua eruditorum hominum leguntur, tum à me tum ab aliis, nam teſſelatâ ſcriptione, id eſt, tum propriâ, tum alienâ vſi ſumus. potiſſima ſcripti pars ex iis qui Gandaui ortum habuere conſtat. Tametſi eos quoque jungendos putarim, quos longâ habitatione ciues factos ampliſſima illa Flandrorum Metropolis, fouit viuos aut ſepultos honorauit. Ita naturâ comaparatum eſt, vt quæ amore proſequimur, eadem & laudare geſtiamus. Ita quoque mecum accidit, nam cùm poſt Deum nulli me obſtrictum magis, quàm Patriæ meæ intelligerem, anſâ encomij ſolerter quæſitâ potiſſimum laudis argumentum, ſpartamque ab hoc ornatu ſplendidam cumprimis fore, arbitratus ſum, ſi viros ſanctitate vel doctrinâ præcellentes, quos vel ipſa peperit, vel educauit, vt ingenij mei modulus eſt, ſtilo adumbrarem; verè vt à colore lineamentiſque

tiſque faciei ac rectâ quadam proportione eorum membrorum, quæ in conſpicuo ſunt, pulchrum aliquem atque formoſum judicamus, ſic non aliter magis illuſtres, quàm ab hac eruditionis fama, vrbes, ac regiones dicendæ ſunt; neque verò ſolum hîc amorem erga Vos, & Patriam teſtari in votis mihi fuit. Sed ideò etiam calamus in manum aſſumptus eſt, quia tali non indigna prœmio videbatur, eorum virtus & eruditio, qui hîc recenſentur; neque enim alius virtuti magis iniurius eſſe dicendus eſt, quàm is, qui cùm in lucem ac exemplum eam trahere poſſit, ingrato tamen ſilentio, fœdoque ignorantiæ ſitu, eam patitur obſcurari. feci etiam, vt ij qui nunc viuunt, quique nobis aliò profectis erunt, hoc eſt, patria juuentus, his veluti ſtimulis excitata maiori cum alacritate ad virtutem & eruditionem nitatur, ſibique dictum putans Homericum illud

Ἀλχιμος ἐσσ᾽ ἵνα τὶς σὲ καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.

Adfinium parentum ac conciuium ſuorum gloriam ſuis etiam egregiis facinoribus, pulcherrimaque litterarum cognitione augere ſtudeat,

deat, ac ſic nouis meritis laudes maiorum in ſe trahat, nam

τιμὴ πέφυκε πᾶσι παιδεία βροτοῖς.

Volent ſpero imitari aliqui, ac ſi licet fortaſſis non aſſequentur, parta tamen præcedentium decora, à vitiis, ganeâ vitaque per ignauiam & vecordiam traducenda alieni, polluere erubeſcent. Valete.

AD

AD
GANDAVENSES
eruditionis famâ claros.

PAlladij Iuuenes, & doctæ lecta Palæſtræ
Agmina, Socratico præditia pectora cultu,
Nobile per ſtudium quibus immortalia viuunt
Nomina, & inſignes famæ ſublimis honores:
Vos ego, ceu poſito iam abijſtis corpore, & iſtis
Viuitis eximij terris, ceu noſtra per orbem
Inſpectatis adhuc commercia, vos ego functos
Cunctorum ſaturos votorum, vos ego lætis
Aſtrorum ſpatiis mage celſos, ire per amplas
Empyrei ſedes precor, & radioſa tueri
Atria, diuinam latè vibrantia lucem,
Fœlici & numero turmas augere priores,
Sacra quibus lætis creuerunt dyphticha faſtis.
Hic veſtris reſtet ſtudiis honor, illa probato
Sit merces operi, non vos ignauia putri
Vicit deſidiâ, ſed quà micat aurea Phœbi
Lampas, Gordunæ auxiſtis præconia Nymphæ:
Viuite, & emerito tandem gaudete triumpho.
Vos quoque qui noſtris etiamnum degitis oris,
Inſtate ô cœptis ſudoribus inclyta pubes;

Sic veſtrum pennis ſolui haud metuentibus olim
Fama vehet toto nomen venerabile mundo.
Non vos fœda lues hominum, quos atria ſolum
In nummos ſtudia, & fatui per inania ſecli
Infeſtant curæ vigiles, non impia turbet
Ambitio, non turpis honos, non ore pudendo
Barbarus, Aonias qui turbat plurimus artes.
At magnis inſtate animis, ſic frondibus amplis
Et totâ cupiat Phœbus vos cingere lauro.
Pergite, ſed vero veſtram ſubſternite laudem
Et Chriſto ſeruite Deo, ſolidiſque paratum
Præſidiis decus, ad ſeros vulgate nepotes.

Antonius Sanderus Presbyter
cecinit.

ELO-

ELOGIA
GANDAVENSIVM POETARVM.

Auctore

IVSTO RYCQVIO GANDAVENSI
Ad Diui Bauonis Canonico.

Qvacunque cælo tollit auratum Iubar
Phœbus renaſcens, quaque veſpere abluit
Seros labores: nominis famam tui
Gemellus orbis Ganda mater audijt.
Beata Ganda! quis mihi fauentium
Riſit Deorum, quódue Sidus aureum
Luxiſſe noſtris arbitrer natalibus;
Vt tot venuſtos inter, & claros viros,
Quos ipſa ciues mœnium amplexu facis,
Pollere fœlix quantacunque ciuium
Pars ipſe poſſem? laudet antiquas domos
Codri interempti, Socratiſque compita
Salibus peruncta, quiſquis Arginum ſolum
Graioſque campos ſede non mutet ſua.
Alter vetuſtos Romuli iactet lares,
Septena cælo montium cacumina
Æquare doctus, me nec externo iuuet
Turgere faſtu: nec ab vſque callido
Præiſſe gentis auſpicem Prometheo,
Satis beatum diuitemque nominis
Gorduna tellus Belgicâ propagine
Vnum recenſet. Non tot inter horridas
Seræ tenebras noctis amiſſum diem
Stellæ reducunt, quando pallenteis equos

Inter minores Cynthia exercet faces;
Nec tot Sicanæ ſpica meſſis emicans
Cum denſa ariſtis fluctuare Gargara
Gaudet Colonus, & viator obſtupet;
Quot fœta bello, litteriſque pectora
Dias in oras Ganda produxit parens.
Quæ nunc remiſſo Martiæ ſono tubæ,
Lituoſque feſſa ſemper horrentes ſequi:
Eburna diuûm plectra, vocales Lyras
Tentare mauult, læta nunc lætos colit
Pindi receſſus, qua per vmbras, & nemus
Septena vocum leniter diſcrimina
Inuſitatum nubibus ſpargit melos.
Vbi virentes Laureâ accinctus comas
Hiante cætum Papius ducit Lyrâ,
Torrentiuſque Langiuſque perpetes
Per vaſta tempe molliter trahunt dies.
Harduynus illos exigit ſimul dies
Expers dolorum, & triſtis ægrimoniæ.
Epiſcopuſque Lautiuſque muſicis
Vatum beati pariter exultant choris.
Sed hi fuêre: nunc tamen nihil fuit,
Minora nunquam Ganda iactat nomina:
Damniſque maior ſemper exſurgit ſuis.
Tu nunc relictos inter & ſuperſtites
Heynſi Batauæ telluris è Pharo Iubar.
Illuſtris Heynſi, cuius arcanum Sophos
Et ſcripta priſcis inuidenda laureis
Cœlo ſoloque fama diffudit recens.
Quo mâcta ciue non Athenas Atticas
Latiaſque turres Ganda præuortet ſibi,
Et tu ſilente patriam caligine

Vrienti leuabis, cuius argutos ſales
Doctis remiſſos callidè leporibus
Apollinare tollit in cœlum genus.
Atqui tragœdo Syrmate Orcheſtram quatit
Marcanus ingens non inane cymbalum
Plorantis iræ, quanta bacchatur ſui
Plenus furoris, plenus ingentis Dei:
Quando parenti Iephtiden votam ſuo
Iſaciaq́. carcerem gentis canit!
Lindane nec tu poſteris ſilebere,
Seu bella noſtram Martia inuoluant humum,
Seu pax beatis adſidens nepotibus
Fecunda coget explicare iugera
Et quantus olim carminis rumor tui
Peruadet orbem Belgicæ parens chelys
Sceppere frater, ſiue maius Auſonum
Lingua ſonari, namque par debet tibi
Et hinc & inde Cynthius præconium.
Atqui inuideres ſiquis axe diſſito
Riualitatis inſtitutor æmulæ,
Suaue durum conderet Belgis melos:
Quale in reductis Teneræ conflugibus
Harduynus ipſis æmulus canit Cycnis.
Nunc ciue gaudes mutuamq́ue crinibus
Gaudes amicis implicare lauream.
Sic implicetur & ſimul veſtræ comes
Sanderus adſit, arbiterq́ue gloriæ:
Kerchouiuſque Romulæ Syren lyræ.
O ſi beatis ipſe miſtus ingenis,
Non vile nomen mœnibus tantis forem!
Æqualis aſtris graderer, atque ditium
Nullus vigeret Principum beatior.

B 2 *Sperare*

Sperare juſſit, an vouere Cynthius
Sternutat euge, quid moramur? ocyus
Di annuere. dira faſcinatio, &
Lingua venena, fus, nefaſque non valent
Nocere vati, quem Deus reſpexerit.

Mediolani apud Inſubres
Magnis maximæ vrbium Ciuibus
L. M. Q. D.

Non aliunde quam Gandauo fœliciora prodeunt ingenia, nec expreſſi ora priſcæ virtutis exempla, &c.

Eraſmus ad Carolum Utenhouium,
Baſilea Kal. Feb. M. D. XXIX.

ANTONII SANDERI DE GANDAVENSIBVS ERVDITIONIS FAMA CLARIS.

Liber Primus.

ADRIANVS DAMANTIVS Lymbergius, Gandaui Humaniorum Litterarum Profeſſor, Scripſit *Elegias quaſdam*, quæ inter opera Iacobi Sluperij exſtant. De Græco in Latinum multa tranſtulit, Syneſij Hymnos emendauit, & *Bartaſij Septimanam*, opus inter Poëmata Gallica præſtantiſſimum, *Carmine Heroico* Latinum fecit. Carmine etiam gratulatorio Franciſcum Andium Ducem, Gandauum ſolemni pompâ venientem ſalutauit. Vidiſſe ſe, ait Dionyſius Harduinus, verſus nonnullos Græcè ab ipſo compoſitos, eiuſdemque manu tam variis litterarum nexibus, tamq; venuſta ac compendiaria ſcribendi ratione pictos, vt aſſerat ſe, vel in Roberti Stephani, aut Ioannis Criſpini Chalcographia non vidiſſe quidpiam impreſſum elegantius. Tandem à Georgio Buchanano ad Nobilem iuuentutem politiſſimis litteris imbuendam accerſitus in Scotiam fuit. Fœlix & maiore laude dignus, ſi has præclaras animi dotes Caluiniana hæreſi non vitiaſſet.

ADRIANVS PROOSTIVS Presbyter, Legum Doctor, præter ea quæ in Iure, præſertim canonico, ad editionem

parat, Edidit *Orationem in laudem ſancti Thomæ Aquinatis*, Louanij apud Philippum Dormalium, floridam & eruditam, quam Bruxellæ coram variis aulæ Magnatibus aliiſque viris doctrina claris recitauit 1620.

ADRIANVS TODESCHINVS Gandenſis Pontificis δορυφόρων Capitaneus, de caſtrorum metatione, & machinis bellicis commentarium ſcripſiſſe fertur. Illum Romæ mortuum huiuſmodi Cœnotaphio honorauit Adrianus Scorelius Batauus:

Pontificis qui fida fuit cuſtodia Pauli,
Hæc Todeſchini ſunt monumenta Ducis.
Quo non militibus Dux gratior extitit alter,
Quo non Pontifici gratior alter erat.
Gandaui natus Romanâ conditur vrnâ
Et patriæ, & tumuli nobilis ille loco.
Quis vigor ingenij fuerit, quæ bellica virtus
Vis referam? famæ crede viator, abi.

ÆGIDIVS A GANDAVO, Theologus ac Philoſophus, reliquit *Quodlibeta triginta quatuor manuſcripta* Louanij ad S. Martinum, quod Canonicorum regularium eſt cœnobium. tractat quæſtiones varias, Logicas, Phyſicas, Metaphyſicas ac morales. Vide Valerium Andream in Bibliotheca.

ÆGIDIVS BAVARIVS Societatis IESV Theologus ac Sacerdos Iubilarius, Inſulis quidem Flandrorum natus, ſed longa habitatione, egregiiſque per ſacros labores in Remp. Gandauenſem meritis, noſtratibus accenſendus, vir ætate etiam decrepitâ amœniſſimi ingenij, integrique pectoris, ſeptuagenario quoque maior, Poeticis ſtudiis ac

Maro-

Maronianâ præſertim maieſtate delectatus, edidit *Summam doctrinæ Chriſtianæ*, ſeu Petri Caniſij itidem Societatis IESV Theologi *Catechiſmum*, quem quia Virgilianis potiſſimum verſibus, magnâ profectò fœlicitate & ingenij acrimoniâ, contexuit, *Maronianum* appellauit. Idem *Heroicis Verſibus*, è Marone potiſſimum deſumptis, deſcripſit *Paſſionem Domini noſtri Ieſu Chriſti*, prout à quatuor Euangeliſtis nobis enarratur. Liber nunc ſub cenſura eſt, magno Reipub. litterariæ ac Chriſtianæ pietatis bono, breui euulgandus. Luſit & alia quædam poëtico ſtylo, partim variis amicorum doctorumque virorum operibus præfixa. Vide de eo plura libro ſecundo rerum Gandauenſium, vbi de Collegio Societatis Gandauenſi agitur.

ÆGIDIVS HOVCANVS Philologus, Pauli Houcani frater, Gordunę Iuuentutis Didaſcalus fuit. Eius in hunc modum meminit Ioannes Baptiſta Gramaius in ſuis Gandauenſium antiquitatum primitiis: Aperuere ludum Græcæ Latinæque locutionis ſpectabilem Ægidius & Paulus Houcanus. ſed an quidpiam in lucem emiſerit, hactenus ignoro.

ANDREAS BAVARIVS, Iacobi Bauarij Iuris vtriuſque Doctoris & in Concilio Flandriæ Graphiarij, pater. Vir Latinè Græcéque fuit doctiſſimus, ac Prætor Gandenſis ſuburbanus, quem nunc locum tenentem ciuilem nominant, qui cùm poetices amœnioribus in primis ſtudiis deditus eſſet, *varios ac elegantes ſcripſit verſus*, qui mſc. apud Nepotem Iacobum Bauarium Prætorem Aſſenedanum latent.

ANDREAS A BEKA, litteris quidem Latinis non excultus,

cultus, ſed operis Phrygij, atque artis acu pictoriæ ſcientiſſimus, atque inter artifices totius Europæ maximos meritò numerandus; varia hactenus induſtriæ ſuæ præbuit argumenta, atque in dies elegantiſſimis emblematis, ac florum, auicularum, atq; ſimilium rerum imaginibus præbere non deſinit.

Andreas Papius, Gandauenſis Liuini Torrentij è ſorore Cornelia nepos, Poeta, Philoſophus & Mathematicus. à pueritia in liberalibus ſtudiis ab auunculo ſuo Coloniæ primùm Agrippinę, tum in Grudiorum Academia, vnà cum Ioanne Liuineio conſobrino ſuo ſemper liberaliter habitus Græcæ & Latinæ linguæ ſedulò aſſueuit, poëticæ potiſſimum addictus. quumq; Maronem ad verbum teneret, muſicam quoque artem adiunxit: ita vt vtrâ laude excellentior fuerit, incertum videatur. poſt Louanij ſub Ioanne Wameſio & Philippo Suerio Ius ciuile didicit, ſed Leodicum ab auunculo euocatus, dum magnis Iulij caloribus, æſtus temperandi gratia in Moſa ſe lauat, natando periit. Eximius procul dubiò futurus, ſi non ante diem obiiſſet. Poſteritati reliquit *libros duos de muſicis harmoniis*; *Dionyſium Alexandrinum de ſitu orbis*, totidem pænè verſibus quot Græcè extat, Latinum fecit. Elegans item *Muſæi poëma de amore Erus & Leandri* quod Principi Chimacenſi dedicauit. Defunctum auunculus egregio monumento, nos pro inſtituti huius ratione paucis hiſce verſiculis honoramus.

Quod rapis immeritũ corpus miſerabile Papi,
Dum fertur tumidas anxius inter aquas:
Scilicet hoc magnum tibi dedecus, atque perennem
Moſa tui labem gurgitis eſſe puta.

An-

ANDREAS ÆGIDIANVS Societatis IESV Presbyter, Gandaui primùm Rhetoricam in Collegio eiuſdem Societatis docuit: & *Carolo Maſio* Gandauenſium Epiſcopo Quinto *Panegyricum* Heroico carmine *ſcriptum*, typis Manilij, *decantauit*. Pòſt inſigni zelo in Indiam Occidentalem, religionis propagandæ gratiâ profectus, ſanctis laboribus fractus, ibidem in Domino obdormiuit.

S. AMANDVS Gandauenſium Apoſtolus, Traiectenſis ad Moſam, & pòſt Argentoratenſis ad Rhenum Epiſcopus, *Teſtamentum ſuum* Latinè *ſcripſit*. Memoratur ab Auberto Miræo in factis Belgicis. Plura de Viro planè Apoſtolico, in vitis Sanctorum noſtratium leges.

AMBROSIVS GANDENSIS Ordinis Diui Bernardi, in Hiſpania annos multos claruit. Mathematicus in primis clarus & excellens. Scripſit Hiſpanicè de ratione temporum: *Repertorio de los tiempos*. liber Burgis in 8. excuſus eſt. Vide Valerium Andream in Bibliotheca Belgica.

ANNA SMITERIA, Gandauenſis picturæ callentiſſima inter eximios ætatis ſuæ pictores floruit 1560. Eius paſſim in templis opera non pauca exſtant. à Guicciardino in ſua Belgij deſcriptione memoratur. De ea etiam agit Carolus Vermanderius in ſuo de Pictoribus Belgis Volumine, cum inſigni laude.

ANTONIVS CLAVA. Virum hunc præſtantem fuiſſe, vel ex eo patet quòd ab Eraſmo Roterodamo, Epiſtola ad Carolum Vtenhouium Baſileæ Kal. Febr. 1529. ſcripta, ſenex quidem ætate, ſed animi bonis omnibus vnicè vernans nominetur.

Antonivs Schoonhovivs, à Ludouico Guicciardino inter viros Gandaui illuſtres poſitus. fertur ſcripſiſſe *quidpiam de Eccleſiaſtica diſciplina.* fuit reuerà Brugenſis & ibidem ad D. Donatiani Canonicus. Emendauit Eutropium, & alia quædam Reip. litterariæ monumenta ſuæ doctrinæ reliquit.

Antonivs Sandervs Presbyter, Liuini filius, huius libri auctor: Scripſit hactenus *Panegyricos quatuor in laudem beatiſſimæ Virginis* Mariæ, ad illuſtriſſimum Cardinalem Ludouiſium S.R.E. Camerarium, Gregorij XV Pontificis Maximi nepotem, *Poëmatum libros tres* ad Philippum Ludouicum Comitem Egmundanum cum *libro Præfationum variarum*, ad Ioannem Hauræum Walli Toparchum virum conſularem. Scripſit & *Elogium B. Iſidori Agricolæ Hiſpani*, à præfato Gregorio, M.DC.XXII. in diuos relati, ad Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum Ioannem Franciſcum ex Comitibus Guidiis à Balneo, Archiepiſcopum Patracenum, ad Belgas & Burgundiones Nuncium. *Panegyricum* item *in laudem B. Thomæ de Villa-noua.* ad Illuſtriſſimum Alphonſum à Cueua, S.R.E. Cardinalem, Regis Catholici apud Belgas Legatum. *Orationem* item *de myſterio Incarnationis Dominicæ*, ad Nobilem virum Guillielmum Blaſetium Conſulem Gandauenſem. Editi ſunt & eiuſdem *Libri tres de Scriptoribus Flandriæ. Tres* item *de Brugenſibus eruditionis fama claris*, ac alius *De Sanctis eius Prouinciæ*, qui *Hagiologium Flandriæ* appellatur: ac ſecundus eſt, *Rerum Gandauenſium.* Prodiit & eiuſdum *Gandauum*, ſiue *De monumentis ac Antiquitatibus eius vrbis, libri ſex.* Habet & in ſchedis atque ad editionem parat, *Apologiam pro Catholicis proceſſionibus*, ad Sereniſſimam Infantem Hiſpaniarum Iſabellam Claram Eugeniam. *De claris* quoque *Antonys*, libri

tres,

tres, *Vindiciarum Biblicarum*, libri ſex, aduerſus Caluinianos, ac cæteros huius æui hæreticos, contemptum & injuriam ſacrarum litterarum Catholicis falsò, & per calumniam impingentes. *Ephemeridum Eccleſiaſticarum* lib 12. ad Senatum Populumque Antuerp. *Librum de bono Paſtore, Tractatum de ſenio Muſarum*, cum breui methodo inſtituendæ Bibliothecæ, præſertim Theologicæ: *Octodecim* item *libros, contra modernas ac præcedentium ætatum hæreſes.* prioribus ſex oſtenditur, quàm ſit pernicioſa Reip. Chriſtianæ hæreſis. Sex aliis, quomodo & quibus artibus graſſata ſit; demum quæ hæreſum ac nouationum ſint remedia. Cui argumento pertractando Deus propitius ac benignus vires & ætatem donet! Parat demum ex Bibliotheca Dionyſij Harduyni *Elogia gentis Vitelliæ, & Farneſiæ.*

Antonivs Smetivs Theologus egregius, Eccleſiæque Gandauenſis Archipresbyter, & Eccleſiaſtes facundus. Scripſit *Orationem luculentam in funere Caroli Maſij Antiſtitis præſtantiſſimi*. Fuit ille Carolus, quartus Gandauenſium Epiſcopus, primùm Antuerpienſium Decanus, pòſt Sereniſſimorum Archiducum Auſtriæ Alberti & Iſabellæ Belgicæ Principum Eleemoſymarius, exin Iprenſis Epiſcopus, ac demum ad ſupremum huius Eccleſiæ culmen euectus. Vir magnis animi corporiſque dotibus exornatus; qui, ſi vitam illi Deus permiſiſſet, & ad res maximas incumbenti inuidia quorundam, & obliquus liuor, aliorumque malitia peruicaciæ vinculis firmata, & impatiens melioris diſciplinæ conditio non obſtitiſſet, egregiorum indubiè facinorum in hoc Epiſcopatu fuiſſet auctor. ſed etſi zelo feruidus, & eximia animi fortitudine pollens, ſub auſpicia tamen ſuſcepti iam pridem & optima queque promittentis Epiſcopalis regiminis, curis, laboribus, in-

ſtantiâ quotidiauâ omnium Eccleſiarum, aliiſque moleſtiis fractus, obdormiuit in Domino. Ipſi tale, ad Meridionalem Chori Bauoniani partem, vbi auguſto Mauſoleo quieſcit, Epitaphium eſt:

D. O. M.

CAROLVS MASIVS

H. S. E.

Ad ſumma natus, per gradus aſcendit,
Sed illuſtres.
Decanus Eccleſiæ Cathedralis Antuerp. fuit.
in quod munus ne alienus veniret,
Auunculo Rutgero de Taſſis ſucceſſit.
Fuit & Principibus BelgI ab Eleemoſynis,
Inde Iprenſium poſt Gandenſium Epiſcopus,
Quâ dignitate eâ virtute
Eccleſiæ & Reip. vtilis.
Vos lugete Belgæ:
Eccleſia Antiſtitem amiſit, Reſp. virum
XII. Kal. Iunias CIↃ. IↃC. XII. cùm
vixiſſet annos LIII.

Mortuum cordolio, viuum dum ſolemniter in vrbem venit, hac gratulatiunculâ proſecuti ſumus.

Gorduni feſto noua dicite carmina plauſu,
Virente honora cinge fronde tempora
Ganda, colens facilem ritu meliore Tonantem,
Bonumque cœtus omnis oret æthera,
Maſius auguſtam vehitur ſublimis ad vrbem
Sacrâ coruſcus infulâ, ille Maſius
Religionis honos, vindex pietatis, ad aras
Fauente ad alta templa ſcandit alite.

Brachia

Brachia iam caſtus tollat felicia myſtes,
Potentiore qui Deum vocat prece.
Dat pia ſigna polus, ſcintillantique renidens
In orbe phœbus auſpices vibrat faces.
Ipſe Deus placidis ſpectans hæc vultibus, omnem
Amica vota cœlitum docet Chorum.
Sume nouas ſpes Ganda: ſacram tibi reſtituet rem,
Tuebiturque Carolus, rapacibus
Ora feris duro ſolitus frænare lupato,
Catâque doctus edomare dexterâ.
Nulla lues pecori, contagia nulla nocebunt,
Venena dira pellet efficax manus,
Ore potens, ſano firmabit languida verbo,
Pys caduca ſuſtinens laboribus.
Horrida non iterùm miſcebit prælia, circum
Quieta raptor infremens ouilia:
Tuta nec infeſtos metuent armenta leones,
Nec ora pandet impia lupus fame.
Relligio veteri ſuperis quæ dedita cultu,
In alta ducat aſtra verticem ſacrum:
Ornet læta ſinus Eccleſia, fulgida nectat
Corona, multus & beet comam lapis.
Aurea purgata naſcentur tempora Gandæ,
Nec vlla noſcet ara ſancta ciuitas.
Hic ſpretæ legis maculas, hic vulnera morum,
Et inſolentis impetum licentiæ
Felici validus tollet podalyrius herbâ.
Sacris profana Iuſtus vret ignibus.
Quiſquis ſollicitæ cernet miracla Thiaræ,
Recentioris & trophæa gloriæ:
Iurabit ſimiles Liuino currere menſes,
Bauone digna dicet ire ſæcula.

ARNOLDVS BOSTIVS Carmelita Gandenſis, vir diuinarum ac ſæcularium litterarum cognitione ſummus, Theologus ac Philoſophus acutiſſimus, Orator & Poëta Mellitus, vita quoque ac conuerſatione optimus & irreprehenſus. *Scripſit volumen* inſigne *proſâ ac verſu*, in quo luculenter oſtendit ordinis ſui à glorioſa ſemper Virgine Maria protecti prærogatiuum, originem ac progreſſum, cui titulum fecit: *De patronatu Mariæ.* Scripſit præterea de *Illuſtribus Viris Carthuſienſium* lib. vnum. *Contra Vincentium item à Nouo Caſtro Dominicanum Pro Intemerata Deiparæ Conceptione, lib.* 1. *Epiſtolarum Ad diuerſos lib.* 1. *De quatuor nouiſſimis lib.* 1. *Carmina item diuerſa.* Floruit anno 1494. à Trithemio memoratur, ad quem multas ſcripſit Epiſtolas. Scripſit quoque ad hunc Arnoldum, Robertus Gaguinus Gallus, Ordinis Sanctæ Trinitatis de Redemptione captiuorum generalis Miniſter, contra eundem Vincentium Carmine & ſoluta oratione pro immaculata Deiparæ Conceptione. Hermolaus quoque Barbarus Patritius Venetus Patriarcha Aquilegienſis omnium ſui ſæculi doctiſſimus ſcripſit & ad hunc Boſtium, eique opuſculum quoddam Dionyſij Areopagitæ à ſe de Græco in Latinum ſermonem conuerſum dedicauit.

Humana nil vocis eges: cum nomine donat
Caſta parens meritis præmia digna tuis.

ARNOLDVS HAVENSIVS, Sacræ Theologiæ Doctor, ac Gandauenſis Carthuſiæ per annos aliquot Prior, eiuſdemq; Ordinis per Flandriam & loca vicina Prouincialis Viſitator. Euulgauit Commentarium de *Erectione nouorum in Belgio Epiſcopatuum*, deq; iis rebus, quæ ad noſtram hanc vſque ætatem in eo præclarè geſtæ ſunt. Ioannes Kinckius Coloniæ impreſſit 1609. *Hiſtoriam* quoq; *Carthuſianorum Ruremun-*

remundenſium, qui ibidem anno Domini 1572. ſunt crudeliter interfecti, compendioſè recenſuit. Eius titulus eſt: *Innocentia & Conſtantia Victrix*. Edidit & *Librum de crudelitate veterum & recentium Hæreticorum*. Scripſit prætereà *De ſolitariæ vitæ præſtantia ſimul ac vtilitate*. Vbi per varia exempla & teſtimonia tam domeſticorum, quàm aliorum plurimorum ſanctitate ac doctrinâ Illuſtrium Virorum demonſtratur, quàm ſit animæ proficuum, ſacræ ſolitudinis ſtudio incumbere. Euulgauit & meditationes Gulielmi Lindani in Pſalmos Pœnitentiales, librum item eiuſdem de fugienda impœnitentia, & alia quædam. obijt 14 aug. 1610

ARNOLDVS MANILIVS, Vulgò de Man, Gandauenſis Medicus & Poëta ſuauis; multas ſcripſit Elegias, Epigrammata & Epitaphia; Carmen item ad Victorem Giſelinum Aurelio Prudentio Clementi à Giſelino emendato præfixum. Anno 1561. menſe Aprili, huic Manilio itineris comes fuit Gandauo Pariſios eunti, Dionyſius Harduinus, quum illic ad capiendum Ingenij cultum duceret nobiles adoleſcentes diſcipulos ſuos Franciſcum Cauwenhouium & alterum Toparchi de Themſeke filium. Cuius tum profectionis comites fuere Dauid Ongnad Bohemus, & Henricus Starenberg Auſtriacus, Barones, Doctiſſimi Iuuenes, quorum prior cùm eruditionis nomine in aula Maxæm. Cęſaris Auguſti inclaruiſſet, Domino Carolo Rym in legatione Conſtantinopolitana ſucceſſit. Porrò Manilius hic noſter Conſtantinopoli in Comitatu Caroli Sacræ Cæſareæ Maieſtatis Maxæm II. apud Selimum & Amurathem Turcorum Principes legati, magnis viris diuerſarũ nationum propter inſignem doctrinam, & Græcæ linguæ exactam congnitionem in pretio fuit. Rediens in Germaniam multos Codices mſc. tulit, quos etiam in lucem miſſurus

ſurus erat, niſi præclaros eius conatus immatura mors præpediiſſet.

Andomarvs Edingvs, an quidpiam in lucem ediderit hactenus mihi non conſtat. Innotuit tamen Eraſmo Roterodamo, & ab eodem niueis homo moribus, Epiſtola Kal. Feb. 1529. ad Carolum Vtenhouium Baſileæ ſcripta, vocitatur.

Baldvinvs a Fossa, alias à Niuella, Monachus ſancti Bauonis, Legatus ad Philippum Bonum Burgundiæ Ducem ac Flandriæ Comitem fuit pro pace Gauerenſi.

Baldvinvs vander Pietivs, anno 1546. Gandaui natus, IC. huius æui clariſſimus, adoleſcens in omnibus humaniorum litterarum ſcholis, ac artium liberalium promotione in Academiæ Duacenſis Collegio regio primus fuit, pòſt ad Iuriſprudentiam animum adplicans, gradum Licentiæ in ea ſummo cum honore ac merito ſuo conſecutus eſt 1569. Exin Romam profectus anno 24. ætatis ius extra ordinem docuit, atque inde Duacum reuerſus, atque in profeſſorem Regium anno 1583. aſſumptus, Iuris vtriuſque Doctor anno 1576. renunciatus eſt, ac Primarius tandem Profeſſor euaſit. Ad ſupremum Curiæ Mechlinienſis Senatum nominatione quaterna vltrò poſtulatus, in Iuriſprudentia Philoſophari ac Iudicem formare, quàm agere ſatius ducens, vt eam dignitatem acceptaret, induci non potuit. præter Iuris ſcripti cognitionem exactiſſimam (quod rarum eſſe ſolet) legum municipalium ac ſummam forenſium rerum ac praxeos eſt aſſecutus. Multa, varia ac ſolidæ eruditionis referta in Iure ingenij monumenta in ſchedis nepos Balduinus itidem vander Piet in Curia Flandrica

drica Cauſſarum patronus, ac patrui ſui æmulus, habet, quorum aliqua hæc ſunt. *Tractatus de fructibus, de duobus reis, de pignoribus & hypothecis, de emptione & venditione, de hæreditariis actionibus, de ſeruitutibus prædiorum, de Iureiurando voluntario & neceſſario, de re iudicata, Conſilia varia, Quæſtiones iuris variæ*, &c. Publicus Iuris Profeſſor fuit per annos 36. Obiit anno 1609. 21. Ianuarij. Sepultus ad D. Albini in Choro apud Duacenſes.

Sublimi ſtantem cathedrâ te læta iuuentus
In Catuacenis eſt venerata ſcholis.

De eodem Vander-Pietio ita Ioannes Syluius Epiſtolâ dedicatoriâ libri ſui de conſeruanda valetudine ſtudioſorum. Occurrit iam Balduinus Vander-Pietius, cuius in ore lepos talis facundaque Pitho, qualis in arguta voce Periclis erat, &c.

BALDVINVS RONSAEVS, Gandauenſis Medicus, Goudanorum in Hollandia 1585. Scripſit de generatione fætus in vtero, item de Cachexia, ac libellum de magnis Hipocratis lienibus, de hominis quoq; primordiis, Hiſtericiſq; adfectibus centones, Item in *Aurelium Cornelium Celſum de re medica enarrationes*. Scripſit & *Epiſtolas ac opera quædam poëtica*, inter quæ exſtat venatio, quæ carminis elegantia, & materiæ raritate lectorē curioſum delectare poteſt.

BAVDEMVNDVS ABBAS Tertius Blandinienſis. Scripſit *Vitam ſancti Amandi*, vti aſſerit in faſtis Belgicis Aubertus Miræus, eam Surius publicauit. Exſtat eiuſdem Diui vita mſc. Verſu Heroico per Milonem Elnonenſem, ac eiuſdem miracula per Gillebertum Decanum.

CAROLVS QVINTVS Auſtriacus, Romanorum Imperator

rator ſemper Auguſtus, æternique nominis Princeps, non armis ſolùm partiſque variis de ſuis, ac Orthodoxæ fidei hoſtibus, victoriis inclytus, verùm etiam editis promulgatiſque optimis legibus ac ſaluberrimis conſtitutionibus quamplurimis, de Rep. Chriſtiana maximè meritus. Scripſit, vti in Bibliotheca ſua narrat Dionyſius Harduinus, ex opere epiſtolarum Hieronymi Ruſcellij Itali, ad imitationem Iulij Cæſaris, *Hiſtoriam rerum à ſe geſtarum Varia* euulgauit *edita*, quibus impiam Nouatorum inſaniam, ſi non fregit, magna tamen ex parte compeſcuit. Edidit & Conſtitutionem ſeu *Legem* perpetuam, quam *Carolinam* adpellant, Reip. Gandauenſi admodum ſalubrem, qua & popularis inſolentia, & prona in ſeditionem quorundam ingenia cohibentur: & bonorum ciuium quieti proſpicitur. Elogia virtutibus eius meritiſſimè data qui audire cupit, is Paulum Iouium, Zenocarum Voorthuſium Præpoſitum Dauentrienſem in Phœnice, Surium, atque vt verbo dicam, omnes huius ac præcedentis æui hiſtoricos, Chronographoſque euoluat, atque in iis longas Encomiorum Iliades atque heroicis eius viri virtutibus dignas laudes inueniet. Neq; verò indecorã Cęſareę Maieſtati hanc ſcribendi curam quiſquam exiſtimet. præter Cęſarem etiam Auguſtus, præter illum M. Aurelius, Theodoſius, Conſtantinus, Leo Imperator, Iulianus, Carolus Magnus, vt alios in eo ordine, ac alios orbis dynaſtas innumeros non commemorẽ, litteraria illâ tractatione ſe exercuerunt: & ſplendorem dignitatis eruditionis laude clariorẽ reddidere. Inter leges & ſcripta Caroli Cęſaris particulatim recẽſentur a Valerio in Bibliotheca, *Conſtitutio politiæ & Reip. Imperialis*, interprete Iuſtino Gobbero Franc. 1565. fol. *Epiſtola ad Clementem VII. Pont. Max.* quâ ab eo petit generalem omnium Chriſtianorum congregationem, additâ Clementis reſpon-

ſponſione. *Epiſtola ad Cardinales de eadem re.* Declaratio quomodo in negotiis religionis agendum, cum formula reformationis. *Reſponſio Caroli V. & Principum Catholicorum ad Confeſſionem Auguſtanam.* Varia eiuſdem Apophthegmata & ſcite dicta apud Gulielmum Zenecarum leges. Piiſſime mortuus eſt in Monaſterio S. Iuſti Sodalium Hieronymianorum Diœceſios Toletanæ, 21. Sept. die ſancto Matthæo ſacra anno Chriſti 1558. ætatis 58. Imperij 40.

Carolvs a Marca, Iacobi Cornelij Lummenæi à Marca pater, vir indole & eruditione præſtanti, atque ſi vero virtutem pretio æſtimemus, non minùs propriis animi dotibus, quàm liberorum fama clarus, ac magnorum, ſi æquo ſemper iure munia in Rep. donarentur, capax. Scripſit *Verſibus Græcis Iuditham*, ſiue ſacram de nece Holofernis Ducis Aſſyrij Tragœdiam. *Varia* item in gratiam amicorum *Carmina.* Edidit & *Elegiam* in Commendationem operis Ioannis Garetij de Inuocatione Sanctorum, operi præfixam.

Carolvs Langivs, æterno I. Lipſij encomio optimus doctiſſimuſque Belgarum, Leodici in Æde Lambertina Canonicus fuit, Poeta, Philoſophus, ac Criticus æui ſui maximus. *Lyrica Poëmata ſacra quædam edidit: pereruditas quoque in M. Tullij officia, Lælij amicitiam, ac Catonem de bono ſenectutis, emendationes ſcripſit.* Item *Notas in Plautum* cœperat (vt ait Miræus) *& Senecam, Solinum ac Suetonium ſcholiis illuſtrare, multaque in Plinio Theophraſto ac Dioſcoride alijs non viſa obſeruarat:* quæ ſiue morte præuentus, ſiue modeſtia adductus, non euulgauit. Plura apud eundem Miræum vide in Elogiis.

Ganda potens altas cœli caput effer in arces,
Ciue tuo nullus doctior aut melior.

Carolvs Philippvs a Rhodoan, vir non minùs virtutibus, egregiiſque in Eccleſiam Catholicam & Rempub. Chriſtianam benefactis, quàm maiorum ſtemmatis, & auitâ ſtirpe nobilis, poſt alios etiam ſacrorum honorum titulos Decanus Eccleſiæ Gandauenſis, Epiſcopus quoque Middelburgenſis in Walachria, demum Eynhamenſis Abbas, & Cathedræ Brugenſis moderator fuit. Vt paucis dicam, Antiſtes optimis, maximiſque Belgarum Præſulibus, ob candorem ac ſingularem (vt cætera animi dona non attingam) in omnes beneuolentiam, ac litteratos amorem æquandus.

Carolvs Rymivs Iuris vtriuſque Doctor, Gerardi in Curia Flandriæ Conſiliarij filius, Patritius Gandauenſis, Eques Romanus, vxorem duxit filiam Philiberti Bruxellis in Arcano Concilio Senatoris. factus primùm Curiæ Luxemburgicæ Conſiliarius eſt. Vnde à Maxæmil. Secundo Imperatore, Philippi Secundi regis Catholici voluntate, euocatus, Legatione Conſtantinopolitana apud Selimum Turcarũ Principem, annos propè ſex, magno Chriſtianorum commodo functus eſt. Inde domum rediens, ad regis Philippi in Belgio ſanctiorem Senatum eſt accitus, diuitiis adauctus quoque ac illuſtri Toparchia Bellemia ac duabus generoſæ indolis prolibus fœlix. Facundus Orator, ſuauiſſimus Poeta, acutus Philoſophus, omniſque hiſtoriæ & antiquitatis ſcientiſſimus. Denique ſex linguarum Iuriſque Romani non leuiter peritus, & ad res agendas omninò natus. Edidit *Carmen elegantiſſimum in gentem Rymiam,* eiuſque inſignia, verſu heroico contextum: vbi memo-

memorantur omnes ferè clari viri, qui domi & foris in hac nobili antiqua familia eluxerunt. Prototypon habuit D. Franciſcus Rymius Hundelghemius, Caroli frater Germanus. Scripſit & *Commentarios rerum in ſingulos dies toto Legationis tempore ab ipſo factarum*, quibus locorum, per quæ iter fecit, inſignes deſcriptiones continentur. De illo verè iſtud vſurpare poſſis, πεπλάσμενον ἐκ διὸς ἔρνος.

Ingenium, virtus, ſapientia dulcior vdo
Lingua ſuo, clarus nobilitatus honos,
Ire Byzantinam dum Carole iuſſit ad aulam
Helladis & turpem flectere barbariem:
Te mulſiſſe feros Othomanni à ſtirpe nepotis
Famaq́ue Chriſtigenis conſuluiſſe canet.

Carolvs Smyterivs, Gandaui in Curia Flandriæ Aduocatus, & dein in Curia Hollandiæ Conſiliarius. Iuris & humaniorum litterarum ſcientiâ clarus. Fertur *Carminum libros aliquos* reliquiſſe. Sepultus eſt Vltraiecti in Eccleſia S. Petri, Doctorum aliquot hominum honoratus Epitaphiis, quæ ibi viſuntur.

Nobili ac docto viro Domino Carolo Smytero Ganden⸗
Curiæ Hollandicæ Senatori Regio.
Hic poſuit Flander Smyterus Carolus vrnam,
Conſul apud Batauos Regis Ibere tui.
Cùm Batauos bellis vexat ciuilis Erinnys,
Fixos heu propriis viſcera vulneribus:
Martius hunc rapuit, cœloq́ue Aſtræa locauit;
Hic celebri tantum nomine fama viget.
Hadrianus Burchi
Siccine ô Smyteri Chriſto, Regiq́ue fidelis
Cælo donandus triſtia ſecla fugis? &c.

 Obiit

Obiit IX. Kal. Aprilis. Sic mors ipſa cùm venerit, vincitur, ſi priuſquam venerit, ſemper timeatur.

Carolvs Vtenhovivs, Gandaui familiâ, vetuſtate & magiſtratibus illuſtri natus, Caroli Toparchi Markeghemij magnâ eruditione viri, quam ab Eraſmo Roterodamo hauſerat, filius, Nicolai Clariſſimi Flandriæ Præſidis nepos: ſub Ioanne Othone primùm Grammaticam didicit, dein Pariſios profectus, politioribus litteris, hiſtoriis & antiquitatibus ſedulam fructuoſamque operam nauauit: dum in ſingulos propè dies, Illuſtria tum eius Academiæ lumina, Adrianum ſcilicet Turnebum, Ioannem Auratum, Dionyſium Lambinum & Georgium Buchananum Scotum, qui tunc Orthodoxam colebat Religionem, adiret: non infrequenter etiam apud Regum, Principum, & Rerump. Legatos, quibus ab eruditione politiſſima & ingenij feſtiuitate erat gratiſſimus, verſatus eſt. Pariſiis tres Ioannis Morellij & Antoniæ de Loynes filias, Camillum, Lucretiam & Dianam, ita erudiuit, vt vtraque lingua doctiſſimum Carmen ſcriberent. prælegit publicè Hepheſtionem, qui tractat Græcè de Proſodia. Scripſit *Epigrammata, Epitaphia, & Epithalamia complura Græca pariter & Latina*, eademque euulgauit. Librum item cui titulum fecit, *Aſtragalus*, ſiue Xenia, in quo ſunt Anagrammatiſmi, & alluſiones ad Illuſtrium aliquot Europæ hominum nomina. Scripſit & inter alia Carolus *Epitaphia in mortem Henrici II. Galliarum regis apud Robertum Stephanum* 1560. *Nonnum* Poetam Græcum eleganti Carmine vertit. E Galliis in Cliuiam profectus, vxorem nobilem duxit, ac demum Coloniæ Agrippinę priuatus in ſtudiis litterarum conquieuit. Obiitque 1600. vltima Auguſti ibidem, nulla prole relicta ex vxore vetuſti & generoſi ſtemmatis filia

Topar-

Toparchi de Daelenbroeck in ditione Iuliacenſi. Fuit autem Ioannes Morellius Patritius Ebrodunenſis in Delphinatu, Præfectus Aulæ Regiæ, vir Græcè & Latinè doctiſſimus, & à maximis Gallorum ingeniis Aurato, Ronſardo, Ioachimo Bellaio frequenter magno in honore habitus. Obiit 1581. atque in eius laudem liber Epitaphiorum variis linguis à viris eruditis compoſitus, prodiit.

Clara Caesarea, Gandauenſis miniatrix, nobiliſſima, cælebs moritur annos nata octoginta. à Georgio Vaſaro, Aretino Italo memoratur vltimo volumine, quod eſt de Pictoribus, &c à Ludouico Guicciardino, item in Belgij deſcriptione.

Christophorvs van Hevrne, vir nobilis, Toparchus de Bemeghem, vanden Abeele, &c. Iuris vtriuſque Doctor, Patriarum præſertim antiquitatum genealogicarumque rerum, ac omnium delitiarum ſtudioſiſſimus, multas hactenus ac varij argumenti apud ſe manuſcriptas lucubrationes habet diligente cura & aſſiduo labore congeſtas, quarum aliquā pars *Inſcriptiones, Epitaphia, armaque gentilitia Illuſtrium familiarum Belgij continet. Chronicon item de rebus Gandauenſium, eiuſdemque vrbis faſtos conſulares.* Collegit & Epitaphia, inſcriptiones ſepulchrales aliaque varia monumenta Romanæ vrbis, item regni Neapolitani cæterarumque pænè omnium regionum Italiæ adiunctis pluribus inſcriptionibus Germaniæ, Heluetiæque. Collegit & ſolerte ſtudio è Theſauro numiſmatum Huberti Goltzij, Abrahami Gorlæi, Iacobi de Strada, Mantuani, Theodori Gallæi, Adolphi Orconis, Iacobi Biæi, &c. congeſſit in vnum varia eaque rariora numiſmata. Sunt apud eundem multorum ſanctorum Patrum ad viuum effigies delinea-

delineatæ, omnium item Cardinalium inſignia, qui ab hinc centum & amplius annis creati ſunt. Scripſit & iuſtum volumen in folio de officio Heraldi vulgò *Roy d'Armes*, item de duello & torneamentis; de iis denique omnibus quæ in creatione Imperatoris, Regis, Archiducis, Ducis, Comitis, Baronis, & ſimilium Heroum requiruntur, quæ omnia ſi publico concedantur, id cum egregio Reip. litterariæ fructu ac ornamento fiat.

Cornelivs Camerarivs Presbyter, atque in æde collegiata S. Petri Inſulenſis Canonicus, vir eruditus. Scripſit *Grammaticam linguæ Latinæ*, *Rhetoricas item præceptiones*, *varios quoque verſus* doctos ac elegantes, quædam & Gallico ſermone; cuius ſe apprimè gnarum oſtendit: quibus inſolentia, crudelitas ac perduellio Batauorum ſtringitur, euulgauit.

Cornelivs Colvmbanvs Vranx, S. Th. Licentiatus, primùm in Æde Bauoniana Canonicus, exin eiuſdem Eccleſiæ Pœnitentiarius. Demum poſt amplexatam Ordinis Benedictini regulam, Blandinienſis Monaſterij Abbas, non minùs vitæ innocentiâ, animi candore ac morum ſimplicitate, quàm eruditione inſignis. Scripſit *Malleos tres aduerſus Caluinianos pro veritate Corporis & Sanguinis Chriſti in Venerabili Euchariſtia è ſanctis Patribus Chryſoſtomo, Ambroſio & Cypriano*. Item, ſed Teutonico Idiomate, *De ſancta ac perfecta vita Beatiſſimæ Virginis* Mariae. *De Catholico cœleſti viuo & viuificante vino. De viuo & viuificante cœleſti pane* Iesv *Chriſto*. Scripſit etiam *Speculum ac praxin charitatis*. *De Coronatione venerabilis Sacramenti. Dialogos* item *aliquot ſacros de miraculis hinc inde per interceſſionem glorioſæ Virginis Deiparæ editis*. Vir ſæculo ſuo melior, candidus planè,

planè, ac vti Symbolum eius erat, Columbularum inſtar, ſine felle. Obiit anno Domini 1615. Succeſſit Arſenius Ioachimus Schayck. Scripta eius, tametſi pietatem ſpirent, & non vulgari doctrinâ paſſim referta ſint, maiori in pretio apud omnes forent, ſi non iis Rythmicos hinc indè verſiculos, & minutularum rerum narratiunculas inſperſiſſet.

CORNELIVS IANSENIVS Hulſtenſis, trium præcipuarum linguarum perfectâ cognitione illuſtris, tripliciſque Philoſophiæ ſtudiis clarus, ſapientiæ amator ardentiſſimus, & eius inquiſitor ſtudioſiſſimus, ſingulari prudentiâ, eximio rerum vſu, in primis verò ſummo Religionis ac pietatis ſtudio decoratus Louanij in Caſtrenſi pædagogio Philoſophiam, deindè ſacra ſtudia in maiori Theologorum Collegio ſectatus eſt. pòſt Lectoris munus in Tongerlo Pręmonſtratenſis in Brabantia Ordinis Abbatia, per annos plus minus duodecim impleuit, tantoque ferè tempore apud Cortracenſes Paſtor Eccleſiæ ſancti Martini fuit. Louanium reuerſus Decani dignitate apud D. Iacobum ornatur, & ſacræ fit Theologiæ Profeſſor. Ad Oecumenicam Tridentinam Synodum à Philippo rege Hiſpaniarum ſimul cum Michaele Baio & Ioanne Heſſelio miſſus, in 25. ſeſſione, quæ vltima fuit, in qua actum eſt de Purgatorio, Inuocatione, Veneratione ac Reliquiis Sanctorum, de ſacris denique Imaginibus, aliiſque controuerſiis, perſpicaciſſimi ingenij & ſingularis doctrinæ ſibi famam comparauit. Mox à reditu conſtituitur primus Gandauenſium Epiſcopus. Anno 1559. Comitis Flandriæ Philippi regis Hiſpaniarum ſalubri conſilio per vniuerſum Belgium inſtituti ſunt, & à Pio Papa Quarto confirmati Epiſcopi: qui in matricibus vrbibus gregi Dominico vi-

gilanter præeſſent contra Hæreticorum technas ac incurſus. Epiſcopi enim priores nimis latas ac patentes Diœceſes habebant, quibus vix, turbulentiſſima, videlicet in Eccleſia, tempeſtate excitati, ſufficere videbantur. Scripſit auctor ſanè ἀκίνητος, & non violandæ auctoritatis *Commentaria in Eccleſiaſticum*, impreſſum Louanij 1569. Volumen grande in Euangelia, quod *Concordiam Euangelicam* appellamus, quod Theologorum totius orbis calculis probatum, laudatumque eſt, quod in Epitomen redegit frater Matthæus à Caſtro Inſulenſis in Cœnobio Falempinenſi Canonicus. *Paraphraſim* quoque *in omnes Pſalmos Dauidicos* emiſit cum argumentis eorum & annotationibus. Item *Paraphraſin in ea veteris teſtamenti cantica, quæ per ſingulas ferias, Eccleſiaſticus vſus obſeruat, Commentaria* etiam in *Prouerbia & Eccleſiaſten Salomonis*. Index in eiuſdem Commentarios in Pſalmos, Prouerbia, Eccleſiaſten, impreſſus cum Commentariis in Eccleſiaſticum, editus eſt à Petro Simonis Tiletano Iprenſium Epiſcopo. Scripſit denique *Adnotationes* luculentiſſimas *in librum Sapientiæ Salomonis*. Senio demum & laboribus contritus, ex hac mortali & corruptibili vita, ad præſtantiorem immortalemque tranſlatus eſt, anno 1576. 3. Idus Aprilis, imminente iam Belgis calamitoſiſſimo fidei in Deum Regemque naufragio. Tumulatus in Eccleſia ſua Diui Bauonis: Epigraphe hac ſepulchro inſcriptâ:

Præclariſſimis tum litterarum omnium, tum veræ Religionis dotibus, Ornatiſſimo Viro D. ac Magiſtro Cornelio Ianſenio ab Hulſt, S. Th. Doctori, huiuſque Eccleſię primo Epiſcopo, qui poſtquam totum pænè octennium, populum non minùs publicâ priuatâque doctrinâ, quàm ſingularis pietatis exemplo inſtituiſſet, Deceſſit 3. Idus Aprileis, anno Domini

mini M. D. LXXVI. ætatis ſuæ LXVI. bonis doctiſque omnibus magno ſui relicto deſiderio.

Elegantia illi Epitaphia ſcripſit Franciſcus Hæmus Poëta Inſulenſis; virumque omni laude digniſſimum impenſis encomiis, omnes probi doctique proſecuti ſunt, vt nouis hic elogiis egere nequaquam videatur: vnum de eo dicam, quod intellexerit ſummus hic vir, quantopere linguarum ſcientia, quæ à quibuſdam hiſpidis maleque cordatis Theologis neglectim habetur, ad abſolutam ſacræ paginæ cognitionem, & interpretationem requiratur. Maxæmilianus Vrientius defunctum Verſibus honorauit, quod apud Miræum videre potes. Scripſit & illi Epitaphium in hunc modum Petrus Simonis Iprenſium, vt antè dixi, Epiſcopus.

Ah Præſul venerande nimis, ſublate dolendo
Interitu! ah mortis triſtia fata tua!
Sic miſerum ſine patre gregem, & paſtore relinquis?
Nec quibus obruimur te mala noſtra mouent?
Vade tamen reuocante Deo, & cæleſtibus olim,
Quæ totâ optaſti mente, fruare bonis.
Hoc age dumtaxat, vt qui te in honore ſequetur,
Diſsimilis non ſit moribus ille tuis.

S. COLVMBANVS Origine Hibernus venit Gandauum, & ibidem recluſus in magna vitæ ſanctitate Deo ſeruiuit, teſte Fabritio, in libris veterum Poëtarum Chriſtianorum. *Scripſit Carmine Hexametro Epiſtolam ad Hunaldum diſcipulum, in qua deteſtatur auaritiam.*

CORNELIVS MANILIVS, Gualteri Manilij Typographi Gandauenſis ſanè politiſſimi pater, & ipſe Typographus,

Latinis etiam litteris apprimè excultus. Scripſit inter alia, Typiſque ſuis 1558. euulgauit, Latinè, Gallicè & Teutonicè, *Pompæ triumphalis*, Philippo ſecundo Hiſpaniarum Regi, cùm iſtic velleris aurei comitia celebraret, Gandaui exhibitæ *partem: Drama* item *vernaculum de morte.*

CORNELIVS GVALTERVS, Vulgò Wauters, Patritius Gandenſis, Ioannis Viri clariſſimi in Curia Flandriæ Conſiliarij, Domini de Vinderhoute & Merendre filius, Canonicus Diui Donatiani Brugis, ac indiuiduus ſtudiorum Georgij Caſſandri Comes, *Emendauit* & annotationibus illuſtrauit *Hegeſippum de Bello Iudaico* & excidio vrbis Hieroſolymitanæ, cuius Hiſtoria à Machabęis ad annum Chriſti LXXII. protenditur.

Hiſtorias Hegeſippe tuas obſcurior ætas
Infami fuerat paſſa iacere ſitu.
Dum tamen offenſo videt hoc VValterus ocello,
Latiùs indignam non tulit ire luem.
Protinus at medicâ componens Pharmaca dextrâ,
Curauit ſtupidi vulnera fœda mali.
Ergò quod immenſum peragres iam ſenior orbem,
Debebis Patriæ totum Hegeſippe meæ.

CORNELIVS MARIVS Leonardi Marij Theologi Colonienſis præſtantiſſimi pater, *Vertit* è Gallico in Teutonicum Idioma *Enchiridion Confraternitatis S. Ioſephi*, in Eccleſia S. Saluatoris Gandaui rogatu Sereniſſimorũ Archiducum Auſtriæ Alberti & Iſabellę, & auctoritate Apoſtolica inſtitutæ, illudque piis ac elegantibus quibuſdam vernaculis verſibus auxit. Gandaui apud Auctorem 1624.

COR-

CORNELIVS MARTINIVS, Scripſit Gallico Idiomate *Genealogias & ſeriem Saltuariorum Comitumque Flandriæ*, cum breui hiſtoria eorumdem ex melioris notę Chronographis, ad Sereniſſimos Belgarum Principes Albertum & Iſabellam. Impreſſit Antuerpiæ cum Iconibus Ioannes Baptiſta Vrientius.

CORNELIVS REKENARIVS, Philologus, vir eruditus: *Varios* etiam vernaculo idiomate *verſus* ſcripſit. Laudat eum non vno loco Daniel Heynſius. meminitque eiuſdem cum laude Dauid Lindanus in Oda Gandenſium Poëtarum Encomiaſtica, quam Tragœdię Iacobi Cornelij Lummenæi à Marca præfixit. Hactenus tamen nihil ipſius editum videre contigit.

DANIEL HEYNSIVS, Publicus hiſtoriarum in Academia Lugduno-Bataua profeſſor, magnâ eruditionis & ingenij famâ clarus, quam ſi fœdâ impiâq; Caluinianorum Dogmatum, quibus adhæret, nouitate non obſcuraret, ſummis Europæ Heroibus meritò comparari, nedum anteferri poſſit. Scripſit multa tum proſâ tum verſu, quorum vnumquodque politum, eruditum, ingenioſum, numeris omnibus abſolutum, non immeritò Valerius Andreas in Bibliotheca ſua Belgica vocat, & eorumdem Catalogum recēſet. Opus ingens *De diſciplinis veterum*, quod *Ariſtarchum* nominat, ac *diſſertationes Platonicas* molitur. Interim paucis id ego ſummo Viro adprecor, vt ſicut eum nunc eximiis naturæ ornamentis, ita cœleſtibus aliquando gratiæ donis illuſtrem, ac eâ, quæ ad æternam ſola fœlicitatem ducit, fide præditum videamus.

DANIEL DE GERARDIMONTE tertius fuit Abbas Cœ-

 nobij

nobij Cambronenſis, Diuo Bernardo familiaris, Sanctitate vitæque integritate conſpicuus.

DAVID LINDANVS, ante annos aliquot ludi litterarij apud Teneramundanos moderator, nunc Territorij Teneramundani Actuarius, cui ſummam ingenij & doctrinæ laudem ſine iniuria nemo negauerit. Scripſit, ediditque primùm, *Orationem de inſtitutione & dignitate hominis* luculentam, Deſcripſit & *Teneramundam, eiuſq; Territorium*, quæ omnia Typis ſuis Hieronymus Verduſſius Antuerpiæ Typographus euulgauit. Habet & *varios verſus in commendationem Phyllidis*, more plurium Poëtarum; quos vtinam aliquando hiſce nugis & ineptiis auulſos, *vt caſtos decet & pios Poëtas*, ad ſeria magis, & homine Chriſtiano digna incumbere videamus; ſed de hoc pluribus aliàs. habet & in ſchedis *pro nuditate contra veſtes Paradoxon. Tres item libros diſſertationum*, quales olim ſcripſit *Petrus Mexias Hiſpanus Vir illuſtris*, & hac tempeſtate Antonius Verderius & Ludouicus Guyonius Galli. Earum Primus ſacra, Secundus Politica, Tertius Ethica continet documenta.

DIONYSIVS HARDVINVS, Franciſci frater, Iuris vtriuſque doctor, & Cauſſarum militarium per Flandriam auditor; Vir fuit lectioni ac laboribus litterariis deditiſſimus, quod variæ propriâ etiam eius manu conſcriptæ lucubrationes teſtantur. An in vita quidpiam ediderit hactenus ignoro. Multa ſtudiorum ſuorum monumenta hæredibus relicta ſunt, & ab his ad alios tranſierunt. Eius *De nobilitate tractatũ* edidit Ioannes Dhollanderus; penes me liber eſt *De laudibus Heroum Gentis Vitelliæ*, quę Tipherni in Italia dominatur. Scripſit *De Cancellariis Burgundiæ*, *De vitis Præſidum Concilij Sanctioris in Belgio. De originibus nominum, De nobili-*

bus

bus familiis per Europam, Elenchum Illuſtrium Scriptorum Flandriæ, Elogia item *Gentis Farneſiæ. De Titulis ac Principibus Regni Neapolitani, De Præſulibus ac Magnatibus Hiſpaniæ, De Epiſcopatibus Galliæ, Inſcriptiones ac titulos Cæſarum Romanorum, De vitis Præſidum Curiæ Prouincialis in Flandria, Epitaphia paſſim collecta varia,* ac *Inſcripta ſepulchralia, multaque alia his ſimilia.* Paulo Manutio Aldi filio, aliiſque in Italia & alibi maximis viris, vti ad eum, & ab eo ſcriptæ litteræ teſtantur, innotuit.

Everhelinvs Abbas, primùm Altimontenſis in Hannonia, pòſt Blandinienſis Gandaui in Flandria. Scripſit *Vitam B. Popponis* cognati ſui & Abbatis Stabulenſis, quod eſt Ditionis Leodicenſis Monaſterium. Exſtat apud Surium 25. Maij. Electus eſt autem Blandini Abbas Euerhelinus, vel vt in eius loci Chronicis legitur Euerelinus, anno 1058.

Eligivs Evcharivs Poëta, *Carmine Elegiaco & Ouidiano reddidit Apologiam Rythmicam Annæ Bynſiæ Virginis Antuerpienſis pro fide Catholica Romana aduerſus Hæreticos.* Antuerpiæ apud Gulielmum Vorſtermanum anno 1528. & 1581.

Eligivs Hovcarivs, Gandenſis Poëta ſui temporis non infœlix, Pariſiis anno 1504. in Collegio montis acuti promotus, ſub Ludouico Coronello Hiſpano, quo tempore Natalis Beda eiuſdem Collegij primatum geſſit. Scripſit Elegiaco Carmine *Vitas ſanctorum Leuini Martyris, Bertulphi Confeſſoris, Poëma in Coletam virginem, Dialogum Charitis & Gandæ in Carolum Quintum electum Imperatorem.* Fuit ludi litterarij moderator, habuitque Georgium Caſſandrum Hypo-

Hypodidaſcalum. Ædes incolebat Gandaui in monte arenoſo. Floruit inſigni diſcipulorum turbâ, qui poſtmodum ſuo haud minores præceptore fuerunt. Eius Opera edita primùm in Ædibus Aſcentianis Gandaui, 1511. Item Gandaui in Lince, 1513. Etiam Antuerpiæ, vt Griſelis, per Michaëlem Hillenium 1519.

Engelbertvs Dhollandervs, Societatis Iesv Sacerdos, vir vndequaque doctiſſimus, Gandaui florentiſſimè Rhetoricam docuit; *Varia tum metrò tum proſâ ſcripſit, Dramata quoq; multa exhibuit.* Scripſit & vitam Henrici Cæſaris, & Cunegundis eius vxoris, qui admirabili caſtitatis exemplo, virgines in coniugio permanſere. Parat egregium *De antiquitatibus Gordunis volumen*, ac interim etiam inter hæreticos, iuſſu ſuperiorum degens, pro Dei gloria & animarum ſalute gnauiter ſe gerit.

Evstativs Levinvs Abbas Diui Bauonis, cuius honorificam facit mentionem I. Baptiſta Gramaius cap. 54. Antiquitatum Gandauenſium. Plura vide in Catalogo Abbatum Bauonianorum, quem libro primo rerum Gandauenſium reperies.

Franciscvs Capronivs, Ordinis Fratrum Prædicatorum, S. Theologiæ Doctor, & apud ſuos in Academia Louanienſi Profeſſor, nec ſæcularibus, minùs quàm ſacris diuiniſq; litteris excultus, præter varios hactenus, quos in amicorum gratiam præcipuè conſcripſit, ediditque magna ingenij acrimonia, ac ſtili elegantia *Verſus*: nuper Gulielmi a Tongris Bibliopolæ Antuerpienſis prælo ſubiecit quæſtiones, vt ait, diſputatas, cum orationibus aliquot ſacris.

Fran-

FRANCISCVS DE NOVA CVRIA, vulgò Nieuwenhoue, olim Conuentus Gandenſis Ordinis S. Franciſci, Brugenſis & Dunkerkani Guardianus, Conuentus item Gandauenſis Lector, & Concionatoris munere in ampliſſimis Flandriæ ciuitatibus egregiè functus, animum ad ſcribendum adpellens, reliquit *Concionum Tomos tres*. Primus, Sermones in totius anni Dominicas continet. Secundus, Euangelia de Sanctis explicat. Tertius, Ferias Quadrageſimales, cum explicatione Dominicæ Paſſionis, *Commentaria in Epiſtolam ad Epheſios, Alterum Quadrageſimale de militia. Expoſitionem in Hymnum, Gloria in excelſis Deo, In hymnum, Veni ſancte Spiritus. Tractatum in Orationem Dominicã, In Symbolum Apoſtolorum. Collationes quatuor ad Sacerdotes in primitiis, Tractatum de Virginibus & Viduis*, ex vtroque teſtamento deſumptum, *De Viſu item & adſpectu Dei, Sermones in profeſſione Monachorum, De fructibus Spiritus, De ſeptem doloribus glorioſæ Virginis* MARIAE, *Axiomata de ſeptem Eccleſiæ Sacramentis in vſum Iuuenum, Oeconomiam Chriſtianam,* in qua agit de ſocietate coniugali, herili & externa, *Expoſitionem regulæ Fratrum Minorum, De caſibus reſeruatis Epiſcopis à Iure, conſuetudine & ſtatutis Synodalibus.* E viuis exceſſit Gandaui anno Domini 1562. Sepultus ex aduerſo Capituli.

FRANCISCVS HARDVINVS, Iuſti pater, quem hiſce libris inſertum varia præſtantioris ingenij opuſcula commendant. Vir fuit ad Poëſin, & artes æternitati ſacras natus. Gallias Iuuenis peragrauit, & Lutetiæ Pariſiorum aliquandiu cum Ludouico Lautio, aliiſque Conciuibus ſuis, ſtudiorum gratiâ, hæſit; vbi & Adriano Turnebo, Ioanni Aurato Gallandio, aliiſque ſummis in Gallia viris innotuit, atque ob elucentes in Iuuene ingenij ſcintillas

carus fuit. Scripſit *varias Odas, & Elegias ſingulari mentis acrimoniâ, & ſtili laude.* Exercuit & ingenium in Teutonicis verſibus componendis: tantâ ſanè felicitate, vt in hac vrbe hactenus ego viderim neminem, ni forte filium excipias, qui æquare, nedum ſuperare potuerit. Vertit etiam in Idioma Belgicum, *Anacreontem Teium*, Vatem ſcilicet illum Siculo melle & ſeſamo ſuauiorem: Omnia apud filium in ſchedis latent, digna profectò, quæ lucem videant, & ab omnibus legantur: quod fieri facilè poſſit, ſi amœnior hiſce ſtudiis, & fauentior, per huius æui deplorati faſtidia, & imminentem barbariem aura adſpiraret.

Non aliis titulos tales dabit, vt tibi quondam
Ganda dedit magnis Inclyta ab ingeniis:
Qualis adhuc nullos manet emoritura per annos,
Doctrinæ laus & gratia rara tuæ:
Vt Franciſce vagum qua Titan currit in orbem
Corduna fidicen non taceare Lyra.

Franciscvs Himannvs, Gandenſis Poëta laureatus. Memoratur à Ludouico Guicciardino in Flandriæ deſcriptione. Vidi & eius *Epiſtolam elegantem ad litterarum ſtudioſos inſertam Griſelidi Eligij Eucharij.*

Franciscvs Martinivs, politiſſimi ingenij adoleſcens, & ad ſumma natus. De eo vir maximus & in omni litteratura verſatiſsimus Antonius Delrio Societatis Iesv Presbyter in Commentariis ad actum ſecundum Hippolyti apud Senecam in hunc modum: Tertius (nempè Codex manuſcriptus Maximiani, qui vulgò Cornelius Gallus, ſed malè, fuit Franciſci Martinij Gandenſis amici mei intimi, in quo adoleſcente, omnia bona erant, quæ lauda-

laudabilia dicit magnus Ariſtoteles. Sciunt hoc, quotquot illo familiariter vſi fuerunt. Cæteris fidem feciſſent eius in omnia Senecæ Philoſophi opera doctiſsimę annotationes, quarum ſpecimen vidi, & Petrus Suffridus in annotationibus ad officia Ciceronis meminit. Sed illum nobis in ipſo iuuentæ flore, non ſine mœrore omnium mors eripuit. Ferenda quidem mors, quòd omnes eâ lege viuimus, vt moriamur; lugenda tamen, quòd pauci ita viuimus, vt noſtra commoda publicæ vtilitati poſtponamus. De Martinio ſanè meritò mihi videor ceciniſſe.

Ferte pios manibus Iuuenes ac ſpargite flores:
Flos Iuuenum meritam marcuit ante diem.
Quid nocuit Iuueni? virtus, ſapientia, mores
Hæc fecere, ſenem crederet vt Lacheſis.

Ita ille; nos pro adfectu:

Ante diem Franciſce cadis, ſed tempore nullo
Indolis, & famæ laus moritura tuæ.

Franciscvs Goethalsivs, alijs Eucolus dictus, Poëta, *libello* Franciſci Panagathi Brugenſis de fœlice & infœlice Rep. *Carmen præfixit*, & Gallicè emiſit *librum prouerbiorum Gallicorum ac Flandricorum*, quem Chriſtophorus Plantinus typis ſuis euulgauit.

Franciscvs Rvfelartivs Dominicanus, ac Gandauenſis Monaſterij Prior. Edidit *Expoſitionem Orationis Dominicæ linguâ vernaculâ*, Catecheſi & captui puerorum accommodam. Gandaui apud Gualterum Manilium anno 1592.

Gedfricvs Monachvs Blandinienſis, pariter pietate & ingenio clarus, & loco natus honeſto, multis per

Flandriam ac Brabantiā habitis concionibus, emendandis moribus plurimum attulit momenti perfecitque vt mult à ſceleribus ſuis retracti, conuerterentur ad pœnitentiam. Sex milites Geldulphum, Theobaldum, Emelinum, Hagerum, Vlbodum ac Gerardum ad Hanonem Pontificem Agripinenſium miſit pro criminum remiſſione. qui mox conſilio illius reuerſi ad Afflighem in ſolitudinem, cellam eo loco conſtruxerunt ac iuxta inſtitutum Benedictinorum Monachorum vixere. Hoc initium fuit Cœnobij Afflighemienſis. Sic Meyerus ad annum MLXXXIII. ſub Roberto Friſio.

Georgivs Castellanvs, Eques Gandenſis, Scripſit Gallicè *Hiſtoriam de vita, rebuſque geſtis Philippi Boni, Burgundiæ, Brabantiæque Ducis*, qua vſum ſe in hiſtoria ſua concinnanda ſcribit Pontus Heuterus. Obiit eo ipſo tempore quo Carolus Audax Philippi Boni filius Noueſium obſidebat, vt in Chronicis ſuis teſtatur Ioannes Molinetus eius diſcipulus. Conditus in aula Comitis iuxta Valentianas Hannoniæ Oppidum.

Georgivs Chamberlinvs, I.V. Licentiatus, Eccleſiæ Cathedralis S. Bauonis Decanus, Doctrinâ ac virtute clariſſimus, præter ea quæ premit hactenus: Scripſit *Carmen in Commendationem Carceris Babylonij* Tragœdiæ I. Cornelij Lummenæi à Marca. *Aliud item in Catechiſmum Maronianum P. Ægidij Bauarij Societatis* Iesv *Presbyteri*. Scripſit & *Orationem funebrem in exequiis Alberti Pij Belgarum & Burgundionum Principis*, habitam Æde Cathedrali. *Varias item orationes eruditas & elegantes habuit in Laudem B. Virginis Mariæ apud Parthenios Sodales* in ſacello eiuſdem Sacietatis Gandaui.

Georgivs

Georgius ab Halewino Toparchus Halewynij & Cominij, Eques Flandrus, vetuſtæ & nobiliſſimæ Stirpis (vt ait Harduynus.) Vnde tanquam ex equo Troiano prodierunt plurimi Viri, armis, magiſtratibus, maximis in Remp. meritis, & doctrinæ gloriâ præſtantes. De quibus opidò ſatis diximus in hiſtoria familiarum Flandricarum. At hic noſter vir numquam ſatis laudatus & humaniſſimus Doctorum Virorum Mœcenas, & idem Orthodoxæ fidei propugnator fuit; Ediditque *librum contra Martinum Lutherum*. Ad Illum exſtant Eraſmi Ludouici Viuis & aliorum illius ſæculi Doctiſſimorum hominum Epiſtolæ, & προσφωνήσεις. *Encomium quoque Mariæ* ab eodem Eraſmo Latinè conſcriptum, *Gallicum fecit*, de qua re Eraſmus ad illum lib. 3. Epiſtolarum. Scripſit & *Reſtaurationem linguæ Latinæ*, quam Simon Cocus impreſſit Antuerpiæ 1533. *in libros ſex diuiſam*. Primus eſt de Concordia Grammaticorum. 2. De eruditione puerorũ. 3. De libris per ordinem legendis. 4. De vera elegantia, de arte epiſtolica, ac de puerorum epiſtolis primis. 5. De ſententiis Ciceronis ex Epiſtolis eius familiaribus, huius ætatis epiſtolis conuenientibus. Auctor opus dedicauit Ioanni Deſpauterio Niniuitæ Cominienſis ſcholæ ludi magiſtro anno 1580. ſed multis pòſt annis preſſit. In eo miranda videbit Lector noua & inaudita, ac omnium ferè Grammaticorum recentium ſcriptis, & opinionibus contraria. Docet enim omnes ferè Grammaticos, qui poſt Adrianum Imperatorem vixere ab anno Chriſti 150. de lingua Latina & puerorum inſtitutione maximè deceptos fuiſſe, vanumq; eſſe laborem eorum, qui per artem Grammaticam, & anologiam regularem in lingua Latina procedere nituntur, ſed Latinè dicit pueros diſcere debere vſu & lectione veterum ſcriptorum. Idem

ſcripſit *in Virgilium annotationes*, vbi Seruij expoſitiones ſæpè conuellit, vti ipſe teſtatur, cap. 6. l. 1. de reſtauratione linguæ Latinæ. Item aliud *opuſculum de Muſica*, in quo etiam multa noua & inaudita adducit, vti idem teſtis eſt, dicto lib. 1. cap. 10. Huic Ioannes Deſpauterius Niniuita excellens Grammaticus illi dedicauit illam συχολογίαν ſeu artem verſificatoriam, in Epiſtola operi præfixa tribuit Georgio in litteris delicatiſſimum palatum, acerrimam cenſuram cui nihil non exactiſſimum placeat, ac inſuper profitetur, quod quidquid in lingua Latina profecerit, totum eſſe Georgij, ex quo plus didicerit quam ex alio quouis præceptore. Abeſt (inquit ibi Deſpauterius) verbo aſſentatio, id nouit Deus. Exſtat Epiſtola Iudoci Badij Aſcenſij prçfixa operibus Angeli Politiani, ſcripta ad antiquiſſimç nobilitatis, ſummç virtutis & excellentis Sapientiæ Ambianorum Epiſcopum digniſſimum Franciſcum Halewinum, Data Pariſiis Idibus Nouembris 1517. in qua ſcribit Badius id Halwinæ domus proceribus peculiare ornamentum, ac decus omnium conſenſu dari: vt clariſſimis natalibus, ſummis opibus, & incomparabili generis ſplendori optimarum litterarum ſtudia adiungant. Peragrauit Georgius Germaniam, Bohemiam, Hungariam, & Hiſpaniam Scripſit & *Opuſculum de Coronatione Imparatorum*, aliud item *de laudibus eloquentiæ*. Bibliothecā celeberrimā collegit, quam in Arce Cominienſi aſſeruatam indè tranſtulit Princeps Chimaij è domo Croia, per Connubium Cominij Dominus; anno 15.9. quo captum fuit Tornacum, Georgius in adoleſcentia ordines duxit, etiam à Cæſare Caroli Quinti Orator, miſſus eſt in Angliam ad Henricum Octauum. Vxorem habuit N. Noircarmiam forma præſtantem, è qua quaternos liberos ſuſcepit, vxore defuncta cum animū adpellere videretur ad Sacerdotium:

parum

parum abfuit, quin crearetur Epiſcopus Tornacenſis. Obiit diem extremum anno 1537. phtyſi conſumptus Cominij in arce, ſepultuſque eſt Halewynij.

GERARDVS A MERA Pictor, qui nitore & elegantiâ ſui penicilli ſuo tempore clarus fuit. eius mentionen Carolus Vermanderius, in ſuo de Belgij illuſtribus pictoribus volumine facit. inter alias eius, Lucretiæ Imago quædam eminuit, quæ Gandauo in Hollandiam per Liuinum Tayarpum euecta, in manus venit Iacobi Rauardi Amſtelodamenſis magni elegantiarum admiratoris.

GERARDVS CASELIVS, Giſberti Ammanni Gandauenſis frater, I.C.& Poeta non ingenij infœlicis, Scripſit *Epigrammata varia*, quæ à me lecta apud fratrem etiamnum latent; digna quæ lucem adſpiciant & volitent docta per ora virum. Edidit *Epithalamium in nuptias* nobilium coniugum *Ioannis Baptiſtæ Maſij* Regij ærarij in Belgio adſeſſoris, ac *Annæ de Blaſere*. In Curia Flandriæ Cauſſarum patronus fuit, ac per annos aliquot officio Iudicis ſuburbani (locum tenentem ciuilem vocant) cum laude functus. Maior indubiè in Rep. aliquando futurus, ſi longiorem ei vitam Deus conceſſiſſet.

GERARDVS RYMIVS, antiqua & Patritia Gandenſi Rymiorũ ſtirpe natus, vir fuit, qui ſua præſtantia maiores ſuos, etſi eos ſua non illuſtraſſent ſtemmata, claros reddere poterat. Scripſit heroico pede, *De laudabilibus quibuſdam auorum ſuorum factis poëma elegans & eruditum*, quod inter ſchedas Dionyſij Harduini mſc. videre memini. ipſi tale in D. Michaëlis Gandaui Epitaphium eſt:

Clariſſimo

Clariſſimo viro eideṁque antiqua nobilitate & Equeſtri familia oriundo D. GerardoRym, Philippi filio, Domino ab Eeckenbeke, Regis Hiſpaniarum in Flandriæ Curia Conſiliario ordinario, ac vnico interituri alioquin Rymiorum nominis, & gentis inſtauratori ac propagatori. nam reliqui eiuſdem nominis aut illegitimi prognati; ac nobili D. Barbaræ Claiſſoniæ a Walebeke duæ ab Hundelghem parent. Optimus Dominus Carolus Rym eques auratusDominus à Bellē, Schuerueſt & Eeckēbeke, Conſiliarius aulicus Cæſaris Maxæmiliani Secundi, & eiuſdem apud Turcarum Principem Conſtantinopoli per quinquennium Legatus, ac poſteà dicti Regis Hiſpaniarum in ſuo priuato Concilio Conſiliarius FranciſcusRym Dominus ab Hundelghem, Leuinus Rym Seriniſſimi Matthiæ Archiducis Auſtriæ Dapifer, & Domina Margareta Rym vxor D. Iacobi Wtenhouij liberi mœſti poſſ. Obiit 3. Dec. 1570. ætatis 73.

Gerardvs Hoorembavtivs, Pictor itidem celebris, cuius apud eundem Carolum mentio fit, Henrici Octaui Regis Anglorum Stipendiarius fuit. Viſa fuit eius in æde Cathedrali S. Bauonis, tabula, quam depingi curauerat Leuinus Hughenoſius Abbas S. Bauonis, Chriſti Flagellationē & è cruce depoſitionē ſecundū artem repręſentans.

Gerardvs Viverivs, Gandaui natus, Scripſit *Comedias tres* Gallico Idiomate, Primam *De amoribus Theſei & Dianeiræ; Alteram de fide nuptiali mariti & vxoris, Tertiam de Patriarcha Abraham & Agar.* Antuerpiæ excudit Henricus Henrici 1580.

GHISEL-

GHISELBERTVS ABBAS Vigeſimus Eynhamenſis, Monachus Blandinienſis, Vir valdè diſciplinatus, à ſuis Monachis in vincula coniectus, ac præter meritum multa probra paſſus eſt, cùm prudens ac probus eſſet.

GHISELBERTVS QVINTVS Abbas Eynhamenſis, Monachus Affighemienſis, cùm longo tempore Eynhamenſem rexiſſet Eccleſiam, fit Abbas Blandinienſis; Corpus B. Amelbergæ Virginis Blandinium tranſtulit 1134. Idibus Iulij.

GILBERTVS DE OVIS, Ordinis FF. Prædicatorum, S. Th. Doctor. Scripſit *Commentaria in Lucam & Matthæum & Apocalypſin ſancti Ioannis Apoſtoli.*

Quæ caſtus cælo Iuuenis cognouit aperto,
Per te etiam humanis illa patent oculis.

GISBERTVS VOLCARDVS, aliàs Demoſthenes, adoleſcentes patriæ ſuæ Græcis & Latinis litteris inſtruxit. Poëta & Orator non inelegans, multa veterum Poetarū *vertit ex Græco in Latinum Epigrammata.* Scripſit *Elegiam in Aldenardiadem Eytzwertij*, & alia multa moriens prælo mandanda reliquit abhinc paucis annis.

GISLENVS HAMMIVS Carthuſianus Gandenſis. Scripſit Carmine Heroico *Panegyricum in aduentum Sereniſſimorum Principum Alberti & Iſabellæ Archiducum Auſtriæ in Ciuitatem Gandenſem.* Excudit Gandaui Gualterus Manilius.

GOSWYNVS DE BEKA, Profeſſus domus Carthuſiæ in Valle Regali iuxta Gandauum, pòſt in Burgundia iuxta

 Diuionem

Diuionem Prior ſanctæ Trinitatis, I. V. Doctor ante ordinis ingreſſum, Vir prudentia, auctoritate ac vitæ innocentia conſpicuus. Fuit verò aliquandiu Prouinciæ Teutonicæ Viſitator, libroſque aliquot, non ſolum in Iure Canonico, ſed & Theologia valdè inſignes edidit. *Epiſtolas* quoque *permultas eruditionis elegantiæque plenas conſcripſit.* Meminerunt eius cum magna laude A. Dorlandus ac B. Sutorius; Boſtius quoque in hunc modum: Inter optimos melior, inter doctiores doctior, inter ſapientes ſapientior, inter maximos maior: erat vtique Præco, interpres diuini eloquij, Tuba Euangelij, Angelus pacis, amicus ſponſi, lingua muti, pes claudi, ſal terræ, patriæ lumen.

Gvlielmvs a Ganda, Ordinis S. Benedicti in Cœnobio Audomaropolitano ad D. Bertini Abbas fuit. Meminit eius Ioannes Baptiſta Gramaius cap. XXXIV. Antiquitatum Gandauenſium.

Gvlielmvs a Vala. Ab eo nihil quidem hactenus publicâ luce donatum vidi. De eo tamen Eraſmus Roterodamus Epiſtola ad Carolum Wtenhouium Kal. Februarij 1529. Baſileæ ſcripta ſic ait: Nec enim aliundè quàm Gandauo fœliciora prodeunt ingenia, nec expreſſiora priſcæ virtutis exempla. Quorum & hodiè ſuperſunt Ludouicus à Prato: de quo dubites litteris ſit ornatior an Stemmatibus; Gulielmus à Vala, cuius ingenio nihil excogitari poteſt dexterius.

Gvlielmvs Abbas Trvnchiniensis, vt eſt in Chronico Ordinis Præmonſtratenſis per Miræum edito. Vir eruditus fuit, & ſoluta vinctaque oratione promptus. Scripſit *Poëmata plurima in hu & epigrammatum librũ vnum,*

qui

qui hodieque adſeruatur. cætera eius opera anno 1566. Iconoclaſtarum furore perierunt. Vixit circa an. 1472.

Gvlielmvs Bibavcivs, Patria quidem Tiletanus, ſed profeſſus Carthuſiæ Vallis Regalis propè Gandauum, ac poſteà ob inſignem virtutis ac prudentiæ opinionem ad Prioratum domus Hollandiæ propè montem S Gertrudis aſſumptus. Vir talis fuit (Teſte Petreio) vt ignores quid in eo primùm admirari debeas, inſignémne ac raram eruditionem, an eximiam vitæ ſanctimoniam, vnde & anno 1521. in totius Ordinis Generalem eſt electus ac idoneus iudicatus, qui in iſto ampliſſimæ dignitatis munere ſuccederet doctiſſimo illi viro Franciſco de Puteo, viro inquam vti aliis doctrinæ generibus excellenti, ita Iuris vtriuſque conſultiſſimo. Cæterùm quantâ doctrinâ ac pietate eloquentiâque & tam verborum ornatu ac ſplendore, quam rerum pondere inter ſui temporis ſcriptores hic Bibaucius præſtiterit, *Orationes eius & conciones capitulares de vitæ ſpiritualis profectu conſcripta*, quæ in ſingulis pænè Ordinis domibus omnium manibus teruntur, pleniſſimè teſtantur. Fulmine territus & inſtar B. Pauli diuinitus vocatus, vt ait Petreius, ſacrum Carthuſię Ordinem ingreſſus eſt. Plura de eo apud eundem Petreium vide.

Gvlielmvs Borlvtivs, è nobili & vetuſta Borlutiorum ſtirpe Patritius Gandauenſis; in adoleſcentia ſcripſit *oratione verſâ hiſtorias memorabiles, ex Exodo ſequentibuſque libris*, quas impreſſit Lugduni Ioannes Torneſius 1558. Refert Antonius Verdenus in ſupplemento Bibliothecæ Geſnerianæ & Iſrael Spachius Medicus & Profeſſor Argentoratenſis in nomenclatore ſcriptorum Philologicorum ac Philoſophicorum.

GVLIELMVS COORENHVSIVS Balliolanus quidem natiuitate, longâ verò habitatione & incolatu Ciuis Gandauenſis, I.C. nobili & vetuſta femilia ortus. Primùm in Curia Hollandorum; deinde Flandrorum Conſiliarius, ac præſes fuit. Vir modeſtia, morum grauitate, prudentia ac magnis in Remp. meritis clarus. adhuc Iuuenis ſpecimen eruditionis ſuæ egregium dedit, *partitione ac methodo Pandectarum Iuris Ciuilis in lucem emiſſa* quæ ſemel atque iterum Typis excuſa, Antuerpiæ quidem per Chriſtophorū Plantinum, Gandaui vero per Iacobum Viuarium manibus Doctorum teritur.

GVLIELMVS LINDANVS, Secundus Eccleſiæ Gandauenſis Epiſcopus, Damaſi filius (vt ore loquar Valerij Andreæ) Dordraci, anno 1525. in lucem editus eſt parentibus Catholicis Patriciis Dordracenis ac Lindæ (quæ anno 1422. communi inundationis calamitate inuoluta cum 71. Pagis maritimo æſtu abſorpta eſt) dominis, 12. annorum puer apud Meranos, Comitatus Hoochſtratini vicus eſt, triennium litteris melioribus operam gnauiter dedit, mox Philoſophiam Louanij Porcenſi in Gymnaſio Ioanne Beuero, Græcas in Trilingui Litteras Rutgero Reſiro ac Theodorico Langio, Latinas Petro Nannio, Hebraicas Andrea Baleno, viris doctiſſimis præeuntibus feliciter didicit. Theologiæ ſcientiam Ruardo Tappero, Iudoco Tiletano, Iacobo Latomio ac Ioanne Haſſelio anteſignanis ſingularem eſt aſſecutus. Inde in Galliam conceſſit, Rabbinorum commentariis ſcriptiſque vberius deguſtandis familiariſſimè hic Ioanni Mercero, Ioanni Straſelio, Adriano Turnebo, linguarum profeſſoribus aliiſque vſus eſt. Louanium reuerſus anno 1552. ſacræ Theologiæ Laurea inſignitur, alteroque pòſt anno ad excitatam

tunc

tunc recèns Ottonis Thruchcij Epiſcopi Auguſtiniani Dilinganam Sueuorum Academiam euocatus, per triennium ſacras in ea litteras docet. Louanium reuocatus anno 1557. Lauream doctoralem capit. Denique ex Decano Hagę Comitis, Conſiliario Regio Epiſcopatus Vltraiectini per Batauiam Friſiamque Vicario & in violatæ fidei reos quæſitore primus Ruremondenſium apud Geldros Antiſtes 1562. deſignatus ac conſecratus, ſeptimo demum pòſt anno in poſſeſſionem admittitur, admiſſus arduum inprimis ac periculoſum diſciplinæ Eccleſiaſticę ac reformandi cleri negotium aggreditur. Simul iterumque exul, dum militum rabie ac tumultu plena ſunt omnia, anno 1578. relictis ouiculis paſtor Romam proficiſcitur, cuius aduentus, Gregorio XIII. Pont. Staniſlao, Hoſio, Sirleto, cæteriſque Cardinalibus gratiſſimus accidit, vti & Regi Catholico in Hiſpania, quò cum Internuntio Apoſtolico profectus erat. Reuerſus loca multa, peſte & inediâ exhauſta reperit, è millibus aliquot vix viceſimum numerat. Quod tamen muneris ſui fuit præſtat; bonus paſtor oues diſperſas colligit, quia amat. Lindanus vt amare ſe oſtenderet ones quibus præeſſet Diocœſim obit vniuerſam, ſubditos ore & ſcripto inſtruit atque in officio continet; altera Romam inſtituta profectione 1584. & abſoluta 1588. ad Gandenſem Cathedram promotus, vix trimeſtre ſuperuixit, moriturque I. Nonas Nouembris, annos natus LXIII. fuit certè vir ille (Cardinalis Baronij elogium eſt in notis ad Martyrol. Rom. 23. Nou.) non tantùm omnis generis litterarum eruditione clariſſimus, verùm etiam, egregij confeſſoris fidei nobilitatus inſignibus: quippe qui exilia, proſcriptiones, ærumnas incredibiles ac mortes ferè frequentes inconcuſſo robore, fidei cauſſa ſuſtinuit. Quanti verò eundem fecerit Cardinalis ille vel ex eo liquidò con-

ſtat quod ſuas ad Martyrol. Rom. notationes, publici vſus ac Iuris facturus, prius eas vnius Lindani iudicio ſubiecerit. Reliqua de viri Innocentiſſimi & doctiſſimi vita, rebuſque præclarè pro religione orthodoxa geſtis, ac amplas & meritas eius laudes vide apud Arnol. Hauen lib. 2. toto de erectione nouorum Epiſcopatuum in Belgio. Vbi & Luculentus operum Lindani index contextus eſt.

Gvlielmvs Neckerivs Tiletanus, Iuuentutis ſtudioſæ Gandaui ſedulus moderator, aliquid & ipſe ſcripturiens *Propægnion* diſcipulis ſuis *ad cæteras Grammaticæ partes viam ſternens* reliquit.

Gvlielmvs Oonselivs, Dominicanus, Theologus ac Conuentus Gandauenſis Prior; edidit hactenus, quæ ſequuntur: *Paradiſus concionem olim ſermones ſenſati dictus*, complectens omnem doctrinam prædicabilem ſuper Epiſtolas & Euangelia totius anni, ſummo ſtudio & indefeſſa opera ab innumeris mendis, tædioſiſque litterarum compendiis riſtitutus triplicique indice illuſtratus per R. P. Gulielmum Ooſelium Ordinis Prædicatorum S. Theol. Licent. & Lectorem, Antuerpiæ apud Hieronymum Verduſſen. *Pratum floridiſſimum concionum de tempore F. Hugonis de Prato florido Ordinis Prædicatorum*, tomis quatuor Antuer. apud Petrum & Ioannem Belleros. *Conſolatorium animæ hinc emigrantis*, id eſt, ſuccincta methodus viſitandi ac conſolandi ægros, maximè circa mortis horam, Gandaui apud Cornelium Marium. *Enchiridion concionatorum ex Roſeto aureo Roſa aurea F. Syluestri de Prierio S. Theol. Doctoru*, Antuerpiæ apud Gerardum Wolſchatium. *Syntaxis artis mirabilis prædicandi verbum Dei*, Antuerpiæ apud Gulielmum à Tongris. *Conceptionum ſpiritualium officina ſacra locupletiſſi-*

eupletiſſima, in duas partes diuiſa, in qua ſignificata litteralia, moralia, doctrinalia, allegorica & Myſtica, ſub quibus Anagogica & Tropologica omnium ferè dictionum ſacræ Scripturæ ordine alphabetico digeſta explicantur. Pars poſterior elucidarius ſcripturalis nuncupatur. Parat & *Conſolatorium Theologicum M. Ioannis de Tambaro.*

GVLIELMVS DIVES, vulgò de Riicke, Gandauenſis Poëta. Eius extat *Carmen Elegiacum de paſſione Dominica*, artificioſæ pietatis pleniſſimum, quod inter alia illuſtrium Poetarum opera impreſſit Iudocus Badius Aſcenſius Pariſiis.

HENRICVS A GANDAVO, Doctor Theologus cognomento Solemnis, ex antiqua Eutrachelorum familia (vulgò Goetſalios indigetant) Gandaui quoq; natus, Philoſophus acutiſſimus, & Eccleſię Tornacēſis Archidiaconus, tametſi ordinis Seruorum, vt eſt in Chronico eiuſdem ordinis, eū in ſuæ Bibliothecæ ſacro adparatu annotet Poſſeuinus. Sacras litteras Pariſiis in Sorbona longo tempore docuit. Scripſit *præter eruditos in Phyſica & Metaphyſica Ariſtotelis opera Commentarios, ſummam Theologicam atque ingens quodlibeticarum (vt vocant) quæſtionum volumen.* Libros etiam de *Scriptoribus Eccleſiaſticis* poſt Gennadium, Iſidorum, Euſebium, Hieronymum, alioſque non paucos euulgauit. Scripſit etiam *varios ſermones*, item *de pœnitentia librum vnum, ac de ſeruanda virginitate.* Obiit 1293. in feſto Apoſtolorum Petri & Pauli, ſepultus in Eccleſia Cathedrali Tornacenſi. Meminit eius Meyerus lib. x. Annalium in Guidone Dampetra, dicit quoque Marchantius in deſcriptione ſua lib. I. huius Henrici fratrem Ioannem familiarem fuiſſe Philippo Pulico Galliarum Regi.

HENRI-

HENRICVS DE SECLYN, Patritius Gandauenſis, vir doctiſſimus, vti eum Ioſias Smilerus in ſua Bibliotheca vocat; *Carminum librum* fertur ſcripſiſſe, quem hactenus tamen mihi non contigit videre.

HENRICVS FRANCISCVS VANDER BVRCH, Iuris vtriuſque Licentiatus, Patrem habuit Ioannem vander Burch, poſt varias & illuſtres alias im Rep. functiones, ſanctioris in Belgio Concilij præſidem, virum integerrimum, deque Belgicis rebus optimè meritum: primum Decanus Eccleſiæ Metropolitanæ Mechlinienſis fuit, eiúſdemque Diœceſios Vicarius Generalis, vbi ſtrenuè pro Dei gloria & animarum ſalute loborauit. poſteà ad Epiſcopatum Gandauenſem aſſumptus eſt, eandemque Prouinciam magna etiam prudentiæ & pietatis laude geſſit. *Synodum quoque Diœceſanam ededit*, in qua multa Clero, populoque Dei ſalutaria ſtatuta ſunt. Varia item quotannis ad meliorem præcipuè paſtoritij regiminis formam euulgauit. Demum non ſine magno Gandauenſium luctu, ad Cameracenſem Cathedram euocatus, egregius etiamnum iſthic in vinea Domini Sabbaoth operator eſt, & non minori zelo quam alibi, pro domo Dei inſtauranda, bonoque animarum promouendo, ardet & lucet illa præſulum gemma.

HENRICVS HOYVANTIVS, Gandenſis Ioanni Othoni viro doctiſſimo amicus, carmina plurima torrentis in morem rotundo ore ſæpè decantauit, ac verſibus extemporaneis inter præcipuè Genialis pocula Bacchi fœlix fuit. Scripſit Epigrammata quædam Typis commendata.

HENRICVS MVDANVS, alius judicio Georgij Coluenerij

nerij Theologi & Cancellarij Duacenſis ab Henrico antè memorato, ac frater Ioannis, inſignis ſuo tempore Theologus fuit, & Philippo Galliarum Regi admodum familiaris. Hic à Baptiſta Gramaio iuriſperitus fuiſſe perhibetur, cap. 34 Antiquitatum Gandauenſium.

Hermannvs Verheyden, Origine Louanienſis, cuius tamen longâ habitatione, & Reipub. Gandauenſis medicus, præter exactam medicinæ ſcientiam, etiam in Politioribus litteris egregiè verſatus. Scripſit *duas elegias in aduentum Perilluſtris viri Caroli à Burgundia.* Gandaui apud Gualterum Manilium 1619.

Hieremias Brachelivs, Medicus præſtantiſſimus à Marchantio in deſcriptione Gandaui memoratus: Louanij Medicinæ Profeſſor ac ſcriptor famæ non vulgaris, quædam *in Cornelij Celſi de arte medica libros commentatus eſt.* Laudatur multum à Gulielmo Pantino Tiletano in Epiſtola ad Senatum Brugenſem libris Cornelij Celſi præfixa.

Hilarivs Bertvlphvs Gandenſis, Eraſmo Roterodamo à litterarum ſcientia charus, ad quem huius extant aliquod eruditæ Epiſtolæ, & Eraſmi viciſſim ad Hilarium. Hic quodam die Eraſmo Gandaui è templo egredienti (cùm ei nondum innótuiſſet) carmen obtulit tam plenum eruditionis, vt ille Carolo Vtenhouio Markeghemio, qui ipſi latus claudebat, in aurem dixerit: Quis crederet hominem tam inſigniter deformem tam elegans carmen condere poſſe? cumque eidem poſtmodum ad prandium vocato dixiſſet: Lude mihi carmen cu-

ius principium Naſus Bertulphi (erat enim longitudine conſpicuus, & rubentibus ardentibuſque notis, aſſidua potatione exaſperatus) ex tempore Eraſmo ſatisfecit. *Multos* ſcripſiſſe etiam fertur *Ludicros verſus* Coloniæ impreſſos.

ANTONII SANDERI

PRESBYTERI

SCRIPTORVM GANDAVENSIVM

Liber Secundus.

IACOBVS GANDENSIS Dominicanus. Huius *extat Paſsio Domini noſtri* IESV *Chriſti magiſtralis cum gloſſa interlineari Alberti Magni & Eccleſiæ Doctorum ſententiis*. Floruit circa annum 1505. Hunc Valerius Gandauum Batauum facit. Sed Tigurina Bibliotheca Gandenſem.

IACOBVS BAVARIVS, legum Doctor & in Curia Prouinciali Flandriæ per annos plures Scriba: antè etiam in Academia Dolana cum Carolo Molinæo I.C. Galliæ clariſſimo earundem legum profeſſor. Vir prudentia, rerumque ciuilium cognitione ac facundia præſtans. Nihil quidem, quod ſciam, hactenus in lucem emiſit, ſed vt cætera ſileam, vel ob hoc illuſtribus Reipub. noſtræ viris accenſeri debet, quod illo præſertim vno eadem curia vſa ſit, quo ſenſa ſcitaque Senatorum, frequentibus ad Principes

Principes & Magnates miſſis & ab ipſo dictatis elegantiſſimè Epiſtolis aperiret.

IACOBVS DE SOMERE, Gandauenſis, Adolphi filius, & Reipub. huius Syndicus; Vir fuit prudens, & rerum politicarum apprimè gnarus. Scripſit varia Metrico præſertim ſtilo, & quod mirandum) nocturnis præcipuè horis cùm per diem aliis occupationibus vacaret. Vidi hæc inprimis: *Heroicum poema de legatione ſua*, quam ad Hanſeaticas Ciuitates Ordinibus Batauis confœderatas ſuſcepit iuſſu Sereniſſimi Principis noſtri Archiducis Alberti. *Carmen item de Podagra*, qua affligibatur. *Elegiam*, ſed hæc Typis edita eſt, *in nuptias Philippi Iulij Byneſlachij Pomeraniæ Ducis*; *Elegiacum item Poëma de gradibus, quibus ad Deum itur*, item de *exſiccatione paludis in Weſtflandria*. Item de *aggere Albertino vndis excluſo*, quâ in re induſtriam ſuam probauit. Vertit item *Libellum aureum Thomæ à Kempis de Imitatione Chriſti Heroicis verſibus*, & multimodis modis verſum hunc admirabilem:

Crimina quot mundo, tot ſunt tibi vulnera Chriſte.

Scripſit & *De legatione ſua Angelica obita iuſſu Senatus Hamburgenſis*, paciſque inter Anglos & Hamburgenſes initæ potiſſimum auctor fuit. Scripſit etiam *Heroico Carmine vitam ſuam ab anno ætatis decimoquarto*, Rationes item, cur Ryhouius homo peſſimus exauctorari deberet, cùm ab eodem in carcerem coniectus eſſet; *vertit etiam in Latinum ſermonem varias Epiſtolas ſacras Matthæi Wierij, de multis Religionis Christianæ dogmatibus* tractantes. Item de vera hominis per pœnitentiam regeneratione. Iſta omnia in ſchedis mſc. apud filium Philippum LL. in Academia Duacena ſtudioſum latitantia vidi.

Iacobvs Cornelivs Lvmmenævs a Marca, Ordinis ſancti Benedicti in monte Blandinio Sacerdos, vir elegantis ingenij, & vtriuſque ſtili præſtantiâ eximius, quem genuinam Muſarum & Apollinis ſobolem vocare poſsis. Scripſit *hactenus Tragædias varias*, tantâ & tam rarâ fœlicitate, vt ab ipſa Melpomene ad Heroicam hanc & maſculam ſcribendi rationem auctor formatus eſſe videatur. Illæ ſunt *Iephte ſiue votum* Hebræi illius Ducis temerè factum, & impiè impletum, vt Diuus Hieronymus ait. *Amnon ſiue ſtuprum Sororis Thamar* ab Abſalone acri vltione percuſſum. *Buſtum Sodomæ* & impurarum illarum Ciuitatum excidium. *Carcer Babylonius*, ſiue cædes liberorum Sedechiæ Regis, & exoculatio eius in Reblatha. *Abſalon*, ſeu miſerando exitu clauſa in patrem Dauidem Abſalonis filij rebellis. *Saul, Abimelech, Anaſtaſius* ſiue perfidia fulminata. Edidit & *varios verſus* apud Philippum Dormalium Louanienſem Typographum, *Orationes ſacras* octo proſa ſcriptas, *Elegia item Ducum Burgundiæ* & Brabantiæ, quæ ad Carolum Audacem producta, vel idem auctor vel alius quiſpiam ſpero vlterius ad Philippum quartum Hiſpaniarum & Indiarum Regem Catholicum hodiè fœliciter regnantem pari laudum vbertate diducet. Scripſit & *Pleiadem ſacram orationibus ſeptẽ, ac Coronam virgineam orationibus conſtantem duodecim*, quæ de laudibus Virginis-Matris potiſſimum tractant. Euulgata eſt & *Lampas virginea* ſiue oratio de Encomio Virginis in feſto Luminum dicta. Habet & præ manibus *Hecatombem*, ſiue *Homilias centum*, de variis religionis Chriſtianę myſteriis. Quas ex iis homilias ego legi, hæ ſunt: Torcular, ſiue Chriſtus patiens. Bonus Paſtor, dicta pro Encomio boni paſtoris in Comitiis Generalibus congregationis Belgico-Benedictinæ exemptæ habitus, in monte Blandinio 1620. Parthenij flores ſiue

homilia

homilia in feſto *Miſſus* dicta. Corolarium Apoſtolicum ſiue Panegyris ſacra, Apoſtolorum Principibus adornata. Lacrymę Hom. Chriſto paſſo dicta. Faſcię ſiue Crepundia IESV Chriſti in Bethleem nati. Lingua ignea ſiue homilia dicta in vigilia Penthecoſtes. Cineres, Hom. feria quarta cinerum dicta. Triumphus Virginis, Hom. in feſto Aſſumptæ Virginis dicta. Suſpirium amoris, Hom. Chriſto naſcituro in vigilia Natalium eius dicta. Sancti, Hom. ſacra pro Encomio Omnium Sanctorum dicta. Cauerna macerię Hom. Chriſto patienti dicta. Tripudium Sanctorum. i. homilia ſacra dicta in vigilia omnium Sanctorum. Roſarium. i. homilia ſacra dicta pro Encomio Annunciatæ Virginis. Tuba Angelica ſiue Manes extremi Iudicij. Margarita Euangelica ſiue Encomium paupertatis, homilia dicta in laudem D. Benedicti. Ludibrium vitæ humanæ, ſiue homilia dicta feriâ quartâ cinerum.

IACOBVS HAMMIVS I.C. & in Curia Flandriæ Cauſſarum Patronus, Ægidij Brakelmanni in eodem Comitio Cauſſarum Patroni, viri facundia clari, gener, Poëſios ſtudio delectatus. Scripſit *Epigrammata multa & Epitaphia* in lucē emiſſa. Plura apud hęredes latēt publico indubiè digna.

IACOBVS HEYNDRIX Presbyter S. Th. Licentiatus & Eccleſię Parœcialis de Merelbeke in diœceſi Gandauenſi Paſtor, ſcripſit vernaculo Sermone vitam D. Amelbergæ virginis, Dominæ olim Tamiſienſis & in Materen ditionis Aloſtanæ pago, eamque è Latino Theodorici Abbatis S. Trudonis ex ſententia R. P. Heriberti Rosweydi codice, notis ac ſpiritualibus documentis illuſtrauit. Adiuncta eſt & diſſertatio de pio ſacrarum imaginum vſu. Gandaui apud Alexandrum Serſanders 1624.

IACOBVS REYMOLANVS Flandrus, Gandenſis Cœnobij Carmelita, Mathematicus, Rhetor ac Poeta. Scripſit *Odas de ſancto Ioachim, Epithalamium ad Boſtium, Idyllion de bono Coniugali, Epiſtolas carmine, Vitam Diui Ioachim, De puritate* MARIAE, *Epigrammata quædam, Iſagogen ad exhortationes, ſententias Chriſtianorum*, & alia inſuper multa. Obiit tandem Romæ 1508. hunc in ſuis ſcriptis laudarunt Gaguinus, Trithemius, ac Iudocus Badius.

F. IACOBVS ZEVECOTIVS, Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini Sacerdos ac Poeta elegantis ingenij. Edidit Gandaui apud Iudocum Doomſium *Tragœdiam Roſimundam*, cuius argumentum vide apud Paulum Diaconum in hiſtoria Longobardorum: ſcriptum hoc auctor illuſtrauit præfixo nomine viri nobilis D. Georgij Dellafaille Baronis de Niuele & Caſtellaniæ veteris Burgi Gandauenſis Nomarchi, qui Georgius (ſi veritati teſtimonium hic perhibere licet) prudentia, ac pietate, animi moderatione, aliiſque præclaris virtutibus, cùm omnium, tum præcipuè litteratorum amorem in ſe prouocauit. Sub hoc cœpta ædificari, atque perfecta domus ſplendidiſſima feudorum veteris Burgi Iuri dicundo, aliiſque eiuſdem Caſtellaniæ vſibus deſtinata. Eam Max. Vrientius hoc nuper elogio celebrauit.

Feudorum Domus & Burgi decora alta vetuſti
Mole ſuâ, & longo pæne ſubacta ſinu:
Effœtum veluti corpus ruitura gemebant,
Et propè iam ſummum nil niſi funus erant.
Reſpexit fortuna locum, lateque per agrum
Municipem fuluo deſuper imbre pluit.
Mox lapides effudit humus, mox robora, & orni
Caſa operi, at cœptis area ſola deerat,

Arcta

Arcta anguſta nimis, quam dum protendere nullum
Ingenium, nullus poſsit ab arte labor:
Ad Cælum quæſita via eſt, ſpatioque reperto
In vacuo, Auguſtum ſidera pulſat opus.

Scripſit & idem Zeuecotius *Elegiarum libros tres, ac Syluarum duos*, titulis Reuerendiſſimi Domini Antonij Trieſt ſeptimi Gandauenſium Epiſcopi honoratos, *Stuartam* item *Tragœdiam*, quæ adhuc mſc. latet, de nece ac martyrio Mariæ piiſſimæ, ac omnibus bonorum Encomiis digniſſimæ Scotorum Reginæ, quæ poſt diuturnum carcerem & afflictiones innumeras in Catholica fide conſtantiſſima, ab Eliſabetha Anglicana (quam Ieſabelem noſtri temporis vocitare poſſis) per ſummum ſcelus capite obtruncata eſt.

IANVS GRVTERVS, Patritius Gandauenſis, vir multæ eruditionis ac Poeta ſuauis: varios verſus ſcripſit, Iuſto Lipſio ab ingenij amœnitate ac doctrina chariſsimus. Scripſit etiam in *Plautum & Animaduerſiones in L. Annaum Senecam*, in quibus præter omnes doctorum hominum emendationes, infinita loca ſupplentur & corriguntur, opus hoc cum Seneca quem M. Antonius Muretus caſtigauit editum 1593. Ex eiuſdem Iani Gruteri recenſione prodierunt *L. Annæi Flori rerum Romanarum lib.* 4. politicis notis inſigniti. Impreſsit eos Heydelbergæ Hieronymus Commelinus. verſatur & omnium manibus *Lampas eius hiſtorica ſiue theſaurus Criticus Tomis aliquot diſtinctus. Suſpicionum item lib. IX.* in quibus varia ſcriptorum loca emendata & explicata. Scripſit & *Notas Criticas in Senecæ Tragœdias, in Statij poëmata, in Martialem, in Titum Liuium, in Tacitum, in Velleium Paterculum, in Panegyriſtas veteres, in hiſtoriæ Auguſtæ Scriptores, in Mimos P. Syri*, quibus ſimiles è variis auctori-

auctoribus adiecit ſententias; ad hæc *Inſcriptionum veterum Romanarum ingens vaſtumque volumen* typis Commelinianis evulgauit 1601. auſpiciis M. Velſeri & Ioſephi Scalegeri poſt Martini Smetij editionem apud Batauos cui auctuarium I. Lipſius adiecerat. hunc Valerius Antuerpienſem nominat.

IANVS SCEPPERVS Marci Varnewici e filia nepos, præter varios ſermone patrio conſcriptos verſus, ad legem carminis Gallici, *Laudationem iuventutis Belgicæ quam Erycius Puteanus V.C. Latinam edidit in vernaculum idioma puro & eleganti ſtilo vertit*, quippè quem nullo ſermonis peregrini vocabulo voluerit inquinari; quod vti laude ſumma dignum exiſtimo, ita comprimis imitandum videtur iis, qui aliquid vernacula linguâ ſcribendum ſuſcipiunt, vt ab iis nempè ſint alieni (quorum maxima hoc ſæculo copia eſt, vt de forenſibus Rabulis quibuſdam nihil dicam, inter quos ferè is aptiſſimus, qui ineptiſſime loquitur) qui tum demum diſertos ſe & ornatos eſſe putant, ſi puræ & genuinæ dictionis contemptores, priuata & familiaria, etiam publica adloquia, aut quod amplius eſt ſcripta ſua innumeris externorum idiomatum vocabulis inſperſis contaminant, quæ praua conſuetudo eò vſque iam progreſſa eſt, vt is qui alioquin natiuæ linguæ amantiſſimus eſt, pariter & ſcientiſſimus, à falſis vera, à peregrinis propria & natiua vix poſſit diſcernere, neque ſi maiorum noſtrorum aliquis iam reuiuiſcat in Belgio Belgam intelligere, etiam cum verbis vitia peregrina imbibimus, & externarum gentium maculas in delitijs & honore habemus. Meliores nobis hac in re Bataui; quibus vnicum & commune ſtudium, non ſolum aliena ſuis non admiſcere, verùm etiam rectiſsimè inuentis verborum compoſitionibus ornare

ornare propria, & dilatare quod ſcriptores noſtros præſertim & publicos ad populum declamatores imitari velim, ne penitus tandem cum Idiomate (cuius plurimum in Rep. intereſt ſeruari integritatem) candor, virtus, & quidquid demum in Belga præ reliquis nationibus laudabile, periiſſe cernatur. Incepit Scepperus & *hiſtoriam tumultuum Belgicorum*, cuius iuſtam partem mſc. vidi, vbi nunc lateat ignoro.

Felicem celebri laudauerat ore Iuuentam,
Erycius Grudiæ lumen honorque ſcholæ.
At virtus totum dum currit noſtra per orbem,
Implet & omnigenas fama ſerena plagas:
Hæret adhuc proprias ignorans Belgica dotes,
Nec capit ingeniȷ munera rara ſui.
Ergo aperit patriâ Ianus præconia linguâ:
Vmbraras latio qua Puteane Stilo.
Sic videt, & raros pubes miratur honores,
Et ſtupet ad laudes Belgica tota ſuas.
Qualis & illimi ſpecies formatur ab vnda,
Aut purus ſpeculi dat ſimulacra nitor:
Omnia Iane tua reddunt ſic fulgida cura,
Et clarus patriæ gentis amore labor.
Pro quibus emeritas referent tibi ſæcula laudes
Atque tuas circum noſtra Iuuenta comas.
Nectet honoratam Phœbeâ fronde coronas
Quod modo Pleumoſio nobilis eloquio
Floreat, inque tua ſe poſſit cernere Suadâ,
Raraque Belgiaci dona videre ſoli.

IGNATIVS DYCKERIVS Ord. Eremitarũ S. Auguſtini Sacerdos Religioſus priſci candoris, & exactæ eruditionis vir. Scripſit Tragœdiam *de Theodoro Alexandrino* verſibus

iambicis, *Duos item libros epigrammatum*, ad lucem paratos. Eius & alia quædam leguntur in gratiam amicorum præ-præſertim conſcripta carmina. Viuit etiamnum, & in ſui Ordinis Monaſterio, quod Aquiſgrani eſt, prioris officio fungitur.

IOANNES A LVXEMBVRGO dictus LINSENICH Gandauenſis elegantis ingenij, ac raræ doctrinæ Philologus, Scripſit Latino ſermone *diſſertationem ſacram, De myſterio nominis parthenij* MARIA. Plura Reip. litterariç, fœcundum bonis artibus pectus, adſpirantibus ſuperis, pollicetur.

IOANNA OTTONIA Gandauenſis Ioannis Ottonis filia Guliemi Maiarti in Comitio Flandriæ aduocati vidûa. *Luſit carminum diuerſorum libros duos* Argentorati editos 1616. in 4. *eiuſdem poëmatia ſiue luſus extemporaneos elegantes & ſupra ſexum illum.* Excudit Antuerpiæ Gulielmus à Tongris 1617. 8.

IOANNES AGNVS Dominicanus Gandenſis, vir vitç Sanctimoniâ ac miraculis etiam in vita clarus fuit: vt habet Catalogus Beatorum illius Ordinis. Dolendum vero nihil aut parum exſtare de vita viri Sanctiſſimi aut ſi quid amplius extiterit, periiſſe rebellione ac vaſtatione hæreticorum Belgarum. Obiit 1296. Meminit Ioannes Bunderius in Indice, laudatque Agno auctore *formulam vitæ cuiuſlibet Chriſtiani.*

IOANNES BAPTISTA TRIEST, è nobili & antiqua Trieſtiorum progenie ſatus poſt abdicatum ſæcularis militiæ balteum, ſacrum Capucinorum ordinem & nomen Eugenij à Ganda amplexus edidit Iuuenilibus annis *funus*

Philippi

Philippi Triest patris ſui viri conſularis, Equitis Toparchi D. Auweghem, tum propriis ſui tum aliorum temporis celebrium Poëtarum verſibus exornatum. Scripſit *& elegantem admodum elegiam in laudem Beatæ* MARIAE *Virginis*, quâ eidem pro pio religionis habitu aliiſque per eam à Deo acceptis beneficiis gratias agit.

IOANNES BACCHERIVS IC. Poëticæ ſtudioſus, *carmen elegans ſcripſit*, quod extat in Enchiridio Sacrorum carminum F. Petri Baccherij Dominicani itidem Gandauenſis.

IOANNES BVNDERIVS Dominicanus Prædicator verbi diuini facundiſſimus, Sanctæ fidei inquiſiror, & Prior Monaſterij Brugenſis. Scripſit *compendium concertationis & diſſidij huius ſæculi ſapientum hæreticorum & Theologorum*, quod recognitum eſt per facultatem Theologicam Pariſienſem, in quo quidem opere eæ ventilantur quæſtiones, quæ hodiè vocantur in dubium, decerniturque quid Orthodoxum ſit ex ſacræ Scripturæ fonte & inconvulſa conciliorum & vetuſtiſſimorum patrum ſanctitate & doctrina inſignium, videlicet Dionyſij Areopagitæ, Ignatij, Polycarpi, Irenæi, Tertulliani, &c. Impreſſit Lutetiæ Ioannes Lauherius 1539. & Vincentius Gantherotius 1549. Extat eiuſdem *ſcutum Orthodoxæ fidei*, Antuerpiæ 1569. Item *collatio quatuor Doctorum, Ambroſij, Hieronymi, Auguſtini & Gregorij*, ſuper triginta articulos à modernis hæreticis agitatos. Scripſit *& de Baptiſmo contra Memnonem*, Louanij 1553. item *detectionem nugarum Lutheri & confutationem dogmatum Lutheranorum*, Louanij 1551 apud Granum. *collegit & indicem Codicem mſc.* per Belgium vicinaſque prouincias.

Informes domuit ſectas, & dira Lutheri

I 2 *Contudit*

Contudit impauidus dogmata Bunderius.

Ioannes secvndvs Abbas Eynhamensis Vigeſimus primus cognomento de Buck, moritur 1366. Præfuit annis 33. vir pius admodum & benignus, natione Gandauenſis.

Ioachimvs Martinvs Medicus, *Galeni libros tres de alimentorum facultatibus Latinos fecit*, qui impreſſi ſunt Baſileæ cum cæteris Galeni operibus. *Collegit quoque è Galeno prouerbia in vſum Eraſmi Roterodami*, qui ea in Chiliades ſuas tranſtulit. Scripſit & *notulas* & in vrſionem Galeni præludia. Vixit 1528. Eraſmo familiariſſimus, cuius ad hunc noſtrum variæ extant Epiſtolæ.

Ioannes Croocivs Dominicanus, multum laborauit in corrigenda ſumma Theologica ſancti Thomæ Aquinatis, illamque edi curauit in octauo Pariſis 1520.

Ioannes Dhollanderivs Protonotarius Apoſtolicus, & in D. Waldetrudis Montibus Hannonię Canonicus, Vir in Genealogicis Flandriæ rebus admodum verſatus, è Bibliotheca ſua euulgauit *diſſertationem Dionyſij Harduini, de nobilitate vniuerſim acquirenda, augenda, minuenda, tollendaque:* Antuerpiæ apud Gulielmum à Tongris. Habet præ manibus nunc *ingens volumen de nobilitate Flandrica*, ſiue de centum præcipuis & illuſtrioribus in Flandria familiis, in quo Exteri (quorum animos aliquando hac de re non adeò bona opinio occupauit) claritatem ſtemmatũ Flandricorũ, actus item heroicos, & earundem familiarem antiqitatem mirabuntur. In eo per annos trecentos & amplius de Patre in filium cum adfinitatibus & coniugiis genealogica ſeries

ob.

ob oculos patet. Habet & in ſchedis à me viſum *Compendium præcipuaq; facta Abbatum ſancti Bauonis*, Item de vitis Præſidum ſanctioris Concilij in Belgio, etiam de vitis Præſidum Concilij Prouincialis in Flandria. Omnia ſummis laboribus Dionyſij Harduyni olim concinnata, aliaque plura quæ non inutilia eſſe poſſint, ſi ad plurium manus deuenirent.

IOANNES EX CVRIA, S. Th. Licentiatus, Ordinis FF. Prædicatorum & Prouincialis in Belgio ſiue Conuentuum Vicarius, aſſerente P. Gulielmo Oonſelio. Scripſit *in Threnos Hieremiæ Prophetæ Commentarium*, quod ego ſcriptum Ioannis à Bommalia, qui ſequitur, eſſe exiſtimo.

IOANNES DE SANCTO AMANDO, cognomento Fajus, eo nomine tertius inter Abbates ſancti Bauonis Gandenſis, in ordine verò Abbatum Quinquageſimus tertius, S. Theol. Doctor, ante promotionem ſuam ab Vniuerſitate Pariſienſi miſſus fuit ad Clementem Papam contra ſectã Flagellatorum, coram autem Præfato Pontifice *multas habuit Orationes & Sermones*, quibus Pontificem impulit ad eandem ſectam extirpandam. Multis quoque Legationibus functus eſt pro Sede Apoſtolica ad Leodienſes & alios. Obiit 1395. 10. Februarij, ſepultus in Capella ſancti Amandi. Scripſit *Homilias varias*, item *Quæſtiones ſuper L. Sentent. & De eſu carnium; &c. non declarationum in regulam D. Benedicti, lib.* 1. Vide Trithemium, qui eum non minus religioſâ conuerſatione, quàm ſcientiâ litterarum inſignem ſcribit: & Ioannem Baptiſtam Gramajum in antiquitatibus Gandauenſibus cap. 34.

IOANNES A BOMMALIA (qui Brabantiæ vicus eſt non

procul Geldenaco) Ordinis Fratrum Prædicatorum, Doctor Theologus Louanienſis & hæreticæ prauitatis inquiſitor à Gregorio X. Papa conſtitutus. Floruit anno 1471. Scripſitque doctè & piè admodum ad Ioannem ex Curia S.Theol. Licentiatum, & Conuentuum Fratrum Prædicatorum per Hollandiam Vicarium, *Planctum Religionis ſuper defectibus Religionis cuiuſque Ordinis*, in quo libro ſub perſona Hieremiæ (cuius Lamentationum duo priora alphabeta & quartum ad hunc vſum explicando applicantur) Religio ſancta miſerabilem Religioſorum lapſum lamentans & plangens introducitur, exſtat mſc. Louanij apud Regulares S. Martini. *Tractatum contra Monachos proprietarios*, qui editus eſt Pariſiis à Marneffo cum aliis eiuſdem argumenti Scriptoribus, *in Prouerbia Eccleſiaſten, Apocalypſin, ſententias de Sacramento Euchariſtiæ, De Virtutibus Theologicis*, quæ omnia Bruxellæ apud Dominicanos mſc. Lecta fuiſſe teſtatur in Indice 1. Bunderius. Denique *De diſpenſationibus in Religione*, mſc. in viridi valle teſte eodem.

IOANNES DVMÆVS, Gandenſis Ordinis ſancti Dominici Eccleſiaſtes facundus. Scripſit *Sermones Quadrageſimales ac in Pſalmos Graduales*. Vixit anno 1571. vulgò vander Haghen.

IOANNES DVLLARDVS, Ordinis Prædicatorum S.Th. Doctor, non incelebri apud Gandauenſes familia Dullardorum progenitus. *Octo libros Phyſicorum ac Metaphyſicorum Ariſtotelis Stagyritæ*, item *eiuſdem libros de anima Commentariis eruditis ac ſubtilibus explanauit*. *Meteora quoque, vtpotè Mathematicus inſignis commentatus eſt*. Opera Pariſiis edita ſunt apud Petrum Gandoul. Obiit in Conuentu ſui Ordinis

nis Gandauenſi 1378. in quo & officio prioris eum functum fuiſſe exiſtimo.

IOANNES A MERA, Pictor ſuis laudibus effertur à Dionyſio Harduyno, & Carolo Vermanderio, in ſæpius iam memorato voluminum illuſtrium Europæ Pictorum.

IOANNES DIOPHYLAX, Carmelita Gandenſis, Iuuenis ad Poëſin natus, *Carmine* ſcripſit *Chriſtomachiam, Fornacem Chaldaicam, Catacriſin Iſraeliticam, de laude lucis, Erotema Religionis, Carmen de Flandria, Odas de natali Saluatoris, de Virgine beata epigrammata quadam, Epiſtolas ad diuerſos* & alia plura omnia eius opuſcula prodierunt Lugduni 1527. cum effigie eius ad viuum. Ibidem obiit eodem anno Iuuenis annorum 28.

IOANNES DAMASTHIVS Gandenſis, Elegans Poëta; Scripſit *Elegias & Epigrammata, Carmen item heroicum in laudem Marci Laurini Domini de Watervliet, & Huberti Goltzij Herbipolita.*

IOANNES DIVES Carthuſianus, Vir vti eximiâ vitæ Sanctimoniâ (teſte Petreio) ſic & præſtanti excellens doctrinâ, qui velut ſplendidum quoddam ſidus, fratibus Carthuſiæ Gandenſis præluxit, ſcripſitque *de indulgentiis anni Iubilai, de Eſu carnium*, pro omnibus religioſis, *de participatione Miſſarum, de Confeſſione Sacramentali. Dialogum mellifluum inter tentatum & Conſolatorem, Sermones capitulares de Virginitate*, lingua vulgari, *De vitāda proprietate in religione, quo pacto ſecularibus non ſemper conducant, libri ſacra Scriptura, materno idiomate tranſlati. Librum diuerſarum adhortationum, conciones aliquot cum aliis nonnullis.* Vide Petreium.

IOAN-

Ioannes de Wilde Gandenſis, Poëta & Orator eloquentiſſimus, à Iacobo Meyero lib. xiv. Annalium Flandriæ in Margareta Maleana memoratur ; is cum anno 1393. Gandauenſes tumultum in vrbe periculoſum ciuiſſent (ideò ſcilicet quod Philippus Audax eos propemodum cogere vellet, vt relicto Vrbano, Clementi Antipapæ adhærerent) produxit in forum venerabile Corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti, ibique Orationem habuit ad populum, piam, grauem ac Reip. vtilem, quâ quidem populi ſeditionem compeſcuit. Fertur Lyrica multa ſcripſiſſe, quæ Pariſiis edita ſunt apud Badium.

Ioannes Carnarius, Medicus Gandauenſis, eruditionis laude clarus, ingenij exercendi gratia *De podagræ laudibus Orationem* habuit Patauij. ἄδοξον θέμα. Gellius ſimile argumentum vocitat à Cicerone infame, ab aliis inopinabile appellatum, ſolius enim doctrinæ oſtentandæ aut ingenij excolendi exercitandiuè cauſſa excogitari ſolet, huiuſmodi eſt apud Iſocratem Buſyridis encomium, apud Platonem iniuſtitiæ ex perſona Glauconis, apud Lucianum Muſcæ, apud Eraſmum τῆς μωρίας, apud Phauorinum febris quartanæ, quam etiam libello edito laudauit Gulielmus Inſulanus: apud Lælium Calcaginum pulicis, apud Syneſium Syreneſem Caluitij, etiam Therſitem laudauit Fauorinus; aliam præterea habuit *Orationem* Patauij Carnarius *in diſceſſu M. Antonij Venerij*, Patauinæ vrbis Prætoris. Scripſit & *Verſus aliquos de Thermis Patauinis*, quæ omnia typis excuſa ſunt Patauij 1553.

Ioannes van Havre Walli Toparchus, vir conſularis, ac de Rep. Gandauenſi optimè meritus, cùm eruditione eximia, tùm prudentia, fide, integritate, animi

liber-

libertate, aliiſque dotibus clarus. Edidit typis Trognæſianis, *Arcem virtutis Satyram* heroicis verſibus, quâ peculatum auaritiam, ambitionem, ſuperbiam, aliaque huius æui praua ſtudia ore libero ſtiloque erecto inſectatur. quod ſcriptum medullam ſanioris Philoſophiæ appellare poſſis. Librum item *de bono Senatore*, quem non verbis ſolum, ſed & factis ab auctore expreſſum, ſi virtutibus non iniqua ſit, & præſens & futura fatebitur ætas.

IOANNES IANSENIVS Gothofridi medici filius, penicilli ſui elegãtiâ & viuacitate ingenij, maximis orbis Chriſtiani pictoribus non immeritò adcenſendus, etiamnum viuit, & tantum imaginibus variis artificio ſingulari depictis in patriæ ſuæ ornamentum incumbit, quantum vel maximi in hoc Catalogo viri, eam Ingenij ſui monumentis ac litterariis lucubrationibus illuſtrarunt. Viſitur inter alias, imago eius eximia Gandaui in ædibus per Illuſtri Viri Caroli à Burgundia, Baronis de Wacquen, quæ Patrem ſenem & famelicum filiæ vbera in carcere ſugentem mirâ dexteritate repræſentat.

IOANNES LAVTENS, Conſiliarius & Magiſter rationum in Camera Inſulenſi. Scripſit *Gallico ſermone commentaria in Oliuerium Mercanum*, impreſſit Brux. Rutgerius Velpius; Edidit item *inſignia nobilium aliquot familiarum Flandriæ.* apud Gerardum Salenſonium Gandaui, vulgò Iardin des Armoiries.

IOANNES MYNSHERIVS Gandauenſis, maximi nominis Architectus & Sculptor, Memoratur à Georgio Vaſaro volumine Commentariorum de vitis clarorum Pictorum, Sculptorum & Architectorum, & à Ludouico

Guicciardino in deſcriptione Flandriæ. Vixit Circa annum Domini 1560.

IOANNES LEVINEIVS, Clara Leuini Torrentij ſorore natus, ab Auunculo Coloniã Agrippinam adoleſcens miſſus, vt Græcis iſtic Latiniſque litteris imbueretur, qua in vrbe ea litterariæ rei iecit fundamenta, vt in vtriuſque linguæ Græcè præſertim cognitione paucos ætas noſtra illi pares produxerit. Vertit è Græco *Gregorium Nyſſenum de virginitate*, atque eadem ipſa de re *Chryſoſtomum*. Græcam LXXII. Interpretum bibliorum verſionem cum libris calamo exaratis vnà cum Gulielmo Cantero contulit. Profectus in Italiam Romæ bibliothecam vaticanam excuſſit. *Theodori quoque ſtudia Catecheſes* CXXXV. *à ſe Latinè verſas, ſcholiis illuſtrauit, vti & Panegyriſtas duodecim veteres.* Habent & hæredes Ioannis *Chryſoſtomi Epiſtolas, Andronici Imperatoris diſputationem, Euripidis Tragædias, Atheneum Dipnoſoph*, & alia Latinè verſa opera & cum mſc. codicibus comparata.

IOANNES MOLINÆVS, Vulgo vander Muelene Gandenſis I. V. Doctor ac regius decretorũ Louanij Profeſſor primarius, Eccleſiæ ſancti Petri Decanus & Vniuerſitatis Cancellarius, etiam Gandauenſis Eccleſiæ Decanus, in modum Coadiutoris à Romana Curia conſtitutus. *Edidit decretum B. Iuonis* ex præpoſito ſani Quintini Bellouacorum, Eccleſiæ Carnotenſis Epiſcopi ſeptem ac decem tomis conſtans, omnium quotquot extant huius argumenti voluminum ampliſſimum, vt non immeritò Theſuarus Eccleſiaſticæ diſciplinæ appellari poſſit ante annos quadringentos concinnatum. Impreſſit Louanij Bartholomæus Grauius anno 1585. Idem Molinæus Latinè

orauit

orauit Romæ coram Gregorio XIII. & collegio Cardinalium.

IOANNES MVNTERIVS Poëta, *Variis Epigrammatum libellis conſcriptis clarus*, extat & eius *carmen in centuriam locrorum legalium Nicolai Euerardi de Middelburgo.*

IOANNES OLIVARIVS, apud Ioannẽ Othonem Gandaui Hypodidaſcalus primum fuit, dein Litterarũ amore peregrinatus, totius ferè Germaniæ Gymnaſia colluſtrauit, reuerſus in patriam ludum litterariũ aperuit & numeroſum nobilemq; diſcipulorum gregem, optimis litteris Græcis pariter ac Latinis inſtruxit, donec Duacum conceſſit, & Græcas ibi litteras publicè profitendo magnam gloriam eſt conſecutus. Iuris myſta factus, à Cameracenſibus accipitur, fitq; Ciuitatis Syndicus ſeu Penſionarius. Vir ſanè vtriuſque litteraturæ ſcientiſſimus, Poëta elegans, Orator grauis, Philoſophus non vulgaris, in hiſtoriis omnibus verſatiſſimus, Iuriſque Romanorum (id quod prouectâ iam ætate acceſſit) doctiſſimus. Præter *infinitos omnis generis verſus* politiſſimos, compoſuit *duas Tragœdias ſacras*, *Micheam & Nabuchodonoſorem* terſiſſimo ſtilo, quas Gandaui publicè, per Iuuentutem ſuam ſcholaſticam cum ſummo ſpectatorum adplauſu exhibuit: huius & cum honore meminit Ioannes Baptiſta Grammaius in ſuis antiquitatum Gandauenſium primitiis.

IOANNES GARETIVS, Quem ideò Gandauenſibus adnumero, quia Cœnobij filiarum Dei quas pœnitentes vocitabant, Gandaui Præfectus fuit, vti etiam Virginium velatarum Mishaghenſium prius iuxta Antuerpiam, licet origine Louanienſis & ibidem Canonicus ad S. Martinum

K 2 fuerit

fuerit collegit induſtriâ ſolertiâque inſignivt meritò ait Valerius Andreas, *De veritate corporis Chriſti in Euchariſtia* priſcorum linguæ vtriuſque Patrum teſtimonia, Antuerpiæ anno 1563. 8. quo libro luculentè oſtendit eandem omnium ætatum per vniuerſum orbem de illo fidei myſterio fuiſſe ſententiam quæ nunc eſt Eccleſiæ Romanæ. Scripſit idem *de mortuis viuorum precibus iuuandis*, Antuerpiæ anno 1564. Item *de ſacrificio Miſſæ* ibidem anno 1561. *deniq́ue de Sanctorum inuocatione* Gandaui anno 1570. Obiit vir pius & eruditus in Patria è grauiſſimis calculi doloribus anno 1571. Die ſanctæ Agneti ſacra.

IOANNES SANDERVS Auus meus, & ter Auguſto Cæſari Carolo Quinto à Conſiliis medicis, defunctaque coniuge Leuina Stelanda nobili matrona, in Eccleſia D. Bauonis Canonicus. Vir fuit ſuis Ciuibus charus, & magnę apud eoſdem ob eruditionem & virtutē auctoritatis, frequentiâ etiam magiſtratuum, hac in Reip. functus. Scripſit *methodū curandarum Ægritudinum*, ea penes apud me mſc. eſt. De eo Ioannes Otho Scholarcha Gandauēſis in præfatione ad librum Plutarchi de complurimum amicitia à ſe Latinè verſum & Nobili adoleſcenti Ludouico Blaſerio inſcriptū, ſic ait: Cæterum qui medicinæ feliciter operam dabit, in vtriuſque linguæ facultate, non tantum verſatus, ſed diu multumque exercitatus vt ſit neceſſe eſt: niſi ingenij bonitate, & ſuper reliquos homines, diuinâ propè memoriâ præditus ille ſit, vt abſque vllo Græcæ lectionis vſu, vocabula omnia Græca, quæ in ea ſunt arte, diſerte explicare & interpretari valeat. In qua felicitate & dexteritate, D. Ioannem Alexandrium, huius vrbis clariſſimum & pręſtantiſſimum medicum videmus. Impreſſit librum hunc Gandaui Henricus Chærius. Anno 1556.

IOAN-

IOANNES SCATTEMAN, Presbyter, & Eccleſiæ Parochialis Sancti Macharij in Laerne Paſtor. Scripſit *vitam eiuſdem Diui* teutonicè. Impreſſit Gandaui Ioannes Kerckhouius. Anno 1623.

IOANNES PORTANTIVS, Inter æui ſui Mathematicos non vltimus etiam Poëta, elogium ſuum apud Guicciardinum habet. Paulo curioſior in Aſtrologicis artibus fuiſſe perhibetur. Edidit *Typum Lomoniæ Regionis*, quam in ſuum mundi theatrum inſeruit Abrahamus Ortelius. Vixit multis annis Antuerpiæ apud mercatores Italicæ præſertim nationis gratioſus, quibuſdam magicæ ſuperſtitionis ſuſpectus, vndè magiſtratus iuſſu, captus quæſtioni bis aut ter ſubiectus fuit, vir ſexagenario maior ſed robuſti ac optimè conſtituti corporis beneficio & bonæ fortaſſis conſcientiæ præſidio cruciatibus reſtitit.

IOANNES VAN WAESBERGHE Presbyter I.V.Licentiatus Canonicus & Scholaſticus Lilerienſis. Scripſit Latino ſermone *Topographiam terretorij & verbis Gerardimontenſis*; in qua licet natus ſit, educatione tamen Gandauenſis eſt, Vidi mſc. apud Auctorem mox publicis typis euulgandam.

IOANNES HAVCHMVS Gerardimontenſis ſecundus Eccleſiæ Mechlinienſis fuit Archiepiſcopus, vir de Religione ac Reip. Belgarum optimè meritus, ac virtutis eruditioniſque nomine clariſſimus.

IOANNES VILLICVS CARMELITA, Gandenſis Epiſcopus, Biblienſis Vltraiectenſis Epiſcopi ſuffraganeus, mortuus anno 1522. 5. Iunij & ſepultus Traiecto in Cœnobio

nobio Carmelitarum. Huius eruditionem Carmelitæ extollunt, & Theoligica quædam opera elaboraſſe aſſerunt, quæ tamen morte impeditus, diuulgare non potuerit. Ita de eo Dionyſius Harduinus in ſuo de ſcriptoribus Flandris commentario.

IOANNES VERNIRIVS Gandenſis, Patriæ ſuę Geometra ſeu menſor iuratus, in Mathematicis diſciplinis non vulgariter verſatus fuit, & *Ephemerides aliquot Meteorologicas* pariter conſcripſit.

IOANNES VISCHERIVS Scholæ Gandauenſis per annos aliquot rector, Grammaticus eruditus, ac Poëta non inuenuſtus fuit. *Eius non Pauca apud filium poëmata* in ſchedis latent.

IOANNES ZAMANNVS. Vir nobilis & eruditus, ac vario in Rep. Gandauenſi Magiſtratu functus, deque eà non malè meritus, Latino nitori Gallicas adiunxit elegantias, & in *vtroque ſermone verſus edidit terſos* ac laude non modica dignos; qui paſſim operibus & ſcriptis amicorum præfixi leguntur.

IOANNES VTENHOVIVS, Patritius Gandenſis, huius extat Baſileæ impreſſa *narratio* (vti inſcriptione patet) *Simplex de diſſipata peregrinorum Eccleſia*, quem libellum auctor Hæreſios cauſa Gandauo profugus conſcripſit. Mortuus, ni fallor, in Polonia.

IOANNES VTENHOVIVS alius à Superiore, eiuſdem tamen familiæ Gandenſis, Caroli celebris Poetæ, quem ſupra laudauimus, frater Germanus. In Curia Flandriæ à

Duce

Duce Alenconio, inauſpicato inſtituto Conſiliarius factus, multa *Latinè, Gallicè & Teutonicè ſcripſit metro & proſâ*. Ea autem hic non adduco quod pleraque (vti Harduynus ait) Caluiniſmi teterrimos odores ſpirent.

IOANNES WALTERVS, Gandauenſis Philologus & Iuriſconſultus, & in Prouinciali Flandriæ curia Conſiliarius, præter ea quæ hactenus ſub aſpectum meum non venere. *Edidit Chronicon Chronicorum Francofurti apud Aubrios* ex officina Wecheliana, *item Chronicon Eccleſiaſtico politicum* ex huius & ſuperioris ætatis ſcriptoribus concinnatum Pontificum, Cardinalium, Epiſcoporum, Imperatorum, Regum, Principum, Doctorum, armis litteriſque illuſtrium Virorum res geſtas aliaque præclara repræſentans.

IOANNES VISBROVCKIVS Gandenſis, Philoſophiæ ſtudiis vir cultiſſimus, & ob egregiam eruditionem, dum viueret, Cardinali Morano, qui poſtmodum Collegij Decanus fuit, Carus; *quædam Ariſtotelis opera commentariis illuſtrauit*, quæ an lucem aſpexerint, ignoro.

Qualis purpureo Moronus in ordine talis
Intereris patriæ lumina Iane tuæ.

IVDOCVS GANDAVENSIS, Pictor nobiliſsimus, Huberti Eyck diſcipulus huius opus eſt, perelegans pictura cœnæ Dominicæ; quam in gratiam Ducis Vrbini depinxit. Memoratur à Ludouico Guicciardino in ſua Belgij deſcriptione & Georgio Vaſaro Aretino volumine de claris Pictoribus, Sculptoribus & Architectis.

IVDOCVS BADIVS, Philoſophus, Rhetor ac Poëta ſui temporis celeberrimus. Ferrariæ Baptiſtam Guarinum

Græcas litteras docentem audiuit, indè Lugduni Poëtas publicè legit: quos familiari, vt ait, commentario explanatos, poſteà euulgauit. Nobiles etiam adoleſcentes domi ſuæ inſtituit, quæ ideò Gandauenſibus adnumero, quia eruditionis ſuæ primordià apud Hieronymianos tum in Belgio Gymnaſiis litterariis celebris Gandaui hauſit. Scripſit *Epigrammata varia, item Epiſtolas*. Eum Deſiderius Eraſmus in Ciceroniano Dialogo, Budæo comparare non erubuit. Andreas Theuetus Coſmographus regius meminit Badij in vita Ioannis Trithemij Abbatis Spanheynmenſis quem deſcripſit in opere ſuo Gallico de Viris Illuſtribus natumque ſcribit 1462. ac inſeperabilem amicum Iacobi Fabri Picardi Philoſophi & Mathematici. Eius autem ſcripta, hæc ſunt, *Opus Metricum inſigne contra vitia*, quod vocauit ſyluam moralem contra Vincentium. *Pſalterium* MARIAE verſibus Sapphicis. *De Grammatica liber. Compendium Iſagogicum, breue & facile in Epiſtolarum compoſitionem. In Epiſtolas Ciceronis interpretatio familiaris prodiit* Mediolani anno 1519. *In Ciceronis Philippicas*, Scholia anno 1529. cum Maturantij, *Philippi Beroaldi & Georgij Trapezuntij Commentariis. In officia Ciceronis*, & eiuſdem de amicitia *ſenectute & Paradoxa Commentarius, in libros Rhetoricorum ad Herennium, in hiſtorias Saluſtij, in Horatij poëmata, in Ouidium ferè totum, in Satyras Perſij, in fabulas Terentij, in Valerij Maximi Exempla, in Quintilianum. Annotationes in Iuuencum, in Philippi Beroaldi Naruam de Domini Paſſione. In Baptiſtæ Mantuani opera. In Angeli Politani Epiſtolas & Miſcellanorum libros ſcholia. Chronologiam Henrici Glareani in Liuium redegit in ordinem* Alphabeticam, ſignatis vbique Olympiadum & vrbis conditæ annis. Pleræque eius interpretationes Paraphraſticæ ſunt, humiles apertæ, ſermone puro, non digredientes; Commentarios quotquot ſcripſit,

pſit, ipſis auctorum operibus adiunxit, & domi ſuæ Pariſiis impreſsit.

Ivdocvs Gistellivs, Eques Flandrus perilluſtris, Apellæ, Maelſtedæ, Moeræ, &c. Toparchus quartum Gandenſis conſul, ſcripſit communi Flandrorum Idiomate *itinerarium, ſiue commentarios itineris ſui, terræque; mariqúe exacti* per Germaniam, Italiam, Illyricum, Græciam, Thraciam, Aſiam, Cretam, Rhodum, Cyprum, Paleſtinam, Aſſyriam, Arabiam, Ægyptum, vtramque Mauritaniam, Perſiam, Mediam, Meſopotaniam, per inſulas item Aſiæ, Africæ & Europæ libris octo, peregrinationem autem ſuam totidem annis abſoluit, reuerſus Antuerpiam pridiè S. Ioannis Menſe Iunio anno 1485. quidam tamen Itinerarium hoc compoſitum volunt à Domino Ambroſio Zeebout Presbytero eius ſacellano ac peregrinationis comite.

Ivdocvs Lambertvs, Gandauenſis Typoglyphus & Typographus, Vir etiam eruditione non vulgari prçditus fuit. Inter cætera eius, vidi *librum de vera & genuina Ortographiæ Teutonicæ ratione*, quem vti ipſe compoſuit, ita & ſuis Typis euulgauit.

Ivdocvs van Sterthem Gandauenſis, Medicinæ Chirurgicæ Licentiatus, è Latino *tranſtulit in Flandricum ſermonem Chirurgiam Guidonis de Cauliac*. Impreſſit Gandaui Henricus Keerius anno 1576. Sterthonius vero Epiſtolam verſioni ſuæ præfixit, quâ vtilitatem operis præfa tic oſtendit.

Ivdocvs Kerckhovivs, Latinæ ſcholæ apud Gan-

L dauenſes

dauenſes per annos plures moderator celebris fuit. Vir indefeſſæ lectionis ac reconditæ doctrinæ magna etiam diſcipulorum cohorte, exhibitiſque in Theatro Comoediis variis, Tragoediiſque clarus, *præter rudimenta Grammatica, quæ typis excuſſa ſunt*, an alia ediderit ignoro, eum in Paleſtra litteraria diſudantem Simon Kerchouius filius iuuit, eiuſdemque poſt patrem Paleſtræ non minori cum laude præfectus fuit.

IVDOCVS VALARÆVS, vertit *de Græco in Latino Palephati libellum de non credendo hiſtoris*; item *Phornuti de natura Deorum ac Luciani de Aſtrologia orationem* omniaque dedicauit Domino Ioanni à Duyſens Abbati Bodelonenſis Coenobij. Excudit Antuerpiæ Ioannes Graphæus, item Gregorius Bontius anno 1528. Idem *Q. Calabri Poëſin Paralipomenon Homeri, & Coluti Thebani de raptu Hellenæ poëmation latinitate donauit*, quæ Gryphius excudit Lugduni anno 1541. Vir Græcè eruditiſſimus fuit.

IVSTVS HARDVYNVS. Franciſci filius Presbyter, amoeniſſimique ingenij Poëta. Varia patrio præſertim idiomate conſcripſit, *in quibus & ingenuos in Roſemundam ſuam ignes, & inſuper ſacros anhelantis ad ſponſum in Canticis Canticorum ſponſæ amores*, vbi ſub vmbris & imaginibus corporeis, delitioſa vis æternorum adfectuum latet, elegantiſſimis verſibus decantauit. Eos nec peregrinorum verborum næuis adſperſos, nec certis numeris aliiſque veræ poëſios legibus non adſtrictos eſſe voluit, in ea re Gallos primus ferè Belgarum feliciſſimè imitatus. Edidit & nuper *Cantica Spiritualia*, præcipuis anni feſtiuitatibus accommodata, item *lapſum & pœnitentiam*

tiam Regis Dauidis: quæ titulis Illuſtriſſimi Mechlinienſis Archiepiſcopi Iacobi Boonij honorata, Ioannes Kerchonius Gandauenſis Typographus typis ſuis euulgauit.

Ivstvs Rycqvivs, Ioannis Stadij, viri ſtudiis Matheſeos & politicorum litterarum clariſſimi ex filia nepos, Presbyter, Ciuis Romanus & in æde Bauoniana Gandaui Canonicus, Vir modeſtiâ ſingulari & eruditione rarâ prædittus. Scripſit hactenus *Commentarium de Capitolio Romano*, *Panegyrim Paulo Quinto Pontifici inſcriptam*, *præludia poetica*, *poematum item ſectorum libellos* VII. ad ampliſſimum virum Gerardum Corſelium I.C. & iampriden in Academia Louanienſi Primariũ Anteceſſorem, nunc in ſanctiore Principum Senatu Conſiliarium, virum eruditione & prudentiâ eximium. Edidit & *Centurias Epiſtolarum duas*, *Panegyrim ſacro honori & purpuræ Scipionis Cobelluti S.R.E. Cardinalis*. *Orationem quoque Panegyricam de humani generis ſalute Virgini Annunciatæ*, & *parentalia in obitum Pauli Quinti Pontificis Maximi*. Item *in obitum Potentiſſimi Hiſpaniarum Regis Philippi III.* Habet in ſchedis *vrbanarum obſeruationum libros duos*, *Centuriam Epiſtolarum tertiam*, *Elogia* γενικῶς *Hollandicæ Synodi* apud Dordracum, & *notas in Corippi Africani Panegyricum*. Scripſit & tractatum Philologicum, ac ſacra etiam doctrina alicubi, gentilium quoque diſciplinis ac myſteriis inſperſum, qui hoc anno 1624 Antuerpiæ apud Ioannem Moretum prodiit. Item ſcripſit & heroico inſigni carmine, *Panegyricum*, cui *titulus orbis fælicitas*, *ſiue Pontificatus Vrbani Octaui*. Vide Valerium.

Lavrentivs a Qvercv, Gandauenſis à natiuitate cæcus. Vir plebeius Aurigæ filius, at ingenio doctrinâque nobilis, annos Iuuentuti in patria erudiendæ ſuos

impendit, in vtraque ligua verſatus, *Orationes quaſdam & Carmina ſcripſit*; eius Epigramma (inquit Harduynus) extat ad eximium S. Theol. DoctoremF. Petrum Piſtorium Ordinis D. Dominici. Hic cum extra walportam ad quingentos & amplius paſſus ab vrbe habitaret, quotidie ſine duce ad vrbem habendarum lectionum ergo ſe conferebat per vrbem ita ſolus ambulabat, templa domoſque in quibus multo ante non fuerat, frequentabat.

LEODEGARIVS CARDON Presbyter, Artium ac Philoſophiæ magiſter, &c. Eccleſiæ Hulſtanæ in Flandria Paſtor, edidit ſermone vernaculo librum de Antiqua populi Deuotione erga Virginem Deiparam in Capella ad Quercum iuxta Hulſtum, impreſſit Gandaui Ioannes Kerckhouius anno 1614.

S. LEVINVS SCOTORVM ARCHIEPISCOPVS, APOSTOLVS QVOQVE GANDAVENSIVM, AC PATRONVS OPTIMVS. Scripſit *carmen Elegiacum*, teſte Ioanne Molano, *in D Bauonis iam vitâ functi laudem*, quod Florberto tum, Gandauenſi Abbati tranſmiſit. Refert magiſter noſter F. Petrus Bacherius Epiſtolâ ſua Carminum ſacrorum Enchiridio præfixâ. S. Leuinus maximâ hominum multitudine iuxta Gandauum ad fidem conuerſa tandem martyrium paſſus eſt Linguâ illi primum extractâ, canibuſque ad deuorandum proiectâ (quæ tamen mox illi fuit miraculo reſtituta) demum apud Eſcham Regionis Aloſtanæ vicum, multis vulneribus ſaucius ac capite obtruncatus eſt anno 633. pridus Idus Nouembris.

LEVINVS APOLLONIVS, Gandobruganus Middelburgenſis *de peruuia regionis inter noui orbis Prouincias celeberrimæ inuentione, & rebus in eadem geſtis libros quinque ſcripſit*, eoſq;

Iacobo

Iacobo Clechontio Maldeghemij ac Pitthemij Domino dedicauit 1577. Item de *nauigatione Gallorũ in regionem floridam dictam*, deque eorum horrenda clade, quam 1565. ab Hiſpanis acceperunt liber prodiit Baſileæ anno 1583.

LEVINVS ABBAS Monaſterij S. Bauonis Gãdaui, vir eruditus pereleganti ſtilo. Scripſit *Epiſtolas Latinas ad diuerſos.* Aliquot & eius ad Eraſmum & Eraſmi viciſſim ad hunc extant.

LEVINVS ALGOTIVS, Mathematicus ac Geographus, regionum *Septentrionalium Ty; um in lucem emiſit* ex officina Gerardi Iudæi Antuerpiæ.

LEVINVS ÆGIDIANVS, Ordinis Ciſtercienſis in Monaſterio de Bodelo Presbyter Religioſus. Vertit in Teutonicum *libellũ aureum ſancti Bonauenturæ de ſex alibi Seraphim.* Impreſſit Gandaui Alexander Serſanders, & alia quędam, quæ ad pietatem Chriſtianam promouendam non incongrua ſunt.

LEVINVS BRECHTVS, Monachus profeſſione Franciſcanus Scripſit *facili doctoque ſtilo varia hauſto è rebus ſacris argumento carmina.* ad eius exemplum optem Poëtas noſtros ſpretis turpibus, & inſanis Ethnicorum commentis ad rem & caſtitatem Chriſtianam tranſire, memoris ei potiſſimum Nobilem, & diuinam poëticæ facultatis pręſtantiam conſecrari debere, à quo omnem ſe corporis & animi vim accepiſſe diffiteri non poſſunt. Meminit Brechti Guicciardinus cum laude; Nos ſtudiis eius hoc rependimus.

Dum Chriſto innocuas cogis ſeruire camænas
Semper & alta tuis tendit ad aſtra labor.
Brechte tibi non vanus honos, ſed perpes in æuum,
Recta manet ſolido gloria Remigio.

Levinvs Colmannvs, Gandauenſis Poëta, miſſis in publicum varij argumenti libris nominis celebritatem apud poſteros adeptus eſt. Vidi (inquit Harduynus) illius *elegans carmen Elegiacum ad Gulielmum Pantinum Medicum Brugenſem* ad Calcem Cornelij Celſi medici in quem Pantinus commentatus eſt. Item *in Nozorethum* Burgundiæ ſuperioris Oppidum Gilberti Cognati natale ſolum ab eodem *deſcriptum carmen*, eiuſdem Leuinij *aliud in effigiem Gilberti cognati* Baſileæ Impreſſit Oporinus anno 1552.

Levinvs de Witte, pictor famoſus, Mathematicus & Architectus etiam inſignis fuit. Celebratur à Carolo Vermanderio, inter alia eius excelluit imago quædam mulieris Euangelicæ in adulterio deprehenſæ.

Levinvs Hvlsivs Gandauenſis, emiſit in lucem anno 1597. *Chronologiam*, id eſt, *breuem deſcriptionem rerum memorabilium in Prouinciis* hac adiuncta tabula Topographia comprehenſis (ſilicet Hungaria Tranſyluania, &c.) geſtarum vſque ad annum 1597. Impreſſit Noribergæ. Item *tractatum alium*, cui titulus *deſcriptio vſus viatorij & herologij ſolaris*, cum quo ad quæuis loca etiam incognita abſque itineris magno errore proficiſci licet per Germaniæ præſertim, Galliæ, Italiæ, Hiſpaniæ, &c. itinera. Alium item hoc titulo. *Vſus quadrati & quadrantis Geometrici*: cui acceſſit eiuſdem *noui Inſtrumenti vſus ad ſerendum peraccommodi*, ad diſtantias, latitudines, altitudines & profunditates dimetiendum aptiſſimi, &c. item quâ ratione tormenta bellica erigenda ſint, & Sphærularum pondus ac pulueris bombardici quantitatem declarat. *Acceſſerunt ſchematum aliquot triangulorum, aqui Angulorum pro-*

proportiones ocalariter demonſtratæ Impreſsit Noribergæ *XII. Primorum Cæſarum* & LXIV. ipſorum vxorum ex antiquis Numiſmatis *in ære inceſa effigies*, atque eorumdem earundemque vitæ ac res geſtę ex variis auctoribus collectę per dictum Leuinum Hulſium Impreſsit Ioannes Collitius Francofurti ad Mœnum. Eiuſdem *prodiit vſus quadrati & quadrantis Chronologici*. Item *Emblemata Anniuerſaria Accademia Altorfina.*

LEVINVS LINIVS Gandauenſis, ſcholę Middelburgenſis in Walachria & Antuerpienſis etiam Rector, Grammaticus, ac Poëta ſuo tempore egregius. Scripſit *Epigramma in Gryſelida Elegij Houcarij, item, Luciani Dialogos ab Eraſmo Roterodamo verſos.*

LEVINVS PANAGATHVS, Vir Gręcè Latineque doctiſsimus, Flandrię Heraldus armorum, vulò, Heralt des armes. *Orationes quaſdam* in genere demonſtratiuo & *carmina* ſcripſit in Academiis Germanię Typis excuſa, in fata conceſsit Vlmę 25. Ianuarij anno 1547. qua die Carolus Cęſar Vlmam adpulerat, Leuini carmen hoc eſt Chronographicum in mortem Eraſmi.

OrbIs glorIa totIVs, deCVſqVe
HoC qVIeſCIt ErasMVs In ſepVLChro.

Sunt autem Heraldi amorum, patritiarum nobiliumque familiarum velut nomenclatores, qui exactiſsimè norunt, quibus metallis (vt ita loquar) coloribus figuriſque ſingularum familiarum nobilium arma gentilitia ſint inſignita, aut ornata, quomodum diuiſa, partitaue, ſuntque velut ignobilis vulgi cenſores, arcentes, prohibentes, ne temerè ſe nobilium familiis immiſceant, neue earum inſignia adſumant; ſciunt ex arte ſua quam armoriſticam, ſiue heraldicam

heraldicam vocant, hi omnium optimè, quis in Comitiis' quis in nuptiis, ſeu epulis publicis, quis in nobilium funeribus modus ſeruari debeat, quæ ſanè Heraldorum diſciplina ſuperioribus ætatibus ſatis religioſè in Belgio obſeruata, nunc multis in locis magno ingenuarum familiarum malo collapſa eſt.

Levinvs Pontanvs I.V. Doctor, ac primarius Canonum in Academia quondam Duacena profeſſor, præter ea quæ ad manus noſtras non peruenerunt. Scripſit *Tragœdiam pereruditam de erectione vituli aurei, Synopſin item decretalium iuris*. Adoleſcens Gandaui luſerat *Europæ querelam* verſu heroico ad Matthæum Donſanum Pręceptorem ſuum editum ibidem typis Iudoci Lamberti.

Levinvs Sandervs Antoni Pater, & Ioannis, de quo ante locuti ſumus, filius, anno 1561. Bononiæ in Italia ſub Thoma Campegio Epiſcopo tunc feltrenſi, & Bononienſis Academiæ Cancellario, Medicinæ Doctor renuntiatus eſt. Eius rei diploma ab eadem vniuerſitate, & illuſtri medicorum collegio in ampla forma conceſſum, penes me latet. *De Epidemica lue cauenda, curandaque*, quæ anno 1584. Antuerpiæ graſſabatur, in gratiam præcipuè & ſolatium populi temporis ſcripſit *Tractatum valdè vtilem*, quem penes me mſc. adhunc habeo aliquando bono publico euulgandum.

Levinvs Sandervs Antonij frater, Societatis Iesv Sacerdos, ac Sacræ Theologiæ Profeſſor, Scripſit hactenus *varias orationes in laudem Virginis Matris*, elegantes & eruditas, quas in Eccleſia ſui Ordinis Gandaui Iuſſu ſuperiorum ſuorum coram Primatibus eius vrbis non ſine adplauſu

adplauſu dixit. Plura à felice eius ingenio adſpirantibus ſuperis expectamus.

LEVINVS TAYARDVS PICTOR. Eius meminit Dionyſius Harduynus & Carolus Vermanderus in ſuo de claris pictoribus, veteribus & modernis volumine.

LEVINVS TORRENTIVS. Vir ſacrâ liberalique Doctrinâ ad miraculum vſque excultus fuit, ac lyrici carminis poſt Horatium, vel ipſorum Italorum iudicio, princeps habendus. Hic perrennis perpetuique torrentis inſtar ſacra carmina ad extremam vſque ætatem mirâ vbertate profudit: ſacra inquam, & Pio Quinto Pont. Max. cui inſcripſit, argumenti pietate digniſſima, lyricis etiam verſibus de Partu Virginis cum Iacobo Sanazario de Palma contendit, vt ſuo quiſq; carminis genere doctorum hominum ſuffragiis in eiuſdem argumenti tractatione excelluiſſe videatur, neque vero alienum ab Epiſcopi dignitate exiſtimandum in Dei laudem, poeticam adhibuiſſe, cum & Paulus gentium Doctor hymnis & Canticis Deum celebrari iubeat, nec iam inde ab initio naſcentis Eccleſiæ exempla defuerint, quo in munero familiam ducunt Damaſus Pontifex, Nazianzenus, Damaſcenus, Ephraim Syrus, Theodorus Prodromus, Paullinus, Alcimus, Fortunatus Proſper, Sidonius, Ambroſius, Orientius, vt interim Prudentium, Aratorem, Iuuencum Sedulium, ac cæteros ommittam. Igitur Leuinus ad litterarum & Iuriſprudentiæ ſtudia Louanium miſſus, adoleſcens vrbis illius Martino Roſſemio Geldrogallici exercitus duce obſidionem ſpectauit, & carmine elegiaco luſit, poſt in Italiam diſciplinarum parentem, cum duobus Iuniis fratribus patriciis Antuerpianis profectus, qui ſummo adplauſu de

Iure Bononiæ reſpondentes, lauream ſunt adepti. Alter etiam fratrum Alexander ob ingenij doctrinæque præſtantiam, mox Pontificij Prætorij Iudex eſt renuntiatus, ſed in ipſo curſu ante diem anno ætatis xxx. extinctus. Torrentius à doctis hominibus colebatur, in his Ioanne Morono, Gulielmo Sirleto, Carolo Boromæo (quem nunc Sanctorum Catalogo adſcriptum Eccleſia veneratur) Cardinalibus, Antonio Auguſtino, Octauio Panagatho, Hipp. Saluiano, Baſilio Sancho, Hippol. Capilupo, Laur. Gambara Gab. Faerno. P. Manutio, Fuluio Vrſino cæteris. In patriam reuerſus ab Euerardo à Marca Cardinale Eburonum Principe ad Contubernium inuitatur, & ob ſingularem fidem opimo Sacerdotio donatur. Poſt apud Gerardum Groesbecium & Ern. Bauarium ex ordine ſuccedentes non minus gratia valens. Archidiaconus Brabantiæ eſt creatus. Obitis autem variis legationibus à Philippo ſecundo Rege verè Catholicè, Franc. ſumnio hnmanus rebus exempto Antuerpiæ præſul datur. Antiquitatis erat in primis ſtudioſus, & in paucis gnarus, cumque Romæ in luce doctorum hominū verſaretur, nummos veteres, ſigna, tabulas libroſque calamos exaratos magnâ induſtriâ collegit. Iuris quoque antiqui peritus fuit. His præſidiis hiſtoriam Rom. mirificè illuſtrauit, & *commentarium eruditum in Suetonij Cæſares iterum euulgauit. Horatium quoq;* inſigni ac copioſo *Commentario* ab ipſo *illuſtratum* Andreas Scottus poſt mortem edidit. Plura apud hæredes latent. Marmoreus huius tumulus, quieſcentis habitu, viſitur Antuerpiæ in æde Cathedrali Beatæ Virginnis, hoc elogio.

Leuinus Torrentius Patriâ Gandauenſis, litteris & legationibus domi foriſque ſpectatus, ex Archidiacono & Leodienſis Principis Vicario generali II. Antuer-

Antuerpienſium Epiſcopus, III. Mechlinienſium Archiepiſcopus deſignatus, collegij Societatis IESV apud Louanienſes fundator, ad rerum Status Belgij Concilium vocatus dum præcipitantem Remp. fractus viribus, animo infracto, conſiliis ſuſtento Bruxellæ deceſſit VI. Kal. Maius M.I XCV. Vixit anno LXX.

LEVINVS THVNÆVS Geometra ac Mathematicus, licet Latinarum litterarum præſidiis deſtitutus, non vulgaris. *Edidit Ephemerides Meteorologicas* in vſum ſuorum Ciuium, Impreſſit eas Gualterus Manilius annis pluribus. Supereſt ei filius Petrus felicè ingenio acrique iudicio Adoleſcens, qui ad Matheſios, aliaque bonarum artium ſtudia gnauiter incumbens, litteriſque Latinis non leuiter tinctus, laudes patris idole propriâ reddet clariores.

LEVINVS VANDER PIETIVS, Patrius fuit Balduini vander Pietij Iuriſconſulti & Profeſſoris Duaceni, ad B. Virginis Cameracenſis Canonicus eius ſingularem eruditionem ac virtutem deprædicat Ioannes Syluius medicus in præfatione ad Philippum ſecundum Regem Catholicum libri ſui de tuenda valetudine ſtudioſorum.

LEVINVS AMMONIVS, de arena profeſſione Carthuſianus, Patriâ Gandenſis piè & eleganter anno 1542. Scripſit cum ageret apud Carthuſianos propè Bruxellam, *de filio minore natu* apud Lucam 15. cap. qui ad reſipiſcentiam omnes inuitat. Eodem anno eum librum Impreſſit Louanij Rutgerus Reſcius. Eidem tractaui iuncta eſt in calci eiuſdem *Ammonij Elegia ſiue de tempeſtiua piè viuendi electione cohortatio : & Epitaphium Græcum* verſu Elegiaco ſcriptum in

 obitum

obitum Arnoldi Ouidrij morte immatura ſublati. Extat eiuſdem *carmen elegiacum in Cornelij Scribonij Graphæi Panægnen volumen Ep ſtolarum* ad viros doctos pleroſque doctiſſimè ſcriptarum poſt ſe reliquit,quod in manus Leuini Torrentij Antuerpienſis nuper Epiſcopi digniſſimi peruenit, vt eius auſpiceis prælo committeretur. Obiit Ammonius Gandæ in Carthuſia Regiæ vallis Iubilarius & laudabili vitâ functus anno 1556. laudatur ab Eraſmo Epiſtolâ ad Carolum Vtenhouium, Baſileæ ſcripta Kal. Feb. anno 1529. vbi ſic ait; nec enim aliundè quam Gandauo feliciora prodeunt ingenia, nec expreſſiora priſcæ virtutis exempla, quorum & hodie ſuperſunt Ludouicus à præto, de quo dubites litteris ſit ornatior, an ſtēmatibus, Gulielmus à Vala, cuius ingenio nihil excogitari poteſt dexterius, Antônius Claua ſenex quidem ætate, ſed animi bonis omnibus vnicè vernans, Andomarus Edingus niueis homo moribus, Leuinus Ammonius vir eruditione iuxtà ac pietate inſignis, Nicolaius Vtenhouius Iuuenis nihil non eximij de ſe pollicens, aliiſque complures, &c.

obyt 1557. nam in carta capli 1558. habetur [illegible] defunctus-

LVCAS DHEERIVS, Gandenſis pictor etiam elegans, nec infelicior Poëta, è Gallico vertit *Pſalmos Dauidicos Clementis Maroti*, quos Gandaui Impreſſit Manilius anno 1565. Sed quod non ex fide tranſlati ſint eos in manibus habere non licet. Varia ab eo depicta ſunt, & poſita in æde primaria Gandauenſi, cum in ea Philippus ſecundus Hiſpaniarum Rex Catholicus anno 1558. crearet equites aurei velleris; pater ei fuit Ioannes inſignis Iconographus, Mater Anna Smyteria, de qua ante dictum eſt. Diſcipulus fuit Franciſci Flori. Angliam, Galliam aliaſque Prouincias perficiendæ artis causâ, peragrauit, Principibus etiam quibuſdam, ac Dynaſtis carus fuit. Edidit vernaculis

culis verſibus Pomarium Poëticum, & alia quædam. Obiit anno 1584. Luculentum ei elogium adſcripſit Carolus Vermanderius.

Lucas Hoorenbantius, Gandenſis Miniator (Harduyno teſte) elegantiſſimus fuit. Memoratur à Georgio Vaſaro Aretino, & à Ludouico Guicciardino in deſcriptione Belgij. De eo verò nihil in Carolo Vermanderio reperi.

Ludovicus a Flandria, Ludouici filius Ludouici nepos, Ioannis pronepos, Ludouici cognomento Friſonis abnepos, Ludouici Comitis Malani atnepos, Nobiliſſimus Flander, doctrinaque Legationum, ac rerum pro Cæſare Carolo Quinto geſtarum gloriâ notiſſimus, Dominus à Praet Woeſtine, Woeſte, Eluerdinghe, Vlamertinghe, &c. Annis aliquot dignitatem geſſit Præturæ Brugenſis Franconatium, & Gandenſis, Eques deindè factus aurei velleris, atque à conciliostatus. Secundus Cæſaris Cubicularius, & finantiarum Præfectus fuit, Gubernator etiam Hollandiæ, Zeelandiæ, Vltraiecti, Ductor Equitum grauis armaturæ ac Præfectus maioris Arcis Sluſanæ, Heros, (vt ait Harduynus) hinc vſque ad Sidera notus, ob infinitas virtutes, & eximia in Remp. merita ab omnibus viris doctis, Poetis, & Hiſtoricis ſui temporis celebratus, vtpotè Doctorum proborumque virorum Mœcenas vnicus. *Epiſtolas multas* doctiſſimè & latiniſſimè ad doctos & Illuſtros viros ſcripſit, quarum quædam extant. Moritur Bruxellis anno 1555. ſepeliturque in Haeltere pago ſuo, qui inter Gandauum & Brugas medio ferè itinere ſitus eſt. Nigri marmoris eleganti tymbo decoratus. Eius manibus benè adprecatur Dionyſius Harduinus,

quod ille Thomæ Harduyno parenti ſuo(qui eius in Flandria pœnè omnia negotia adminiſtrabat) auctor fuiſſet, vt in ſtudiis litterarum filios ſuos educaret, quo facilius ipſos ad dignitatem aliquam (quæ illi ſumma poteſtas erat) proueheret.

Lvdovicvs Brvnivs, Gandauenſis Poëta Laureatus (vti teſtis eſt Dionyſiùs Harduynus) Circa annum Domini 1483. vixit, & *ſcriptis Epetaphiis & Epigrammatis variis* nomen aliquod acquiſiuit.

Lvdovicvs Blasfrivs, Idewalli Dominus, Patritius Gandauenſis, & Eques Hieroſolymitanus, vir Ciuilium rerum gnarus, ac de Republica Gandauenſi benè meritus. Scripſit *itinerarium profectionis à ſe ſuſceptæ* in terram Sanctam, Ægyptum, Syriam, aliaſque Aſiaticas & Europæas regiones. Liber apud filium, itidem Ludouicum non minus virtutibus quam ſangune nobilem, mſc. latet, ac bono publico aliquando vulgaretur.

Lvdovicvs Lavtivs, Presbyter atquè ad D. Michaëlis Gandaui per annos aliquot Curio, ſacris litteris imbutus, atque in politioribus diſciplinis verſatiſſimus fuit. Scripſit *in Varronem in Triumuiros item Amaſios Cattullum, Tibullum, Propertium notas* doctiſſimas. Scripſit etiam *verſus ad amicos varia*, quę indolem ingeniumq́ ſummum in viro probant. Edet ea Iuſtus Rycquius in delitiis Gandauenſium Poëtarum. Maior apud aliquos futurus erat, ſi candorem effuſumque animi liberalitatem apud eos, qui ſe fictâ morum compoſitione & Hypocriſi tuentur, continere potuiſſet.

ANTO-

ANTONII SANDERI
PRESBYTERI
SCRIPTORVM GANDAVENSIVM
Liber Tertius.

MAGDALIVS IACOBVS, Ordinis Fratrum Prædicatorum, teſte Gazæo in Bibliothecæ. Edidit librum cui titulus *correctorium ſiue Epitome Bibliorum cum quarumdam difficilium quæſtionum luculenta expoſitione*. Vixit circa annum 1550. Scripſit & Compendium Bibliorum Metricum 257. verſibus. Litteris Græcis ac Latinis imbutus fuit. Hunc Valerius Andræas in ſua Bibliotheca Gandauum Batauum facit.

MAILLARDVS VVLDERIVS, I.C. origine quidem furnenſis, at præclaris in ciuitatem noſtram meritis, longâque habitatione ciuis Gandauenſis. Præſtantiſſimorum Bituricenſis ſcholæ Anteceſſorum Francifci Duaceni, & Iacobi Cujacij, Louanij autem Gabrielis Mudæi diſcipulus, vt primum ex Academiarum vmbris domum reuerſus eſt, cepit in Comitio Flandrorum, præſidiis eloquentiæ confiſus, litigantium deſideria exponere reorumque periclitantium cauſas dubias defendere, vndè poſt paucos annos euocatus S. P. Q. Aldenardino à conſiliis extitit, magna ſemper herclè meretô auctoritate, anno dein 1584. Gandauo partibus regiis dedito, ab ingenti virtute, integritate, rerum gerendarum vſu & erudita facundia vndique commendatus notuſque primarius

marius adſeſſor ſeu Pēſionarius vrbis Gandauenſis fuit, & res grauiſſimas difficil imis tēporibus cum ſumma laude ſine inuidia adminiſtrauit, anno poſtea 1586. in Curia Flandriæ Patronus fiſci creatus omnibus admirationi fuit, vbi enim quid in deliberationem caderet, quod inextricabile videretur, ibi incredibilem in differendo ſubtilitatem manifeſtabat, & Romani noſtrique Iuris callentiſſimus ad omnem propoſitam quęſtionem legum cateruam maximâ memoriâ felicitate adducere ſolitas, vtiliſſimas ſi vſus ferret, ſententias ex grauiſſimis hiſtoriarum ſcriptoribus, aut Pheloſophorum præceptis veluti ſale commodè adſperſerat; & certè vt multa ſummatim dicam, doctorum omnium bonorumque virorum conſenſu Mercurium in ore, Genium in pręcordiis, in capite Palladem perpetuo, vti loquitur Harduynus, geſtauit. Tandem exantlatis magnis laboribus Phtyſicâ febri conſumptus, ſexagenario minor, huius mortalis vitæ ſortem derelinquens, anno 1592. in Martio, raptus eſt ad immortalem perpetuoque felicem, porrò ille multa ſub ſe habuit maiorum vigiliarum opera, in iure ciuili elucubrata, ac inter cætera *volumen reſponſorum ſiue conſiliorum* in quibus reconditarum materiarū nodos difficiles ſolerti in.enio, & exquiſito iudicio ſoluit qu bus mor ens Colophonem imponere non potu t. Sunt vero tres illi ſuperſtites etiamnum filij, pa ernar m non minus virtutum, quam nom n s hæredes, quorum natu maior Ma llardus Vulder us Legum cognit onę & æquitatis amore clar ſſimus ſanctior s apud Mechl n em concilij adſeſſor eſt. Alter Anton us eodem, quo pater ol m, i m p idem munere nob lis, & fiſci in cur a noſtra Patronus, nunc et am conſil ar us, Tert us eſt Indocus Vulderus, linguarum, Matheſeos, Iuris item & omn um elegantiorum,

gantiorum, diſciplinarum ſcientiſſimus liberariæque ſuppellectilis amantiſſimus, quod eius omni librorum genere inſtructiſſima bibliotheca, inter vrbis noſtræ primas ſatis teſtatum facit; quâ cum aſſiduè vtatur: ſperandum omnino eſt, Remp. litterariam illuſtribus aliquando ſtudioſorum ſuorum monumentis ab eodem exornandam.

Marcvs Nevianvs, Philoſophus ac Medicus, Poëta quoque non infelix, Macrum imitatus, *quædam de viribus plantarum ſcripſit carmina*, eademque Lamoraldo Comiti Egmundano Flandriæ & Artheſiæ Præfecto dedicauit,

Marcvs Varnewicvs, Nobili & vetuſtâ Varnewicorum familiâ oriundus, Vir fuit in antiquitatibus patriis indagandis maximè ſedulus indefeſſæ ſcriptionis, vt è variis vaſtiſque voluminibus, manu eius exaratis videre poſſumus. Plurima vernaculo Idiomate compoſuit, nam alterius nullius, quod ingenuè alicubi confeſſus eſt, peritus erat, maiorem indubiè laudem apud doctos habiturus, ſi non Apocryphis multis, & improbatæ fidei narrationibus ſcripta ſua contaminaſſet. Quæ autem vel adhuc latent, vel Typus edita circumferuntur ex ſuggeſſione Ioannis DhollanderI ad finis eius hæc ſunt. *Ephemerides eorum, quæ circa vrbem Gandauum acciderunt*, nuper ad initia graſſantium hęreſeon ab anno M. IↃI.XVI. ad M. IↃI.XVIII. decem libris comprehenſæ. *De gentilibus ad fidem conuerſis libri tres, Dialogus de admirabilibus ædificiis orbis, de pudicitia Rythmicè, Hiſtoria Belgis ciuitatis antiquiſſimæ.* Impreſſit eam primum Gandaui Gerardus Salenſonius, & nuper Antuerpiæ Hieronymus Verduſſius, *De Idololatria, Philoſophia laicorum, de ſeptem peccatis capitalibus. Clypeus fidei Chriſtianæ* per Ioannem Bunderium Cenſorem Domini-

canum approbatus. *Chronica ab orbe condito Rythmicè, Itinerarium Romanum, liber Rytmicorum, hiſtoria Tobiæ Rythmicè. Cynolalia* ſeu mutua colloquia canum Rythmicè, Ἀλεχίκακον *aduerſus hæreſeon peſtem, De origine ac ſitu Oppidi Gandauenſis, Panoplia aduerſus peccata capitalia, nauigatio Luciani. Tres Epiſtolæ Cathalicæ aduerſus Anabaptiſtam quendam. Speculum Anabaptiſtarum, Stratagemata & excidia Anabaptiſtarum, Profectio Zelandica, Deſcreptio Comitatus Flandriæ. Chronicon Flandriæ Teutonicum, faſti Conſulares* cum notabilibus euentis in vrbe Gandauenſi vniuſcuiuſque conſulatus. Breui virum candidum & laborioſum elogio honorare lubet.

Hic erit vt perhibent doctorum ſcripta virorum:
Marcus Gorduna primus in hiſtoriâ

MARTINVS MICRONIVS Gandauenſis medicus, in pleroſque *Anatomicos Galeni libros, in libros item de placitis Hippocratis & Platonis argumenta ſcripſit*, quæ cum Latinis Galeni operibus excuſa ſunt Baſileæ apud Frobenios anno 1549.

MATTHAEVS GAIVS, Eccleſiæ Parochialis S. Nicolai Gandenſis Paſtor. Scripſit *libellum Teutonicum de Conſeruatione Chriſtianorum aduerſus hæreſes*, Item *quomodo vnuſquiſque ad confeſſionis & Sacroſancti Corporis & Sanguinis Domini noſtri Sacramenta accedere debeat.*

MAXAEMILIANVS VRIENTIVS, S. P. Q. G. à ſecretis, & temporibus dubiis in fide erga Regem & Catholicam Eccleſiam etiam in cataſta conſtans: Poëta facilis, & elegantis ingenij fuit, verum in Satyras morſuſque pronior; Scripſit *Epigrammatum libros aliquot. Vrbes item Flandriæ, Brabantiaque verſibus elegiacis.* Impreſſit eas Louanij Gerardus.

dus Riuius. Ibidem *poëmata eius ſacra* euulgauit Chriſtophorus Flauius, *Epitaphia eius varia & elegia* apud hæredes latent, cum Franciſco Harduyno deſcripſit *pompam & publicam gratulationem* in aduentu Sereniſſimorum Archiducum, Alberti & Iſabellæ Flandriæ Comitum ad vrbem Gandauenſem anno ſæculari. Impreſſit Antuerpiæ Ioannes Moretus. De eodem Valerius Andræas merito & in hunc modum. Maxæmilianus Vrientius, &c. Poeta inter Belgarum primos in Eprigrammatis lepidus & feſtiuus; in Anagrammatis felix & ſubtilis, in Elegiis facilis & ſibi ſemper æqualis in Heroicis ſeruis & verè Heroicus, &c. Natalem vero diem & vitæ ſuæ curſum ipſe elegia quadam decurrit, è qua vitæ ſeriem propono.

Chriſte, meus natalis adeſt, tibi gratia Chriſte,
Cuius ab auſpicio lux redit iſta mihi.
Vltima lux Iani geniali luce fruendum
Iam decimum luſtrum quæ mihi læta vehit.
Naſcentem excepit Verani Principis aula:
Nomine dignatus me fuit ille ſuo.
Ille potens vera & Fliſſinghæ Marchio, Cattus
Cuius in Imperio Mattiacuſque fuit.
Flandria mox natum, proauitaque Ganda recepit,
Illa mihi nutrix, & ſchola prima fuit.
Intendit digitum Kerchoui cura magiſtri,
Aonas ad fontes, pieridumq; nemus.
Louanium Sophiâ, leuiterq; Lutetia Iure
Tinxit, in Italiam dum vagus error agit.
Hic ego Parthenopen Romanaque mœnia vidi
Et Venetum fines, Euganeoſq; ſinus.
Inde iterum dulci me Ganda reſorbuit aſtu.
Multa ſolo paſſim tædia, multa mari.

Accipit Incolumen genitrix gratantibus vlnis
Patre pio erepto menſibus ante tribus.
Defuncti officium Dominâ inuitante reſumo,
Hic ſtetit hej ſtudiis vltima meta meis.
Harduynia inde ſuis iuuenem me cepit ocellis,
Intactum cunctis inde cupidinibus.
Concordiam Thalamum diſcordia publica læſit.
Immerito exſilio, carcere & obſidio.
Omnia conſtanti quæ mente tenellula coniux,
Paſſa diu, puerum dum parit, ipſa perit.
Felix illa Polo cum prole recepta, ſepulta,
Corde meo, & ſemper carmine viua meo.
Vitia poſt viduum me torruit igne ſecundo,
Signantem parij publica ſcita fori.
Illa mihi iam nunc luſtris propequinque cohæret
Di tribuant oculos claudat vt illa ſeni.
Aut ſoror, aut cari patris vnica filia nuptam.
Cruycquen burgiacus quam ſibi duxit herus.

MICHAEL PALVDANVS, Gandauenſis Eremita Auguſtinianus, teſte Valerio, Louanij anno 1622. XI. Octobris, S. Theol. Doctor renunciatus, & profeſſor ibidem in ſtudio Prouinciali Ordinis ſui, Vir à primis etiam, tum vitæ annis, adulti ac maturi ingenij Iudiciiſque, voce ſtiloque elegans, ſiue Philoſophiæ ac Theologiæ arcana è ſuperiori loco aperit, ſiue etiam ad populum de verbo Dei verba facit. Dedit nuper Verduſſij Typis anno 1621. 8. *Iſagogen ſiue introductionem dialecticam* ſcholis Auguſtinianorum ſcriptam. *Varios quoquè compoſuit verſus*, & elegante imprimis Iambo proſecutus eſt primitias fratris ſui Neomiſtæ Antonij Paludani itidem Auguſtiniani.

MICHAEL

Michael Zachtmoorter, Presbyter S. Theol. Licenciatus & Eccleſiæ S. Martini in Ackerghem Gandaui Paroecus. Scripſit *Idiomate vernaculo* ediditque Antuerpiæ anno 1623. *Libellos duos* ad excitandam & promouendam fidelium pietatem, non inutiles, quorum primo titulus eſt, *Sponſus ſanguinum*, Alteri *Thalamus Sponſi*.

Nicolavs Biesivs, Poëta, Philoſophus, ac Medicus Inſignis, Gandaui natus anno 1516. VI. Kal. Aprilis, poſt facta in Patria litterarum Tyrocinia & libata Louanij medicæ artis principia in Hiſpaniam conceſſit, ac Philoſophicis in ea ſtudiis eloquentiæque operam dedit, Valentiæ edit anorum & Calabriç Ducibus familiaris ac gratus vixit, Itemque Ioanni Baptiſtæ Agneſio Sacerdoti ac Poëtæ Valentino Scripſit editis claro. Louanium redux, Medecinæ cathedram annos aliquot ſuſtinuit, & in turbis Belgicis ad Albanum ducem Oratoris Academici munus, ex fide obruit, poſt à Maxæmiliano II. Cæſare ad valetudinis ſuæ curam accitus ibidem viuere deſit, anno 1573. Scripſit pleraque Stilo caſto latinoque, *orationem de laudibus litterarum, de arte dicendi ſeu Rhetorica.* Antuerpiæ anno 1577. 8. *de Reip.* ſiue de vniuerſa morum Philoſophiæ lib. 4. ibidem anno 1556. 8. *de varietate opinionum libellum, de vniuerſitate ſiue de Phyſica atque vniuerſa natura Philoſophiæ* lib. 3. *proſâ & carmine* anno 1556. 4. & hæc quidem in Philologia ac Philoſophia. Medica vero in arte conſcripſit, *de methodo medicinæ* anno 1564. 8. *Theoretica medecinæ* libros duos anno 1558. 4. *Commentarios in artem medicam Galeni* anno 1550. 8 omnia Martini Nutij Typis Antuerpiæ euulgauit. Vide de eodem Petruni Caſtellanium in vitis Illuſtrium Mediorum. Aubertum Miræum in Elogiis, &c.

Nicolavs Bvrgvndivs I.C. & in Curia Flandriæ Cauſſarum Patronus, Vir ingenio & doctrinâ præſtans. Scripſit hactenus *Tractatum ad conſuetudines* eiuſdē Prouinciæ. *Poëmata ad Clariſſimum virum Ioannem de Villela* ſancti Iacobi Equitem, Conſiliarium Regium, nec non Iuſtitiæ militaris ſupremum apud Belgas Præfectum, *Hiſtoriam Belgicorum tumultuum* ſtilo eleganti, & non ſine prudentiæ laude. Plura indubiè ſelicturus Reip. litterariæ ingenij ſui monumenta.

Si res, & ætas, & Sororum
Filia trium patientur atra.

Legit eiuſdem *orationem de gradibus ad eloquentiam* Valerius, Louanij dictam & editam in Paleſtra puteanea bonæ mentis.

Nicolavs Neelsivs, Dominicanus, Sacræ Thologiæ Doctor, Cœnobij quoque Gandauenſis Prior, ac Prouinciæ Teutonicæ magiſter Prouincialis. Scripſit *luculentas in Geneſin & Epiſtolas D. Pauli, alioſque ſacræ ſcripturæ libros conciones*, quæ in Gandauenſi Monaſterio mſc. latent, & ab eiuſdem inſtituti religioſis verbum Dei prædicantibus leguntur. Tale Epitaphium in ambitu eiuſdem Cœnobij ſepultus habet.

Morte obitâ & varius duri langoribus æui
Hic Nicolaus Neelſius.
Ordinis Antiſtes huius, quam Belgica latè,
De factibus tendit ſuis,
Compoſitus placidâ requieſco in pace, ſepultum
Votis iuuate poſterj:
Præcipuè fratres, vt vobiſcum hinc aliquando
Ad Cœlitem vitam vocer.

Nico-

NICOLAVS STOPIVS, Superiore ſæculo Venetiis vixit, carmina in variorum operum commendationem edidit *multa, ac notatim in Paulli Iouij Epiſcopi Nucerini hiſtorias, magnum item Poema in Demoſthenem* interpratatione & Commentoriis Hieronymi Wolphij illuſtratum.

NICOLAVS TRIESTIVS, Patritius Gandauenſis, Vir Conſularis, non minus virtutibus propriis, quam maiorum honoribus nobilis. Scripſit Elegante terſoque ſtilo *Elegiam Encomiaſticam* in laudem Beatiſſimæ Virginis Deiparæ, quam publici aliquando iuris futuram, vtpotè omnium lectione digniſſimam ſperamus & optamus. ad illam Elegiaco etiam metro reſpondit Ioannes Baptiſta Trieſtius, Nicolai frater eà profectò ſtili acrimonià & eruditione, vt meritò lector dubitari poſſit, vter alteri in hoc, licet breui, pio ac laudabili argumento palmam præcipiat. Scripſit & idem Nicolaus carmen elegans, defuncto parenti ſuo Philippo Trieſt Equiti, quod cum aliis eruditorum virorum næniis Ioannes Bapſtiſta euulgauit. Plura latêre apud eundem vtpotè virum bonis artibus ac elegantiis omnibus quam maximè imbutum non dubito, quæ hactenus eius modeſtia aliis animi ornamentis coniuncta proemit.

NICOLAVS VTENHOVIVS, Caroli Vtenhouij Viri Doctiſſimi Pater & ipſe Doctiſſimus, Concilij Prouincialis in Flandria Præſes. Scripſit *varias eaſque elegantes* ad Eraſmum Rotorodamum alioſque ſui æui viros Doctrinâ præcedentes *Epiſtolas*: Multæ viciſſim ad hunc Eraſmi exſtant Epiſtolæ, qui quanti eum fecerit, abundè teſtantur.

NICO-

Nicolavs Gorranvs Tornacenſis Ordinis Prædicatorum à Confeſſionibus Regis Gallorum, reliquit in omnes D. Pauli Epiſtolas Scholaſticam poſtillam commentatus eſt quoque in Pentatemium. in Pſalterium, in Eccleſiaſtem in Eccleſiaſtium, in Threnos, in Cantica, in quatuor denique Euangeliſtas. Vide Sixtum Senenſem Bibliothecæ ſanctæ lib. 4.

Niverivs Langivs, Prior ſancti Bauonis. Floruit circa annum Domini M. CCCCXLI. Scripſitque *ſermones varios, de ſancto Bauone, de aſſumptione Virginis Deiparæ*, item *tractatum de vitio Simoniæ*, quæ omnia mſc. in Bibliotheca Eccleſiæ Cathedralis Gandaui latent.

Pavlvs Hovcanvs, Ægidij frater Gandaui Ludum litterarium Latinæ linguæ aperuit: eius non inhonorificam mentionem facit Ioannes Bapſtiſta Gramaius in primitiis ſuis Antiquitatum Gandauenſium cap. XXXV. Marchantius quoque in ſua deſcriptione Flandriæ.

Petrvs a Gandavo, Ordinis fratrum Minorum, Vir æterna laude digniſſimus, qui & ſi eam doctrinam non habuit, quæ in ſcholis acquiritur, eâ certè abundauit, quæ de cælo eſt, id que ita vt magnus apud Indos habitus fuerit, nam hic ex tribus illis Franciſcanis, qui primi nouam Hiſpaniam, anno 1529. cum Ferdinando Corteſio adierunt, vnus talia præſtitit, quæ non niſi à bene litterato præſtari poſſent. Nam aliorum duodecim patrum eiuſdem ordinis præceſſor, vt prima pingendi elementa ita aliarum diſciplinarũ liberarium viam indigenis illis aperuit. Mexici puerorum Gymnaſium exercendis incultus illis ingeniis erigendum curauit; prædicationi operam dedit, in qua ita valuit,

valuit, vt etiam Sacerdotum, qui peregrinum idioma non callebant, concionando, munus obiret; cumque his & aliis dotibus clareſceret, humilitatis nihilominus ornamento maximè effulſit. Nam rogatus à Paulo III. Pontifice & Nuntij Apoſtolici apud Cæſarem Carolum litteris, quum & ab ipſo Ordinis Generali, vt Sacerdotio pateretur ſe initiari, atque hac ratione ſperaretur fore is, in quem Carolus Archiepiſcopatum Mexicanum conferret, nequaquam potuit perſuaderi. Scripſit non raro ad Patres eos adhortatus, vt operâ ſuâ in tam vbere ſegete adeſſent, eoque, vbi tam copioſus ſeſe offerebat animos Christo lucrandi campus, ſeſe conferrent. Anno 1572. toleratis quinquaginta annorum in colenda indorũ vinea laboribus Mexici beatè moritur. Vide plura apud Henricum Willotium & Franciſcum Gonzagam quarta parte hiſtoriæ ſeraphicæ.

F. Petrvs Bacherivs S. Theol. Profeſſor (vt ore ſuo ad Dionyſium Harduynum loquitur) Patre viro conſulari, matre nobili ex Sanderorum familia natus, cum non omninò malè in litteris cùm ſacris, tùm prophanis eſſet verſatus, carmine & proſa: eruditus quoque, ac Poëta non infœlix, plurimos in ſuo Ordine, eſt honores, dignitateſque conſecutus. Egit Gandaui in cœnobio Dominicanorum, aliquot annos Priorem, deinde quatuor annos Hagis Hollandiæ, Louanij quoque Dominicanis toto prǽfuit ſexennio. Poſtremo Calcariæ Cliuorum Prioratus moderatus eſt habenas ferè quadriennio vndè Gandauum ſe recepit: vbi modo agit octogenarius. Anno autem 1580. à Patribus inferioris Germaniæ communibus ſuffragiis deſtinatus eſt Diffinitor, vt Romãad Comitia Ordinis Generalia proficiſceretur. Vbi habuit coram totius orbis patri-

bus orationem luculentam, quæ & paulò poſt Romæ data eſt prælo: habent honores, quemadmodum & diuitiæ, ſuum Faſcinū, ſua Philtra ſed quæ Bacherij noſtri animum adeò non permouerunt, vt non aliquid iucundius ei fuerit, quam perpetuò libris eſſe affixum, & chartas eruditas, carminaq; ſubinde, quæ haberent genium, nocturnâ verſare manu, verſare diurnâ. Hæc igitur monumenta & lucubrationes poſteritati tradidit. Inprimis Gandaui in lucem è prælo Maniliano dedit *Colloquia* Flandricè conſcripta, *inter animam amantem & Alethiam*, deindè *libellos duos de ſacrificiis in Miſolyturgos* Louanij. *Hortulum piarum pracum* Flandricè qui liber ab Henrico Bogardo verſus eſt in linguam Latinam, & ab Antonio Cambier in Gallicam, eſtque ſepiſſimè recuſus, editus ibidem *libellus*. Flandrice excuſus, *de tribus pœnitentiæ partibus*, *Item de militia Chriſtianæ diſciplina* ad Comitem Egmondanum. Edidit & *Homilias in Epiſtolas Quadrageſimalem ad Viglium*, præterea *in Euangelia Dominicalia per totum annum*, cuius pars hyemalis dedicata eſt patri Seraphino de Brixa Generali Ordinis Magiſtro, æſtiualis autem Patri Paulo Coyeo inferioris Germaniæ Priori Prouinciali. Antuerpiæ prodiit è Plantiniana Typographia *tumultus pancus* conſtans mille ſexcentis verſibus Hexametris. Ex eadem officina exiit in lucem *Apologeticus pro fidelibus defunctis* conſecratus Frederico de Granuella Perrenotto, Baroni Rothnaceno, Domino de Campagney; Duaci apud Ioannem Bogardum impreſſa eſt *tabula ſacrorum carminū*, anno 1579. dedicata Abbati Cameracœſano Antonio de L'Mot. Gandaui excuſus eſt dialogus, cui titulus *Iurgium coniugale* cum altero dialogo. Cum ab eximio magiſtro noſtro patre Nicolao Neelſio factus eſſem eius Vicarius per Prouincias Cliuiæ, Gelriæ & Friſiæ, & vnà Prior Calcarenſis in Cliuia (ne hoſpes & aduena ingratus

gratus forem) enixus ſum tandem litterarium fœtum, cui nomen eſt *Spongia*, libellus excuſus Embrecæ, anno 1592. ac dedicatus ſupremo Senatui Ciluorũ,dum Calcariæ adhunc ageret in Cœnobio ſuo Cœnobiarcham, in lucem emiſit *Speculum militiæ* quod Impreſſum eſt Coloniæ, & dedicatũ Domino Iudoco à Reyneuelt genero Conſiliarij D'Aſſomuilij Prçter hos ſunt domi meæ tres fœtus alij,ſed que necdum prodeunt, eo quod teneri ſint, & verſentur, *ἐν τοῖς σπαργάνοις* ac faſciis, at ſi grandeſcant, Mœcenateſque reperiant, propediem in lucem prodibunt,euolabuntque è induto in manus hominum, In omnes *Epiſtolas Dominicales per totum annum* homeliæ, de *Indole, moribus, ac officio pij atque ſyncerè Chriſtiani Princepis tractatus* eſt iuſte magnitudinis. *Liber de tribus vitæ monaſticæ votis*. Moritur vir pientiſſimus in Patria,anno ætatis quarto & octogeſimo,pridiè Idus Februar. anno 1601.

PETRVS BVCCIVS, Artium & Medicinæ Doctor verſu conſcripſit, Typiſque euulgauit *prognoſticon futuri temporis*. Fuit & Geometria ac Mathematicus inſignis *Ephemerides varias quoque conſcripſit* ad longitudinem 51. graduum 16. minutorum, latitudinem 26. graduum 7. minutorum.

Adſpicit arcano venturum Buccius æuum,
Intuitu varias eloquiturque vices.
Ergo vera pius ſi vulgat carmina vates,
Fas hunc Gordunum dicere Tireſiam,

PETRVS ABBAS VEDASTINVS. Huius meminit cum honore Ioannes Baptiſta Grammaius, in primitiis ſuis Antiquitatum Gandauenſium cap. 34. ſed an ſcriptis aliquibus in publicum emiſſit orbi ſe cognitum præbuerit, hactenus non lego.

PETRVS CATOIRIVS, Gandauenſis Poëta elegans, & Mathematicus Harduyno teſte inſignis, cumplurimum annorum *Ephemeridas compoſuit* ad longitudinem 51. graduum 16. minutorum., latitudinemque 26. graduum 7. minutorum.

PETRVS MASSENVS, Gandauenſis chori muſici apud Carolum Quintum Cæſarem Rector *edidit declarationem Orationis Dominicæ & ſalutationis Angelicæ* Antuerpiæ anno 1559. apud Gulielmum Simonem.

PETRVS MONTANVS, Gandenſis, in Batauia vixit, dedit luculentam *deſcriptionem Belgij*, ſiuè XVII. Prouinciarum Germaniæ inferrioris adhæret tabulis Geographicis à Petro Keyrio editis anno 1617. fol.

PETRVS RYCQVIVS, Eccleſiæ Tornacenſis Epiſcopus & Abbas S. Amandi Etnonenſis, Septuageſimus videlicet Tornacenſium Antiſtes. Vixit circa annum 1497. teſte Gulielmo Gazæo in ſuis Epiſcoporum Belgij Catalogis.

PETRVS RYCQVIVS, Præſes Middelburgenſis in Zelandia, teſte Valerea Andræa, in ſua ſcriptorum Belgicorum Bibliotheca. Scripſit *in Titutum. de appellationibus.*

PETRVS SCOTVS Gandauenſis, & ludi ibidem litterarij moderator, ac teſte Harduyno vir litteratiſſimus fuit. Adriani Barlandi illius qui hiſtoriam Ducum Brabantiæ conſcripſit, aliorumquè doctorum virorum etiam Præceptor *Grammaticalia quædam compoſuit.*

PETRVS TORRENTINVS, Vir eximiè doctus, ac Poëta elegans,

elegans, vt ait Harduynus, Patruus Leuini Torrentij Famigeratiſſimi Antuerpienſium Epiſcopi fuit; eius mentionem honorificam facit Ludouicus Guicciardinus in deſcriptione Flandriæ.

PETRVS VAN WAESBERGHE I.C. Gandauenſis, celebri raráque eruditione vir, ſcripſit *vitas Comitum Flandriæ, Initia tumultuum Belgicorum, Analecta familiarum Illuſtrorum Belgij, de concordia iuris nuncupalis Flandriæ, cum legibus Romanis*. Latent mſc. apud nepotem Ioannem van Waeſberghe, & Ioannem vanden Eeuchoute dictum Grimbergis.

PETRVS VASSORIVS Carthuſianus, & Cœnobij eiuſdem Ordinis ad Vallem Regalem iuxta Gandauum Prior, antequam vitam monaſticam profiteretur, Pœdagogus fuit Philippi Regis Caſtellæ qui pater Caroli Quinti Cæſaris fuit; Petrus doctrinæ ac virtutum fama ſuo tempore clarus extitit, & opera quędã conſcripſit, quę an alibi edita ſint, ignorare ſe fatetur Dionyſius Harduynus, in memorato iam ſæpius ſuo de Scriptoribus Flandris Commentario. ob 6 aug 1536

PHILIPPVS DE LESPINOY Burgrauius Ierrouennæ Dominus Capellę vir eruditus multa eaque non parui momenta adfecta habet, quæ iuris etiam publici facere aliquando proponit, in patriæ præſertim nobilitatis gratiam, quæ autem in ſchedis habet ex induculo mſc. mihi tradito hæc ſunt. De origine & principiis Equitum ſcriptus Italicè liber per Franciſcum Sanſouinum gallicè redditus, in quo multa lectu iucunda & vtilia omnibus præſertim Viris nobilitatis Equeſtris amantibus: Item Syllôge plurium fundationum Monaſteriorum Flandriæ & Brabantiæ ac de Matrimoniis quorundan Principum vtriuſque Prouinciæ.

Farrago item continens connubia partitiones hęreditarias & teſtamenta illuſtrium quarundam familiarum Flandrię, excerpta è monumentis & actis publicis ſenatus Gandauenſis ab anno 1349. ad annum vſque 1408. Alia quoque farrago ſimilium contractuum ex actis publicis ſenatorus ab anno 1339. vſque ad annum 1416. quæ priorè farragine non continentur. Compoſitus eſt ab eodem hortus nobilitatis Flandriæ, continens, Primum Saltuarios & eiuſdem Prouinciæ Comites, minores item natu & illegitimos è Comitum ſtirpe deſcendentes cum inſignibus gentilitiis; titulis & dominiis quæ olim poſſiderumt, cum eiuſdem Prouinciæ Præfectus eorundem titulis & armis. De Baronatibus item aliiſque nobilibus muniis, è quibus demum & quo tempore illa geſta; breuis item & ſuccincta hiſtoria Comitum Flandriæ, cum indice familiarũ connubio ſtirpi Flandricæ iunctarum in hodiernũ vſque diem. Genealogia item Dominorum & Baronũ Gauerenſium cum eiuſdẽ familiæ poſteris eadẽ ſtirpe natis, Toparchis de Lidekercke, de Breda, de Boulers, de Freſin de Traſenies, &c. quę omnia authenticis auctorum publicorum monumentis aliiſque indubiis probationibus aſſerta ſunt. Eſt & eiuſdem induſtria ac labore contexta hiſtoria Genealogica Comitum & Vicecomitum Gandenſium, Comitum & Vicecomitum Aloſtanorum Dominorum de S. Ianſteene, Tamyſienſium. Comitum Iſeghemij & Baronum de Raſſeghem, aliorum item ex familia Vicecomitum Gandenſium & Aloſtanorum ortorum.

PHILIPPVS EPISCOPIVS, raræ fœlicitatis Poëta, Vir moribus lepidis ac planè feſtiuus. Scripſit *varia partim edita partim* cum delitiis quas Iuſtus Rycquius parat) Gandauenſium Poëtarum *edenda.*

Dum

Dum ſtabunt magnæ ſublimia mœnia Gandæ,
Viuet Iucundi nomen Epiſcopij.

Mater ei fuit Matrona in Iprenſibus nobili ac vetuſto Dixmudiacorum genere nata, cui Epitaphium huiuſmodi olim Lucas Fruterius ſcripſit.

Quintinæ Dixmudiacæ Epitaphium.

Dulcis coniux dulces nati
Dulcis patria ſalueat.
Vixi quod potui, vobiſque, mihique ſuperſtes
Mente ſui caſtâ, quod iuuat oſſa mea
Lactaui, peperique & manſi fida marito
Seruauique meam lanitioſa domum
Quintia dicta fui, Quintinam habuere parentes
Edita quinta fui, Quintia dicta fui
Si pia, ſi locuples Parcarum ſtamnia ſiſtat
Vincrem, at heu nulli ſunt bona tanta bono.
Ergo vale Coiux, natique valete paterni
Hoſpitium vobis ipſa parare abij.
Vos vbi letali ſuſcepta lampade cernet
Elyſium optatis accipiam hoſpitiis
Voſquè frui nobis Coniux natique iuuabit
Meque frui vobis. Ite valete abeo.
Salute Coniux & nati Superſtites
Mortalitatis ſemper memores.

Philippvs Mvs Tornacenſis Eccleſiæ Epiſcopus, cuius honorificum fecit mentionem Ioannes Baptiſta Gramaius in ſuis Gandauenſium Antiquitatum primitiis Cap. xxxiv. Vixit anno m. cclxxv. & Gulielmus Gazæus Canonicus Aerienſis in ſuis Epiſcoporum Belgij Catalogis qui eum Canonicum eiuſdem Eccleſiæ & Cancellarium fuiſſe aſſerit ad annum Domini 1274.

Philip-

PHILIPPVS KERSBELLVS Carmelita Gandauenſis, Scripſit *pro Immaculata puriſſimæ Dei Genitricis Conceptione Tractatum aduerſus Vincentium de Caſtro nouo.* Fuit ille Vincentius de Caſtro nouo Ordinis Prædicatorum Prior Bononienſis, Lombardiæ Vicarius, ac tandem Ordinis ſui Magiſter Generalis trigeſimus ſeptimus, qui de eadem Conceptione ſcribens, vt tùm ſæculum illius rei inquiſitioni fortè minore cum fructu ac aliquorum etiam ſcandalo implicari gaudebat, ſententiam B. Thomæ Aquinatis, vt Dominicani opinantur, ſecutus eſt. Scripſit idem *de poteſtate Papæ* & plura alia. Vixit anno 1487.

Dum fluet vnda maris, curretq́ per æthera Phœbus
Laudabit titulos candidus ordo tuos.

Scripſit idem Kersbellus *Compendium ex Eliphat. Anglo*, ex Waldeno compendium Broduardi, ex alta villa Compendium, ex Holcoth item & Petro Pelſton.

PHILIPPVS SVEVEZELIVS, Brugis natus, vti Gazæus in Bipliotheca aſſerit, Vir nobili Proſapia ortus, Societatis IESV ſacerdos; Græcarum litterarum ſcientiſſimus fuit, & in iiſden meus aliquando Gandaui præceptor. A quo cum ex occaſione Concilium de rectè inſtituendo linguæ Græcæ ſtudio ſciſcitatus eſſem, per Eiſtolam luculentè reſpondit, quam cum vtilem admodum ſtudioſis futuram arbitrer, hic euulgo.

Philippus Sueuezelius ANTONIO SANDERO ſuo
εὐπράττειν καὶ ὑγιαίνειν.

Næ tu planè mecum, & cum ipſo Vero Lentis, mi Antoni, quando eruditionem ſolidam ſine linguæ Græcæ ſcientia nullam putas nedum litterarum meliorum. Quare & tibi de hac ſententia gratulor, & noſtro Belgio, de tuo ad eam linguam pernoſcendam animo, ferè aliquando ominans,

vt

vt tua olim opera iacentia modo ſtudia hæc, ex parte aliqua excitentur. Verum vt ad votum trium accedam propius, Grammaticæ amariorem corticem ſuccedens poſtmodum ſuauior intelligendi ſcriptores peritia facilè mitigabit, & vero reuocanda dumtaxat audita quondam in memoriã. Hinc Gretſerum Perdiſcenſem iudicio primum, & aduerſus tædium modo aliquid è Chryſoſtomo, ſiue fabulis Æſopi aut Luciani caſtioribus Dialogis in Latinam linguam vertendum, modo quod verſum, & cum aliorum interpretatione comparatũ fuerat, demum in Græcum mutandum. Porrò elegantiſſimarũ obſeruationũ in Grammaticis refertiſſimus, Fredericus Sylburgius, in ſuo linguæ Græcæ Alphabeto, maximèque in tribus Rudimentorum libris qui theſaurum planè continent incomparabilem. De quibus tum duo te monio; Ne-minium placeat Rhamææ methodi nouitas, & abeſſe quæ aduerſus ſtruendos faciunt. Dialectos nullibi accuratius quam in Anteſignatis Commentariis ad Clenardum per Sylburgium caſtigatis tractatus reperies. Quamq; Atticã Stephanus fuſiſſimè & peritiſſimè tractauit in additamento ad ſuũ veriſſimũ Theſaurũ linguæ Græcæ, & ſummũ tibi futurum Magiſtrum, ſi detur eius copia. Poſt quem pono Robertini Conſtantini Lexicon Græco-Latinum cui adiiciendum Morelij in 4. forma editum & nuperrimum Dauidis Hoeſchelij, Poëticum Latino-Græcum olim optaui non tam alieno quam meo labore dari ſtudioſis, verum hactenus ſemper aliquid interuenit, & non huius tantum nunc, ſed omnis mihi litterarij ſtudij periit ſpes. In auctoribus ſolutæ orationis præter Lucianum atque Chryſoſtomum, Phalaridis aliorumque Epiſtolas commendarim, dum ad Iſocratem atque poſt ad Demoſthenem, & cum eo ad quoſcumque gradum facere liceat. Poetæ facillimi quinquaginta illi

P Comici,

Comici, quorum fragmenta exſtant, tum Anacreon atque feſtiuiſſimus Ariſtophanes; ſed Iambici iſti nam Epicorum vnus Princeps Homerus, poſt quem excuſſum, Theocritus & inacceſſus, Pindarus tentandi, nec omittendus Heſiodus atque Euripides. Non deerunt etiam inter noſtros iſthic Theologiæ ſtudioſos, ſi quæras, qui te coram dirigant, & melius & frequentius, quo iuuabit ſodalitij Parthemi frequentatio, quam tibi vnice commendatam velim, vt tua ſtudia ſolido pietatis innixa fundamento, tantæ Patronæ, auxilio, ad Dei ſummi cultum & tuam ſalutem, cum aliorum etiam fructu felicius in dies procedant. Vale & pro me ſuperos precare. Dolum Cynicum quid voces, non ſatis adſequor: & ſi contemtus harum rerum periturarũ in illo monſtro placet, ſtupor cum faſtu ſanè merito diſplicent. Vale denuo, & iſthic fortè notos ſoluta. Gandaui 6. Maij anno 1608. Eandem linguam vti & Latinam Sueuezelius annos plurimos in eadem Societate docuit, & è *Græco vertit acceptam* à P. Andrea Scotto *Anaſtaſij Sinaitæ in Pſalmum ſextum Dauidis explanationem.* Exſtatque tomo tertio Antiquarum lectionum Henrici Caniſij I. C. Patrio vero idiomate dedit, ſuppreſſo tamen nomine, *Rectam viam ad pietatem.*

PHILIPPVS WANNEMAKERVS, Sacerdos Dominicanus, Scripſit in Italia Mediolani & edidit, *Triumphum litteratorum*, in gratiam Federici Cardinalis Borromæi Archiepiſcopi Mediolanenſis, veri hoc ſæculo Pollionis in eo ſcripto laus quorundam Belgarum eruditione præſtantium. Scripſit & *funus Iuſtæ Vrientiæ* Maxæmiliani filiæ, quod inſcripſit vero nobili Philippo Stellando Equiti Haſſelti Toparcho Conſuli Gandauenſi optimo & de Rep. maximè merito. *Laudauit & S. Thomam Aquinatem panegyrica*

vica oratione, quam Franciſcus Bellettus Ipranus Typographus typis ſuis euulgauit. Pollicetur, & *Apologiam pro F. Hieronymo de Farraria* ſui Ordinis religioſo, quem Florentini in cineres redegerunt iure an iniuriâ, hic non diſputo. Euulgauit & nuper *tractatum de officio boni viri*. Nunc Louanij agit ac ſacris declamationibus piam ac laudabilem operam nauat.

Philippvs Wielandvs, Vir nobilis & Prouincialis in Flandria Concilij Præſes, ac Landeghemij Toparchus, eam laudem, vt ait Harduynus, conſecutus eſt, quam C. Plinius Tacito ſuo ſcribens, eximiam exiſtimat, beatos quippè facit, quibus Deorum munere datum eſt, vel facere ſcribenda vel ſcribere legenda, ac beatiſſimos quibus vtrumque horum in numero ſatis hic noſter eſt, qui variis functus Magiſtratibus, in iis multa fecit digniſſima, quæ in Commentarios relata cum æternitate iungantur. Is ſemper in multam noctem ad lucernam ſcribendo, & antelucanâ operâ opifices aut euertendo lucubrationes poſteris reliquit quibus nomen ſuum in omnem ætatem propagabit. Conſiliarij dignitatem contulit ei Carolus Audax Burgundiæ Dux anno 1477. in Parlamento Mechimenſi recens inſtituto; dein cum curia illa eſſe deſiiſſet, ſimilem conſiliarij, dignitatem in Comitio Flandriæ geſſit ſub Præſide Paulo Baenſtro. Factus deinde Præſes Flandriæ anno 1488. dein iterum adſumptus ad magnum Concilium ſiue Parlamentum Mechliniæ recens à Philippo Rege Caſtellę inſtitutum anno 1504. munus magiſtri libellorum ſupplicum adminiſtrauit ſummâ cum gloriâ ad vltimum vſque vitæ annum, qui fuit anno 1519. Scripſit *Practicam ciuilem* de nouo Antuerpiæ anno 1573. impreſſam & ab Antonio Sexagio I.C. recognitam. *Librum item alium quo iura feudalia*

in Flandria curiis obſeruata continentur, præter hæc *conſuetudines Generales Flandriæ in iuſtos titulos ac claſſes redegit*, qui liber typis nec dum prodiit, ſicut nec *tractatus Ordinis Iudiciary in cauſis criminalibus* ab ipſo etiam compoſitus. *Hiſtoriam ipſius manuſcriptam de rebus Flandricis Latinam, hiſtoriamque Brabantiæ ac Cameracenſium Principum, Epiſcoporumque olim Harduyno communicauit Guido Laurinus Waterulietius*. Huius meminit Meyrus in vita Margaretæ Maleanæ ad annum 1381. tum etiam aliis locis. Certum eſt denique huius viri inſignem induſtriam plurium profuiſſe Meyero Oudegeerſio ac Marchantio rerum Flandricarum hiſtoricis. Vxorem habuit Ioannam Halewinam, Ioannis Halewini Equitis filiam; ſepultus vterque Gandaui in Diui Iacobi templo, de poſteritate eius & latifundiis fuſius ſcripſiſſe ſe aſſerit Harduynus in Commentariis ſuis nobilium Flandriæ familiarum.

Raphael de Marcatellis Epiſcopus Roffenſis, & Abbas fuit Cœnobij ſancti Bauonis Gandauenſis, memoratur ab eodem Gramaio in primitiis Antiquitatum. Præſul vel ob eam cauſam ſingulari laude dignus, quod Bibliothecam ſui Cœnobij variis Codicibus manuſcriptis auxerit, magnamque illius partem ſumptuoſè admodum ad maiores ſtudiorum illecebras compingi curauit, quarum voluminum aliqua hodiè adhuc in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ Gandenſis viſuntur Oloſerico byſſoque tecta ac auro fulgida. Sic vir ille pretioſus fuit, ac melius profectò laudabiliuſque quam ſi (vt ab aliquibus etiam hodiè factitari ſolet) melius, Canibus, Vulturiis, Morionibus, Scortis, aliiſque id genus vanitatibus opes ſacras impendiſſet.

Richar-

RICHARDVS POTTELSBERGIVS, Nobili Pottelsbergiorum apud Gandauenſes ſtirpe natus, quædam hactenus elegantioris ingenij doctrinæque ſpecimina in lucem dedit. E quibus velut ex vngue Leonem indagamus, coniicere poſſumus, quantum etiam in poſterum ad Reip. litterariæ ornamentum præſtare poſſit, ſi adnitatur. Scripſit *Epicedion in obitum Nobiliſſimi & Præſtantiſſimi Viri Ioannis Blaſery Equitis Hieroſolymitani* Patritij inter Gandauenſes primarij, qui poſt varias etiam ad loca ſancta peregrinationes & itinerum difficultates magnis animis, Cohortem Belgicam ducēs, ſub Auſpiciis Ferdinandi Cęſaris in Bohemia, pro iure eiuſdem Principis & fide Catholicâ, aſpera & acerba paſſus, militauit. Scripſit item in *Auſpicatiſſimum aduentū Generoſiſſimi Herois Caroli à Burgundia, in delaculationem quoq; pſittaci fiſtulâ tormentariâ, ab eodem Heroë Carolo factam*, Scripſit & Neapoli *Comœdiam de tribus, quæ in orbe fortiſſima, Vino, Rege, Veritate*, item *Encomium Gymnaſij Regij Eruditioni publicæ nuper in eadem vrbe à Rege Catolico excitatæ.*

ROBERTVS DE LACV, Vulgo vanden Poële Gandenſis, Iuris vtriuſquè Doctor ac publicus Louanij Profeſſor fuit, vbi obiit anno 1483. Sepultus ibidem in Monaſterio Regularium Cananicorū S. Martini, cui Epitaphium ſcripſit Ludouicus Brunius Gandauenſis Poëta Laureatus, quod citat Dionyſius Harduinus, qui eum Dialecticam quandam legalem ſcripſiſſe etiam aſſerit.

SIMON GANDAVENSIS ſeu de Gaunt, vel, vt Matthæi Weſtmonaſterienſis vrbis loquatur, Magiſter Simon de Gandauo, editus Londini, vir in arte Theologia peritus. Erat enim patre Flandro Gandauēſi, matre Angla Londini natus, & in patria ab ipſa adoleſcentia liberaliter

educatus, humaniorem litteraturam, omneſque ingenuas artes, fideliſſimè dedicit, poſteà maiorum ſtudiorum non ſegnior cultor, ſacris litteris, & diuinarum rerum contemplationi ſe addixit. Demum ætate maturus, morum ſuauitate, Doctrinæ varietate, vitæ integritate, omnique virtutis cultu, magnatum ſibi conciliauit beneuolentiam, principum animos in ſui amorem pellexit, ipſiſque tandem regi charus eſſe cœpit. Cuius fauore, virtute comite, circa annum Domini 1297. ad Epiſcopatum Sarisburienſem euectus eſt. Huius præclaræ viri laudes non tacuerunt ſui temporis & ſequentium ætatum eruditi ſcriptores: Geruaſius Dorobernenſis in hiſtoriæ ſuæ paralipomenis, nec non auctores chronicorum Eccleſiæ Sarisburienſis, Lelandus denique in ſuo de viris illuſtribus opere. Scripſit autem Simon inter cætera ad virgines Terentinas Dorſeti commorantes de vita ſolitaria, lib. 7. mſc. Oxomi in Collegio Magdalenenſi. Meditationem de ſtatu Prælati, lib. 1. mſc. in Bibliotheca Lumleiana. Statuta Eccleſiaſtica ad ſuos Sacerdotes, lib. 1. Et aliâ plurima. Claruit anno à Chriſti Natiuitate 1298. dum in Anglia ſumma rerum ad Edwardum primum pertineret. Vide eum quem confecimus de Epiſcopis Sariſburienſibus catalogum. Ita de illo Ioannes Pitheus Anglus in ſuo de Illuſtribus Angliæ Scriptoribus volumine.

SIMON KERCHOVIVS, Iudoci filius Presbiter, Vir eruditus ac priſci candoris, Gandaui in æde Bauoniana Curio, etiam felicibus ac quibus nomen famamque promeretur, ingenij ſui monumentis Remp. litterariam auxit. Extant eius *varij verſus docti & elegantentes*, quos videre contigit hi ſunt. *Elegia ſacra Henrico Franciſco vander Burck à* Gandauenſi ad CameracenſemCathedram abeunti. Altera ad

ad *Carolum à Burgundia Antoniani Pſittaci*, vt vocant, fiſtula tormentariâ deiecti Regem. *Carmen item in Cantica ſpiritualia Iuſti Harduyni, in carcerem Babylonicum Tragœdiam Cornelij à Marca, in funere Philippi Trieſt Auweghemij Toparchi* ac optimi Gandauenſium Conſulis, ac alia quædam. Exhibuit & magnâ cum laude *Theodoſium*, ſeu obiurgationem, & cenſuram eidem Principi, ob cædem Theſſalonicenſium, ab Ambroſio Mediolanenſi Epiſcopo magnâ animi fortitudine, & nunquam ſatis prædicandâ liberalitate factam. Parat & ad editionem libellum Chriſtianæ pietati vtilem è ſacris potiſſimum litteris ac ſententiis Biblicis contextum, quem *Conſilium Altiſſimi* appellat, quo ad perfectionem capeſſendam deletis vitiis, virtutibuſque infertis homo fidelis inſtigatur.

SVSANNA HOORENBAVTIA, Miniatrix Gandauenſis (teſte Harduyno) Artificioſiſſima, Soror Lucæ Hoorenbautij fuit, cuius ſupra facta eſt mentio, eam propter ſummam in arte miniandi præſtantiam ad ſe in Angliam accerſiuit Henricus Octauius Rex, vbi illa totum vitæ ſuæ tempus peregit, memoratur à Georgio Vaſaro Aretino vltimo volumine commentariorum de Claris Pictoribus, &c. atque à Ludouico Guicciardino in ſua Belgij deſcriptione.

VIGLIVS AB AYTA (quem ideò Gandauenſibus adiungo, quia Præpoſitus in prima eius Vrbis Eccleſia, & ſepultus ibidem fuit) natus in Barrhuſia, prædio paterno ad medium à Leouardia Friſiæ Metropoli lapidem anno 1507. 15. Kal. Nou. qui dies D. Lucæ ſacer; in ea familia quæ inter Friſiæ primas & nobiliſſimas, Zuicchemi cognomentum tulit, ab auito ſimiliter prædio & municipio

Zuicche-

Zuicchemenſi qui Pagus eſt Leonardienſis agri ad primum ab Vrbe lapidem. Primis litteris imbutus eſt Dauentriæ, Hagæ Comitis, Leydæ, & Louanij circa annum XXII. vbi & Græcas in collegio trilingui Buſlidiano dedicit & prima Iuris elementa accepit. Inde quarto poſt anno Dolam Sequanorum conceſſit ad maiorum ingenij fructum capeſſendum, & per litteras Deſiderio Eraſmo innotuit, quæ ei in Andreæ Alciati I. C. præſtantiſſimi notitiam & amicitiam fores aperuere. Itaque anno M. DXXIX. Auenionem ad Rhodanum fluuium ſe contulit, pulſumque indè epidemicâ lue Alciatum & Biturigas accitum (poſtquam anno eodem die octauo Maij Valentiæ, quæ Galliæ Academia eſt in Delphinatu, non incelebris Doctoris inſignia accepiſſet) ſecutus eſt. Alciato in Italiam reuocato, Cathedram eius biennium tenuit, & docuit. Hinc in Italiam dum cogitat, celebres Germaniæ Academias viſit, Friburgenſem, & in ea Deſiderium Eraſmum, Vdalricum Zaſium, Henricum Glareanum: Baſileenſem in ea Bonifacium Amerbachium, Sigiſmundum Gelenium & Hieronymum Frobenium Tubingenſem & inibi Iacobum Ionam & alios. Patauium vbi venit, Franciſcum Curtium Præceptorem habuit, & Iuuenis adhuc & peregrinus, vt ipſe alibi ſcribit, in profeſſorum numerum atque ordinem cooptatus eſt anno 1532. atque Inſtitutiones Iuſtinianeas publicè prælegit, cum adplauſu fructuque audientium, ſtupore Italorum, hominis exteri & Belgæ facundiam admirantium. Hic annum vnum ſubſiſtit, & à quatuordecim annorum peregrinatione patriæ amor animum ſubiit: dum redit in itinere Eraſmum Fuburgi, Frobenium Baſileæ de via ſalutauit, & *Græcas Theophili inſtitutiones* è Beſſarionis Cardinalis Bibliotheca Venetiis deſumptas typis eiuſdem ſubiecit. In Patriam reuerſus,

Franciſcus

Franciſcus Monaſterienſis Epiſcopus anno 1534. Curiæ ſuæ Iudicem. Anno inſequenti Carolus Quintus Cæſar Camerę, vt vocant, Imperialis adſeſſorem. Gulielmus dein Bauariæ Dux ſeptimo poſt anno Ingolſtadienſis Academiæ Profeſſorem conſtituit, denique anno 1543. Maria Caroli Soror Belgio reſtituit, & Mechliniæ in magnæ Belgicæ à Curia Conſiliis publicis eſſe voluit. Cæſar Bruxellæ à priuatis & mox Concilij Præſidem. Aurei Velleris Cancellarium Equeſtri iam dignitate inſignitum, deniquè Iacoba Damantia Vxore elata ad D. Ioannis Gandaui præpoſitum renuntiauit. Cumq́; vt in Epitaphio legitur, Eccleſiam ſuam piis fundationibus, Remp. litterariam plurimis monimentis decoraſſet, Academiã Louanienſem ſtructo ſui nominis collegio, non minus liberaliter, quam magnificè dotaſſet, natale ſolum noui hoſpitalis beneficio perpetuo ſibi demeruiſſet : tandem poſt longas vigilias, poſt indefeſſos labores, plenus dierum, plenus honorum, Regi fidus, Patriæ carus, vtilis omnibus, iniurius nemini, magno ſui relicto deſiderio in Domine quieuit Bruxellis anno 1577. ætatis LXX. poſtridiè Nonas Maias. Corpus Gandauum tranſlatum, & ad ſanctum Bauonem in Mauſoleo à ſe conſtructo depoſitum. Plura de vita rebuſque à Viglio geſtis Suffridus Petrus Decad. XII. de Scriptoribus Friſię è ſcriptis Viglij omnium manibus teruntur, probanturque ab omnibus, *Commentarij in X. titt. lib. II. Inſtit. de Teſtamentis* Baſil. Louanij & alibi, de quo libro verſus elegantes protulit Gul. Martinus cuiuſmodi de Amaſonide Merſi cuiuſdam luſit aliquando Martialis.

Sæpius in Titulo memoratur Viglius vno
Quam leuis in toto Mainus Iaſonide
Viglius hinc Zephyrus, & notus Viglius Eurus
Et ſua cum Viglo fama perennis erit.

Simili ferè filo *Commentaria ad reliquos inſtit libros pertexuerat* quos intelligo adſeruatos aliquando ab Ampliſs. V. Henr. Vweno Gebriæ Cancellario τῷ μακαρίτῃ vt & quæ de *munere iuriſconſulti, deque vita ſua Viglius ſibi conſcripſerat*, quam breui fortè edet V. CL. Georgius Vwenus Henr. filius Senatus Brabantiæ adſeſſor. Præterea *Comment. in Tit. digeſtorum de Rebus creditis & ad Tit. C. de Edicto D. Adriani tollendo*, quæ Ingolſtadij docuerat. Excudit autem opera Viglij Coloniæ Gymnicus anno 1585. *Theophili Inſtitutiones Græcæ* à Vigilio primum erutæ & editæ cum doctiſſima ad Carolum V. Cæſarem Præfatione Baſ. typis Frobenij & Louanij Reſcianis anno 1536. ſunt editæ.

Walterus Block Abbas Bertinianus. Eius inter alios meminit Ioannes Baptiſta Gramaius in ſuis Gandauenſium Antiquitatum Primitiis, Cap. 34. Facit & eius mentionem ad annũ Chriſti 1278. Ferreolus Locrius in Chronico Belgico in hunc modum. Walterus Block Bertinenſis Cœnobij creatur Antiſtes. Præfuit magna cum laude, atque Monachos ex nimio luxu ad frugalitatem ſumma moderatione reduxit. Ex Iperio.

Adrianus Prieels ſecundus Academiæ Duacenſis fuit Cancellarius I. V. Doctor. Cognitione legum excellens.

Adrianus Rodius Gerardimontenſis Medicinæ Doctor in Academia Duacenus Regius Profeſſor fuit.

CATHA-

CATHALOGVS.

A.

Adrianus Damantius Poëta.

Adrianus de Prooſtius I.C.

Adrianus Prieels pag. vlt.

Adrianus Rodius. pag. vlt.

Adrianus Todeſchinus.

Ægydius à Gandauo.

Ægydius Bauarius Societatis IESV.

Ægydeus Houcanus Philologus.

Andreas Bauarius Philologus.

Andreas à Beka.

Andreas Ægydianus Societatis IESV.

Andreas Papius.

S. Amandus Epiſcopus.

Ambroſius Gandauenſis,

Anna Smiteria.

Antonius Claua

Antonius Sanderus.

Antonius Scoonhouius.

Antonius Smetius Theologus.

Arnoldus Boſtius Carmelita.

Arnoldus Ha enſius.

Arnoldus Manlius.

Audomarus Edingus.

B.

Balduinus à Foſſa.

Balduinus vander Pietius.

Balduinus Ronſæus.

Baudemundus Abbas.

C.

Carolus Quintus Imperator.

Carolus à Marca.

Carolus Langius Philologus.

Carolus Philippus à Rodoan.

Carolus Rijmins.

Carolus Smyterius.

Carolus Vtenhouius Pater.

Carolus Vtenhouius Filius.

Clara Cæſarea Miniatrix.

Chriſtophorus van Heurne.

Cornelius Camerarius.

Cornelius Columbanus.

Cornelius Ianſenius.

S. Columbanus Poeta.

Cornelius Manilius

Cornelius Gualterus.

Cornelius Martinius.

Cornelius Rekenarius.

Cornelius Marius.

D.

Daniel de Geradimonte.

Daniel Heynſius Poeta.

Dauid Lindanus Poeta.

Dionyſius Harduynus Philologus.

E.

Euerelmus Abbas Blandinienſis.
Eligius Eucharius.
Eligius Houcarius.
Engelbertus Dhollanderus Societatis IESV.
Euſtatius Leuinus Abbas S. Bauonis.

F.

Franciſcus Capronius Dominicanus.
Franciſcus de Noua Curia.
Franciſcus Harduynus Poeta.
Franciſcus Himannus.
Franciſcus Martinus Philologus.
Franciſcus Nouaterranus.
Franciſcus Ruſelartius Dominicanus.

G.

Gedericus Monachus Blandinienſis.
Georgius Caſtellanus.
Georgius Ghamberlinus.
Georgius ab Halewyno.
Georgius Gandenſis Pictor.
Gerardus à Mera.
Gerardus Caſelius.
Gerardus Rymius.
Gerardus Hoorembautius.
Gerardus Viuerius.
Ghiſelbertus Abbas Blandinienſis.
Ghiſelbertus Abbas Eynhamēſis.
Gilbertus de Ouis.
Giſbertus Volcardus.
Giſlenus Hammicus Carthuſianus.
Goswinus de Beka Carthuſianus
Gulielmus à Ganda Abbas.
Gulielmus à Vala.
Gulielmus Abbas Trunchimēſis.
Gulielmus Bibaucius Carthuſianus.
Gulielmus Borlutius.
Gulielmus Coorenhuſius Præſes.
Gulielmus Lindanus.
Gulielmus Neckerius.
Gulielmus Oonſelius Dominicanus.
Gulielmus Rycquius.

H.

Henricus à Gandauo Theologus.
Henricus à Seclyn.
Henricus Franciſcus vander Burck.
Henricus Hoybrantius.
Henricus Mudanus.
Hermannus Verheydē Medicus.
Hieremias Brackelius.
Hilarius Bertulfus.

I.

Iacobus à Gandauo.
Iacobus Bauarius.
Iacobus de Somere.

Iacobus

Iacobus Cornelius Lummenaus à Marca.
Iacobus Hammius.
Iacobus Heyndrix.
Iacobus Reymolanus Carmelita.
Iacobus Zeuecotius Auguſtinianus.
Ianus Gruterus Philologus.
Ianus Scepperus.
Ioanna Ottonia Poetria.
Ioannes Agnus.
Ioannes Hauchinus.
Ioannes Baptiſta Triectius.
Ioannes van Waeſberghe.
Ioannes Farus Abbas.
Ioannes à Mera Pictor.
Ioannes Bachertus.
Ioannes Bunderius Domininanus.
Ioannes Abbas Eynhamenſis.
Ioachimus Martinus.
Ioannes Croocius Dominicanus.
Ioannes Dhollanderius.
Ioannes ex curia Dominicanus.
Ioannes de Bommalia Domin.
Ioannes Demeus Dominicanus.
Ioannes Dullardus Minorita.
Ioannes Diophylax.
Ioannes Damaſtius.
Ioannes diues Carthuſianus.
Ioannes de Wilda.
Ioannes Garetius Theologus.
Ioannes Carnarius.
Ioannes Haureus.
Ioannes Ianſenius Pictor.
Ioannes Lautius.
Ioannes Mynsherius.
Ioannes Leuineus.
Ioannes Molinaus.
Ioannes Munterius.
Ioannes Olinarius Philologus.
Ioannes Sanderus Medicus.
Ioannes Scattemannus Presbyter.
Ioannes Portantius.
Ioannes Villicus Carmelita.
Ioannes Vernirius.
Ioannes Vtenhouius.
Ioannes alter Vtenhouius.
Ioannes Viſcherius.
Ioannes Walterus.
Ioannes Zamannus.
Ioannes Visbrouckius
Iudocus à Gandauo pictor.
Iudocus Badius,
Iudocus Giſtellius Eques.
Iudocus Lambertus.
Iudocus Slertemius.
Iudocus Kerckhouius.
Iudocus Velareus.
Iuſtus Harduynus Poeta.
Iuſtus Rycquius Philologus.

L.

Laurentius Querceus.

S. Leuinus Gandauenſium Patronus.
Leuinus Apollonius.
Leuinus Abbas S. Bauonis.
Leuinus Algotius.
Leuinus Ægydianus.
Leuinus Brechtus Poeta.
Leuinus Colmannus.
Leuinus de Witte Pictor.
Leuinus Hulſius,
Leuinus Linius.
Leuinus Panagathus.
Leuinus Pontanus.
Leuinus Sanderus Medicus.
Leuinus Sanderus Presbyter.
Leuinus Tayardus Pictor.
Leuinus Torrentius Epiſcopus.
Leuinus Thunæus.
Leuinus Ammonius.
Leuinus vander Pietius.
Lucas Dheerius.
Lucas Hoorenbautius.
Ludouicus à Flandria Eques aurei Velleris.
Ludouicus Brunius.
Ludouicus Blaſerius Eques.
Ludouicus Lautius Philologus.

M.

Magdalius Iacobus.
Maillardus Vulderius.
Marcus Neuianus.
Marcus Varnevvicus.
Martinus Micronius.
Matthæus Gaius.
Maxamilianus Vrientius Poeta.
Michael Paludanus Theologus.
Michael Zachmoorter.

N.

Nicolaus Bieſius Medicus.
Nicolaus Burgundius I. C.
Nicolaus Neelſius.
Nicolaus Stopius.
Nicolaus Trieſtius.
Nicolaus Vienhouius.
Nicolaus Gorranus.

O.

Oliuerius Langius.

P.

Paulus Houcanus.
Petrus à Gandauo Minorita.
Petrus Bucherius Dominicanus.
Petrus Buccius Medicus.
Petrus Abbas Vedaſtinus.
Petrus Catoirius.
Petrus Maſſenus.
Petrus Montanus.
Petrus Rycquius Epiſcopus.
Petrus Rycquius Praſes.
Petrus Scotus.
Petrus Torrentinus.
Petrus Vaſſorius Carthuſianus.
Petrus van Waesberghe.
Philippus de L'eſpinoy.

Philip-